

Pamahzifhana

là

wiffus Rehka-Dahrsa Stahdus

un tahs

eeksch Rehles preeksch jittahm derrigas
Sahles buhs audsinahz;

turrat ta Mahziba peelitta

là

tahs wiffudahrgakas Dahrsa-Sahles un
Auglus schahweht

tà arri Appinnus audseht un nokohp warr.

Pe h s

Widsemmes un Kurfemmes, Semmes-Gaifu
nomehrota un farakstita

no

Johann Hermann Ziegra,

Dahrsa-Pezzu Kohnmanna.

Rihgà 1806.

Trikketa pee Zuhl. Contr. Dan. Miller,
Piisfata Grahmaru Speedeja.

Breekfchrunna.

Mihli Lattweefchi!

Breekfch diwi Gaddeem likku es Zums weenu Pamahzifchanu no Dahrfa Kohku Audfinafchanas Naktös eespeest, arrig Zuhß topafchu dauds effat wehrá likkufchi, arrig mas, to tas Laiks rahdiß. Gan tas bußtu wehlejamß; patß Zuhßu Labbumß to pagehr'; jo Zuhß zaur to warretut daschu Dahlderi pelniht, daschlahrt ar prißchi wahriteem jeb schahweteem Kohka-Augleem farwu Maltiti nobeigt, un tee Zums weenu lohiti weffeligu Ehdeni pasneegtu; Zuhß tad, mannahm Mahzibahm flausijufchi, man wehl turpmaß pateiktut. Cemahzaites tadehl scho Siannu

no Dahrfa-Kohku Kohpschanas; jo winnas
Padarrischana sel it sewischki Zuhfu Kahrtā
un pee Zuhfu Usturra Darbeem peederr, un
no winnas juhs tahs preeksch zittahm wai-
jadfigas Mahzibas ahtri deesgan saprattiseet,
ja Zuh's tikkai ne kaweiatees, sawu Kohku
peelikt.

Bet talihds Zums, miški Semmes-
Laudis! teescham waijag, ir zittus Dahrfa-
Auglus pareisi audsinast. Sewischki ta ih-
stena un prahstiga Kehka-Dahrfa Apkohp-
schana tā stipri ar to zitkahrtigu Semmes
Apstrahdashanu saweenojahs, ka bes tahs-
paschas gan drihs ne kahda pilniga Mahjas-
bushschana pastahwehs. Arri pah'r scho
Kehka-Dahrfa Kohpschanu es Zums tadehl
Grahmatinu Kohka dohdu, no ka es weh-
leju, lai ta Zums itin dauds Labbumu
pasneeds. Bet sewischki Zums lattwiskeem
Dahr sineekeem par Labbu es scho Grahmatu
sarakstijis esmu; Zuh's atraddiseet tur eel-
scha wissu, kas pee Kehka-Dahrfa Ustaiji-

schanas un Kokohpschanas waijadfigs irr,
ka Zuh's jo labbakas un gahrdakas Dahrfa-
Prezses audsinajat. Jo pateesi Zuhfu At-
sishschana schinni Leeta wehl masa; brihscham
Zuhfu Kehka-Dahrfa gan drihs wissai tohp
newati, jeb tomehr ne pareisi teel apstrah-
dati. Tā Zuh's to Schllu brihscham pa
beesi issehjat, jeb tohs Stahdus pa turvu
weemu pee ohtra stahdat; jeb Zuh's leekat
tahs niknas Sahles pah'rleeku wairotees un
isplattitees. Bes ta es Zuh's no Lezzeeku
Usmeschanas un no gahrdaku Dahrfa-Auglu
Audsinaschanas esmu pamahzijiis; arri to
waijadfigu Sinnu no Appinu-Dahrfa Ee-
stahdischanas ne aismirstdams. Turraitees
tadehl pehz monneem Padohmeem, tikkuschi
padarridami, ko es Zums mahzijiis esmu;
jo kahdus Kahpostus un Saknes, Sihpolus
un Kiplohkus lihds ar labbeem Mahzineem
Zuh's tad ne Zuhfu Maises Kungeem, Zuhfu
Seewahm un Behrneem un pascheem teem
Pilsatneekeem audsinaseet. Darbojete's tur-

flaht, schohs Stahdus zaur Seemu Beddrës
jeb Pagrabös eestahdiht; un ne masak pah-
baudajt, pehz tahm peeliktahm Mahzibahm
zaur to tà ustizzamu un derrigu Schahwe-
schanu scho Stahdu ferwim labbu Seemas
Fadohmu eekraht. Man turpretti tas alla-
schin eepreezinahs un apmeerinahs, kad es
pee Zuhsu Labbuma sawu Dakimu buhschu
peemettis. Ja Zums bes tam labba jauna
Sehlâ waijaga, tad nahzeet pee mannis,
jo man tas allaschin Preeku darrihs, Zuhsu
Atsihschanu un Labklahschanu wairoht un
skubbinahst.

Pehdigi es Zums par Labbu wehl weenu
Kehka Dahrsa Kalenderi peelizzis esmu, kas
Zums ihpaschi leeti derrehs, pahrraudsiht,
kahdi Darbi kattrâ Mehnesi irr padarrami.
Liffai man scheitan japeeminn, ka Zums
tomehr allaschin pehz ta Gaisa jaluhko, jo
daschâ Gadda Zuhj jaw diwi Neddelas ag-
graf seht warrat, ne ka zittôs Gaddôs. Bes
tam ne behdajtees, arrig Mehnesis aug jeb

dilst; arrig tas Wehsich no Nihsta. Puffes,
jeb no Ballara. Puffes puhsch, jo tas pee
scheem Darbeem wiif weenalga.

Tas schehligs Deews lai Zuhsu Darbo-
schanu ar baggatahm Sekmehm apfwehti!
Pateesi Winsch, no ka wiifas labbas Dah-
wanas nahl, Zuhsu Dsihschanu ne atstahs
bes preezigeem Augleem, kad Winsch Pats
eeksch winna fwehteem Wahrbeem fohlijis
irr: „ka tas, kas sawu Tihrumu pareisi ap-
strahda, ar baggatu Maisi taps pee-ehdi-
nahst!“ *) Rakstihst Nihges Pilsatâ tai I.
Swetschu-Mehnescha Deenâ.

J. H. Siegra.

*) Sahlamanna Salk. Wahrbi 12 Nov. 11. W.

Daschadas pee wisseem Kehka-Dahrseem
wehra leetmas Mahzibas.

No Kehka-Dahrse Uraifichanas, pee kurra
wairak us winna Labbuma, ne ka us winna Pee-
lusteshanu jarauga, daud wissur zeenijamas
Mahzibas doht ne warr, jo ga drihs wiss us to
pastahw, kurra ta Weeta, un khd ta Semme.
Ja tas warr buht, tad tahdu Ween jaistassa,
kur fewischki Seemala-Wehisch newari weelubt.
Janomehro papreelich ta Dahrse leelum, pehz
ka Zelli un Kohrteli weenlihdfigi in ka wissu. pee-
tikt warr, tohp eedalliti; tad jasmitt tahs Dab-

bacas, turwirfu Abbotu-Rohkus, un winnu starpa Sustrius u. t. pr. stahdidams.

1.

La wifflabbaka Semme Kehka-Dahrfa ta irr, kas melna; jeb bruhna, ka Kastani leekahs, kas irdena, wairak smagga, ne ka weegla irraid, un lehti apstrahdajama. Bet ir ta wifflabbaka un augligaka Semme pehdigi tomer wiffai nederriga kluht; zaur Aprakshani un Apfuhdoschanu winnai tabehl janahf Potga. leclu labbumu ta Semmes Aprakshana Nuddens-laita atneff, jo zaur to winna jo augligaka tohp, un tee Scahdi tur eeksha jo labba isdohdahs.

2.

Kad Smilfchu-Semmi grihb augligaku darrihs, tad winnu jaapuhdo ar Mahlu jeb Gohwju-Suhdeem. Zaur Sirgu-Suhdi, jeb tahdi, kur dands Salmi stapa, irr turpretti lohti faitigi, tapesh ka Wiffaxs-laita teem Smilfscheem jaw no fempahen dands Karstuma, un tee Sirgu-Suhdi tohs wehl kaufakus un weeglakus darritu.

3.

Auksta, nahlaina un smaggá Semme, karsti

Suhdi, kas weenu Gaddu wezzi, preeksch zitteem derr. Tahda Semme arr zaur Smilfscheem, Swirgsdeem (Granti) u. t. pr. irdena tohp darrita.

4.

Ka tee Suhdi ne wetti tohp isfchkehrdeti, jaatsihst pareist, kahda ta Semme, ko augligaku darrigt grihb; un ikreisus us to jaranga, kahda Semme latters Scahds wiff labbat isdohdahs.

5.

Tahda Semme, kas ne wiffai slika, neds ir wiffai labba, zaur fapuukscheem Suhdeem wiffai labbi augliga darrama. Ir Celu-Mehfli katru Dahrfa jeb Zihrumu labbi apfuhdo, un wehl labbak schis Darbs zaur Dublu-Semmi no Dihkeem, zaur israhwetahm Sahlehm un Malku-Skaideem tohp apstellehts, kad tee daschus Gaddus weena Rohpa gullejuschi un Waffara brihscham zaurrakti tappuschi.

6.

Dahrfa-Auglus no weenadas Kahrtas (Ziltes) nekad ne buhs weenada Weeta stahdiht, bet ikgaddos tohs japahrmihj; tiktai Turku-Puppas

tur warr stahdicht, fur tachs jaw stahwejuschas,
jo tad winnas wisslabbak isdohdachs.

7.

Jafagahda labbu jaunu Sehflu, fo no fa-
prattigeem Zilwekeem japehrf, jo zittadi Kattré
lohti peewiltachs, un ta Semme zaur wissu Gaddu
bes Augleem paliftu. Bet daudskahrt ir ta Sehfla
par wiltigu turreta tohp, kaut wianna gan jauna
un labba; bet tad winna jeb ne pareisi apkohpta,
jeb zaur niknu laiku zeetusi, fà jaw pirmsit pee-
minnehes.

8.

Smaggà Semmé ta Sehfla wisslabbak tohp
eesehta, kad ta Semme irr aprakta; smilshainà,
jeb lohti weeglà Semmé tudalin pehz Apraksha-
nas to Semmi jafaminn, un ta Sehshana wiss-
labbak pehz kahdu leetu noteek: pawissam ta Seh-
shana schirrahs rahmà laikà. Ne mas ne waijag
us to raudsicht, arrig Mehnes aug jeb dilst, jo
tas scheitan wiss weenalga. Kam tomehr tiht,
pehz Mehnes skattitees, tas lai to darra.

9.

Pee Sehshanas jarauga, fa ta Sehfla

wissur weenlihdfigi teek istaisita, un ja tee Stahdi
schurp un turp pa, besi usdihgtu, tad winnus ja-
pamasina, daschus israudams. Ta Sehfla, kas
pa-beesi sehta, un pehz ne pamasinata tohp, ta
gan drihs niknà Sahle apmahzachs; ir kad ta ap-
palsch kupleem Kohleem, jeb zittà Weetà kritt-
tusi, fur Waiss ne peekluht warr, tad ta gan
stipròs Sehfla. Steebròs isaug, bet Auglus ne
ness.

10.

Wissa rupja Sehfla isjirfòs Zaurumòs
tohp eesehta; weeglà Semmé druszin-dsilak, ne
fà smaggà un taukà Semmé. Smalku Sehflu
tiffai maggeniht ar Semmi jaaplahj, kas no
Daudseem aismirfòs tohp, un tad Waimanas
zellachs.

11.

Ta Pahrstahdshana wisslabbak leetainà
laikà noteek; ja us to ne gaidiht warr, tad ir
Wakkaròs to warr padarriht, bet tohs Stahdus
labbi, un Reisu Reises jaapleij, kamehr winni
eefaknojuschees. Tohs pahrstahdamus Dehstus
tà jastahda, fa, kad pirmà Dohbes Kahrtà divi

nahkufchi, ohtrâ Kahrtâ weens, un treschâ
Kahrtâ atkal divi nahk; jeb ka trihs Stahdi to
Sihmi ta Keemeru. Skaitla: Peez dohd. [· · ·]

Daschas zeenijamas, un pee wisseem Lezzekleem
wehrâ leekamas Mahzibas.

Muhfu aulstâ Semme ilkatrai leelai Mah-
jasbushchanai Lezzekli lohti derrigi, un ne weens
Dahrfa-Mihtotais, kas aggregus Dahrfa-Auglus,
jeb sweschas Semmes Stahdus gribb audsinacht,
bes teem warr pahretikt.

1.

Lezzeklus jausmett pret Saules jeb Widdus-
deenas Puffi, un tâ, ka neneeka to Sauli aiskahw,
turwirfu pawillam spihdeht; talihds buhs winnus
pret Seemela-Puffi zit spehdams zaur augstu
Seenu jeb Eshu fegt un glabbacht; arri teem ne
buhš flapjâ Weetâ, jeb zeetâ faufâ Semme taifi-
teem tapt.

2.
Semmi, kas jaw pee Lezzekleem berrejusi
wales ne buhs nemi pee jaumeem Lezzekleem, bet
jaunu Semmi jausleek; so zittadi tee tur eelscha
stahditi Augli siki isobohsees, un dseltani, nihzigi
lilkees. Par spehzigu Lezzeklu Semmi no sapuu-
scheem Maikem jeb Lappahm janemm, kas lihds
treschu Dalku ar Gohwjujufhdem ier maifita; arri
ta jauna augliga Semme derr, kas jaw fenn us
Gannibas Weetahm stahwejusi, un no turrenes
israkta tohp, piems kâ tee Welleni ar sawahm
Sakuehm tohp nonemti, un ko lihds treschu
Dalku ar Gohwju-Suhdeem un lihds treschu Dalku
ar Smilscheem warr fajaukt. Ja tahda Semme
truhst, tad ir zirtu Suhdusemmi un Lappusemmi
maifihit warr, bet papreeksch to labbi jafihja zaur
Seetu.

3.

Kad Lezzekli ustafami, tad janemm jaunus
Sirgu-Suhdus, kad tee ihšâ kailâ Kohpâ gulle-
jufchi, bet tomehr wehl ne sadegguschees; wiffi
zitti Suhdi par to ne derr. Pee wehslak ustafa-
meem Lezzekleem gan warr ir aukstus Suhdus

teem farsteem peemaisiht. Zif dauds Suhdi wee-
nam lezzekim waijaga, zif augsti tohs jauskrauj,
to ne warr no wisseem ihsteni fazzih; jo scht
jarauga us teem Stahdeem, fo tur wirfu zaur
Siltumu gribb audsinah; talihds us to Gads
fahrtru un us to Weetu fkattoht, fur winni tohp
usmesti. Ja ta Semme flapja, tad to lezzekli
lihds treschu Dalku augstak jausmett.

4.

Tahs Rastes wisslabbal no Galdeem tohp
pataisitas, las pussioht' jeb diwi Tuller stipri,
un tohs Galbus jafapinn. Pee teem lohgeem to
Glahsi ar Kitti jaaisfmehre; abbejäs Puffes
Gredsenus japeekall, un to Glahsi jaleek kà Juntu-
Keegales, ka Uhdens warr notezzeht. Bet pee
lohgeem, fur ta Glahse Swinnòs irr eelikta,
leetus zaur-eet. Ifkara Glahse turr dehmít Tuller
Garrumà, un astion Tuller Plattumà, un wiffas
labbi jaaisfmehre ar Kitti.

5.

No tahs Puffes, fur wifflehtak warr pee-
kluht, jaesahk tohs Suhdus taifni uskrattih, fo

winni it lihdsigi mettahs; tad ar Dalkschu jafitt
wirfu, ka nelahdi Zaurumi atleek, un tà joproh-
jam jastrahda; bet us Seemela Paffi tohs Suh-
dus Puffpehdu augstak jausmett, ne masak pee
aggrejeem lezzekleem. To padarrijis leez Rasti
wirfu, sebs to ar Maschu un astahj winnu,
lihds kad Suhdi fahk kuhpt un Duhmus istaist,
un deesgan atsehbuschees. Ja tas Karstums
pahreleku leels tikru, tad drufjin sapuufshus Suh-
dus Rasti eelikt warr, ka tee Stahdi ne sadegg.
Tad wairak jeb masak Semmes jausberr, it ka
tee tur wirfu audsinajami Stahdi to pagehr. Kad
fchi Semme irr zaurfildita, tad winna tohp pahre-
rakta un ar Grabhelli lihdsinata. Ja winna
schurp un turp ir sadeggusees, tad to jaismett, jo
ta par ahtru Audsinaschanu ne derr, un tai Weetä
tik dauds jaunus Semmes jausleez, kà papreeksch
bij nonemts. Wiffu to jadarra, kamehr tas lez-
jeklis wehl ne irr apsehts. Bet ja pee teem jaw
apseheteem lezzekleem tee Suhdi jeb ta Semme ee-
fahrstohs, tad ar aschu Kohku dsillus Zaurumus
Suhdòs eedurr, ka tas pahre leels Karstums zaur
teem iseet.

6.

Wisslabbat tadehl lezzeklus ja-apstahda, kad
winni mittahs, stipri kuhpt, jeb kad Nohlu jaur
Semmi bahst un to bes Moshahm kahdu Brihdi
Suhdu wirfu turreht warr. Ja aggrat Sehklu
eekaisitu, jeb Dehtus stahdite, tad wiss sadegtu.

7.

Kad lezzeklis irr apsehts, jeb apstahdihst,
tad to, jif warr buht, allaschin weenlihdfiga Sil-
tumâ jatur; jo kad lezzeklôs tas Karstums suhd,
tad tee Seahdi pa lehni aug; un kad winsch warren
stips, tad winni apgahschahs un sawihst. Kad
tas Siltums masinajahs, tad tudalihj jaunus
Suhdus ap Kasti jakrauj, to Nakti wairak ar
Maschahm un Salnu. Reschgeem apklahdams;
bet lehtakâ laikâ jamehdina scho Karstumu.

8.

Skaidru Gaisu japeelaisch, jif tas warr
buhst, un jif tee lezzeklôs dehtiti Stahdi to pa-
ness; un to ar leelu Apdohmu wehrâ jaleek, se-
wischki siltâ laikâ, fur lezzeklis daudskahrt pee-
peeschi eekahrtahs. Teem Twaiteem nekad ne
buhst laut, appaksch lohgeem krahtees, un tadehl

nemas to lezzekli buht wehsinahst no tahs Puffes,
ne kurren tas Wehsich nahst; tapat labbi darrihst,
kad anwehtas Werdas Maschas preelicha kahrtas
tohp; jo utrens pars aulstis Wehsich wissus Stah-
dus lauhjinhast warr, prohti pee aggrejeem lezze-
kleem.

9.

Je stiprâ Salnu, kad Saule ne spihd, ne
buhst Maschas nonenit; pehj teetu winnas ar sau-
sahm tohp pahemihstas, un tahs flapjas par
Schuschhanu palahrtas. Arri tohs lohkus ja-
apfeds, kad Kruffa, jeb stiprs leetus, jeb Sneegs
rahdahs.

10.

Wehl japeeminn, ka lezzeklus löhti apdoh-
migi buhs apleet. Teem aggrejeem lezzekleem,
fewischki teem, fur Mellones schaw, gan drihs
nemas Uhdens wajag, jeb icin drufzin, ja zittadi
ta Semme labba. Teem wehlejeem lezzekleem
turpretti labbi jausluhko, ka winni ne wisslu
kluhst. Arri nekad ne buht aismirst, tohs no
niknahm Saylehj schlihsliht.

Puffu-Kahposti.

Englendru Semmé tohs Puffu-Kahpostus
ir Karwioli fauz; tee tik labb' tur, fà Dllantschu
Semmé pa Pulkeem tohp audfinati.

Tee aggregi, fà tee wehleji Puffu-Kahposti
pagehr jaunu, dsiklu, augligu un dsestru Semmi;
wisslabbat un pilnigak tee isaug rijolerà Semmé,
tas irr, tahdà Weetà, fur Lappu. Semme,
Suhdu. Semme un zittas tahdas leetas fajauktas,
un ne fean stipri zauraktas irr. Jauni karsti
Suhdi winneem wissai pretti stahw; ir pa stipru
Saules Situmu tee ne paness, ladehl tas pirmas
un pehdigas Sehjums dsestrà laikà wisslabbat is-
dohdahs. Wehl japeeminn, fa winnus nahku-
schà Gaddà ne turpatt buhs stahdiht, fur winni
jaw weenreis stahwejuschi. Kahdu drufku Sehflu
jaw aggregjòs lezzeklòs prohti Bohrfanu un zittu
tahdu Stahdu starpa warr isseht, jeb ir Gawenu-
Mehnescha pirmàs Deenàs masu lezzekli usmest
warr. Lappu-Mehnescha Eesafkumà drufzin
Sehflu Tihrumà eeseht warr, un Seedu-Mehne-
scha Widdù to pehdigu. Là fà no weena Sehjuma
lihds ohtram tee Stahdi isaug, tà wianus irr ja-

pahrstahda tahdà Semmé, fà pirmit mahzihes,
dini Pehdas tahlu weenu no ohtra, wisslabbat
pafstapjà laikà, jeb pehz leetu un apleij tohs, ja
tas waljaga, lihds kad winni eesafknojufchees.
Kad Stahdi sahlt isplattitees, tad es par labbu
turru, to Semmi garram tahm Kahrtahm no
abbahm Puffehm lihds appafschahahm Lappahm
pefpest; so brichscham Semmé wehl ne wissi
Suhdi fapuufchi, kurròs tad zaur filtu Gaisu
leels Tahru Pulks isperrahhs, kas Salnes ap-
kohsch, un winnas tahrpainas fluhst, Pantes
mett, wairs ne aug, nogurruschì tahs Lappas
Semmé laisch, un pehdigi wissai fawihst. Kad
Augli rahdahs, tad karrà Deenà, fewischki no
Nihca jaapluhlo un daschus Stahdu Lappas jae-
lausch, fa tee Seedi preefsch Gaisa un Saules
apfegti tohp, un tee ne dseltani un nejauki leekahs.
Kad tas Auglis wissai isaudsis, fo pee ta warr
arscht, fa Lappas wairs ne pah- to Augli fahleh-
dsahs, tad wiss Stahds tohp iswilltes, un dsestrà
Weetà Istehrefchanai paglabbahts. Kad Nafts
Salnas rahdahs, tad preefsch zitteem jaiswell
tohs papillam isauguschus Dehstus, tohs dsestrà

faufa Weetâ, fur Salnas ne warr peetikt, pa-
 kahr dams; tà wiini usturrahs itin ilgi. Tohs
 zittus, kuru Augli wehl ne wiffai gattawi, wehfa
 Paggrai à jaglabba, tohs Smilshôs cestahdidams;
 ja tee pahy faufi, tad tohs drufzin flazzinaht
 warr, fa tee Stahdi lehninam isaug.

Kas it aggregus Pukka-Rahpostus sewim
 audsinahht gribb, tam tohs Stahdus wiffu zauru
 Seemu eeksch Pohdeem jeb Kastehm Stahdu-
 Ytabâ jarurr. Jaungabba. Mehnescha Wallâ
 mafu lezzekli, kam remdens Siltums, jausmett,
 Ka tee Stahdi no silteem Suhdeem ne tohp ais-
 kaheri, tad jayitb to Kasti ar fapuuſcheem Suh-
 deem weenas Kohkas Augstumâ, un ar labbu
 jaunu Semmi aston Tuller wirfu. Kad schi dees-
 gan zaurſilbira, un tas leelakais Karstums pah-
 gahjis, tad pehz lohgu keeluma appakſch ifkara
 lihds demineem, jeb diwpadefmit jeb peeypadefmit
 weffelus Stahdus jadehsta; Saulei spihdoht
 wiinnus jaapehno, wiinneem wairaf jeb mafaf
 Gaifa dohdams, fa wiini ne zaur teem no Suh-
 deem jehluſcheem Iwaiteem pphstâ eet. Kad
 wiini usaugufchi, tad to Semmi pee appakſcha-

jahm lappahm japeepſeefch, tohs ar Uhdni, fur
 Suhdi eemaffit, apteedams, fewifchli, kad
 Pukle rahpaha. Ap to ustrautu Semmi mafu
 Rennel japatalka, fa Uhdens jo labbal pee Sak-
 nehni peektahst. Pawaffarâ, fildâ laikâ zaur
 Deenu tohs lohgu janonemm, un tà eerabbini
 wiinnus pawiffam Galfu jeest, fa wiini jo jauka-
 tus un pitnigalus Auglus neff. Fa Sehla
 ischeer lihds peeß Gabbus wezza palikt warr.

Brockkolu-jeb Spargelu Rahposti.

Schee Rahposti Itaku-Semmê wairaf ne
 tà zittur tohp audsinati; Wahdsemmê wiini tikkai
 isgahjufchâ Gaddufimtenâ pahistami ktuufchi.
 Wini teem Puklukahposteem gan drihs wiffâs
 teetas lihdsinajahs. Schee muhsu Semmê wehl
 Netteem pahistami Rahposti gan wehrei, muhsu
 Dahrsôs wairaf audsinateem tapt; jo wiinnu
 Seedu-Pumpurus, pirms tà tee Sehla pahreer,

lihds ar teem peez jeb fesch Zulles garreem Stee-
breem fà Spargelus eht warr. No lappumeh-
nescha lihds Seedu-Mehnesi jaisfehj to Sehflu,
un to jaa, lohpij fà Pukku-Kahpostus. Kad sah
falt, tad winnus jaleef Paggrabà, jeb Stahdu-
Istabà paslapjös Smilchös, fur tee Sarrini
allasch gahr di un jauni ataug, fo tad wiffu Seemi
Spargelu Weetà baudihjt warr; jo tee gan drihs
tapatt smecke, fà winni.

Wirsinu- un Sawiju-Kahposti.

Aggrejas un wehlejas Wirsinu-Kahpostu
Kahrta rohdaht, kas pee mums wehl ne wiffai
pashstamas, bet gan turpma wairak taps me-
fletas winnu jaukas Smalkas un winnu Gahr-
duma labbad. Sawiju-Kahposti turpretti wai-
rak teem balteem Kahposteem Smalkà lihdsigi.
Kas tohs jaw aggri gattawus dabhuht grihb, tam
to Sehflu lezzekli jaisfehj; Gawenu-Mehnesi,

jeb tad Makrosalmas mittahs, tohs japhrstahda
labbà jednà taukà Semme, fatteru Stahdu ap
wiffahm Puffehm in Zulles weenu no ohtra.
Loppu-Mehnesi tohs wehlejus Sawiju-Kahpo-
stus fehj Ugeumà, druffin apehnota Weetà, fa
Kuffaini tohs ne no-ehb, winnus tapat apsis-
dams, fà to pee wiffem Kahposteem mehds
barribt.

Kahli appakfeh Semmes.

Jo tee gan petnicu, wairak andsinateem
tapt. Sulu-Mehnescha Gallà, jeb lappu-Meh-
nescha Cefahlumà isfehj to Sehflu; kad winni
lihds rakstamasas Spalwas Kefnumu irr isaugu-
schi, tad tohs japhrstahda jednà apfuhdorà
Semme weenas Pehdas Lahlumà. Ja winni
pa aggri tohp pahrstahditi, tad winni augsti isaug,
jeeti un nesmekkigi kludami, un ekkai par lohpu
Barribu derredami. Lahn slaujamahm Gohwim

winni it augligu Varribu dohd, kad winni sakap-
pati zittahm Sahlehm tohp peemaisfici.

Greeschami Kahli.

Zee wairak ne, kà iswaisfloti Kahlu-Kahposti.
Esefehj winnus, un aplohpj winnus tapat kà Kah-
lustahdus. Kad lappas ar pilnu Nohku kert
warr, tad tahs janogreesch preeksch Ehschanu
lihds Sirdslappahm. Jo daudskahrt tohs no-
greesch, jo mihsstak un gahrda k winni teef. Kad
turpma k wairak Dahrfa = Augli pee Nohkas, tad
tohs Kaglus par lohpu-Varribu warr walkast.
No wirru Sehklas, it kà no Kahzinu-Sehklahm
weenu lohfi derrigu Elji warr isspeest; un tadehl
winni gan wehrei, ka Semmes-kaudis tohs pa
Pulkeem Tihrumòs audsinatu; fewischki kad teem
labbi apstrahdata, apfuhdotà Semme nekahda
leela Rohpschana wajag.

Kahli wirt Semmes.

Kà sunnams, ir no feha Stahda daschas
Kahrtas rohdahs, no kurrakm weena tik labba,
kà ohtea. Sullu-Mehnescha Galià jaisfehj to
Sehktu, pehj kà tas Gais to pazeesch, un turp-
ma k japahtstahda winnus pa Kahrakim 18 Tuller
tahlu weenu no ohtea, labbà, stipri afuhdata
Semme, tohs drufzin apfisdams. Nuddeni
winneem janetausch wiffas lappas lihds Serdes-
lappahm, un tohs Pagarabbà Smiischòs jaeroht.

Sarkani un-balti Kahposti.

Tahs preeksch zittahm pafihstamas un labbas
Kahrtas no teem irr 1) Zee aggregi Erwurtes
Kahposti 2) Zee leeli plakkani Brauschweigeri,
3) Zee Ollantschi, 4) Zee semmigi augdami Eng-
lenderi, 5) Zee semmigi lihbeleri, un 6) Zee kà
Affinis farkani Kahposti, kas fewischki par Sallati
derr. Za zettorta un peekra Kahrta tahs zeetakas

Galwas dohd par Kaudseschanu, prohti to us
 Ehweli fagreestu Rahpostu. Kas it aggrī Rah-
 postus gattawus dabbut gribb, tas lai no tahs
 aggrejas Rahrtas, kà jaw peeminnehts, Gawenu
 Mehnesi drufzin eefehj lezzekli; un kad Semme
 atkuffusees, tad no teem wehlejeem fo jaisfehj
 labbà taufainà Semmé, tahdà Weetà, kam Nihsta-
 Saule wiesu spihd. Tohs Stahdus filcà laikà
 nekad rectak, kà ikohtru Nihstu jeb ikohtru Wat-
 faru zaur leijamu Kanni jaupleij; jo jo aggrak
 winni aug, jo masak winni no Spradscheem un
 Kullaineem warr eewainoti tapr. Kad tee Stahdi
 paagufchi, tad tohs japahrstahda labbà, apfuh-
 dotà jeb apraktà Semmé pa Rahrtahm, 18 Tuller
 weenu no ohtra, leetus laikà, jeb tudalhn pehj
 leetu. Lihds ka winni eefaknojufchees, faufà
 laikà, kad wajjadfigs, ikwakkaròs tohs jaupleij;
 jo zaur to us masu Brihdi tee Spredechi drufzin
 tohp noturreti. Pehj to Semmi ar Kap'i Stahdu
 starpa atmihzina, un apfitt tohs Stahdus no
 wiffahm Puffehm. Ruddeni, kad Nakti fahf
 falt, janogreesch tohs Stahdus, fo istehreht
 gribb; tohs uscurramus fahdà faufà Deenà jais-

well, tohs faufà Pograba palahedams, jeb Smil-
 schòs verabams. Weena Kahrta, kas tahm pee-
 minnetahm loht libpiga, mehs tohs baltus
 Spalwu Rahpostus laijam.

Salli un farkani kruhsī Bruhnrahpostī.

Scheem atkal tee Plimaschu-Rahposti lohti
 lihdsinajahs, jebchu teem tiklai winnu kohschu
 lappu behl kahda Wehrtiba preeksch zittahm Rah-
 postu Rahrtahm. Itkatrà Mahjasbuhshana,
 un fewischli muhsu auksta Semmé tohs semnigus
 kruhsus Bruhnrahpostus, kà man schkeet, preeksch
 zitteem jaubfina; jo tee, kad winni tiklai ar
 Sneegrem aplahiti, ne ween tai wiffstiprakai
 Salnai prettistahw, bet winnu lappas tad jo
 gahrbas, kad winnas no Salnas irr palohstas.
 Pawassarà tahs Ataugas fewischli Wahdsemmé,
 par gahrdu Nikti ehd. La falla Kahrta dauds
 masak Salnas isturr, kadehl winnu Seemà ja-

glabba. Tee augsti Bruhntahposti tik labb' us
Galdu, ka lohpeem derr; par kureem winuus
jaw lohti aggri warr nolaupih; bet dauds Salnas
winnai ne warr iszeest. Iappu-Mehnescha Esah-
tumâ isfeh; to Sehflu maggeniht apehnotâ un
stoppâ Weetâ; pe; tohs Stahdus pahrstahda
labbi apfuhdotâ Semmê, 12 lihds 18 Tullas
weenu no ohtra, apleij tohs, kad winni faufi,
schlihti winnus no nifnahm Sahlehm, un armih-
stina to Senuni drufzin winnu staepa. La irr
wiffa Rohpschana, kas winneem waijaga.

Peeminneschana. Wiffas schahs Rah-
postu Rahrtas retti jaisfeh; un ar Grahbekli
weegti Semmê jaeegrabhj. Ir ta Semme faufa
un zeeta, tad tohs Stahdus daschas Stundas pa-
preeksâ jaapleij, ka wiiani ne pee Saknes plihst
un eewainojahs; attri winnus nekad Sauli spih-
doht japahrstahda. Wiffa Rahpostu Sehfla pa-
stahw pe; lihds feh; Waddus.

S i r n i.

Es ne tizzu, tai Preefibai pretti runnast,
fazzidams, ka no teem neisfakamas Sortes roh-

dahs; tahs preelsh jittahm passhtamas un labbas
Kahrtas manâ Sehflu. Norahdischanâ irr pee-
minnetas, fur wehl ifgaddos jaimas Kahrtas
rahdahs, bet no kurrahm es scheitan ne neeka ne
faktu, ka manna Mahziba ne pa, garra tohp.
Sineem jadohd to wiffleefaku Semmi, to ifgad-
dos ar jittu pahmi; dams. Taulâ Semmê
winni pahreetu ahtri usaug, rettus Pahlstus
aismesdani. Kas aggrus Sirenus gattawus grihb,
tam kaut kahdu no tahm aggrehahm Kahrtahm
Pawassarâ, kad Semme atkuffesi, tahdâ Weetâ
jaisfeh; kas Nihsta, jeb Widdusdeenas - Sauli
pretti gult, un fur aufsti Wehji ne pektuhst. Si-
nus jeb pe; Mehra - Nukli Kahrtas warr isfeh,
kas ar smalku Kapli lihds diwi jeb trim Tullehm
Tahumâ willtas, jeb ar stahdamaju Dseli, fur-
ras Soshbini trihs Tullas garri, diwi Tullas
weens no ohtra stahw, un kas trihs Pehdas Gar-
rumâ turr. Tahs Dohbes trihs Pehdas Plattumâ,
un tee Zelli puffeder' Pehdas platti usmesttas tohp;
us latteru Dohbi nahk trihs Kahrtas, un faktrâ
Zaurumâ, fo ta stahdamaja Dselse isroht, tiffai
weenu Sirenu jaeleel, un ar Grahbekli jaisgrabhj.

Kad tee jauni Sirni Sahnds lohkahs, gribde.
dami sawa starpâ sarichteas, tad to Semmi no
abbahm Puffehm ar Kapli jaatspeesch, un tahs
Sirnu - Sahrdus ta jasprousch, ka papreeksch
Widdus Kahrtâ tee sarraini Sahrdi taisni tohp
eebahsti, un tee Sirni labbi warr peekerteas. Tad
pee tahm ahrejahm Kahrtahm zittus Sahrdus
abbejâs Puffes apfahrt to Dohbi, bet schlihb
Semme jaeabahsch, ka tee Sirni pret W. idu loh-
kâhs, tee Zelli wakka paleek, un tahs Stihgas,
fad winnas atraujahs, lehti ar teeweem Lufkeem
warr peeseet. Ka nu Sirni Bassarâ nekad ne
truhst, tad lihds Seedu Mehnescha Gallam tohs
ikohtru Meddelu no jauna jaissehj. Ea Sehla
trihh lihds tshettrus Gaddus paleek labba.

Dahrfa Puppas.

Tahs arri no Dascheem Zuhku - Puppas jeb
Jrafu - Puppas sauktas tohp; winnu Zehwusemme

ier Egipte. Pie Kehles un pee Mahjasbuhfcha-
nas tahs siltas Dahrfa - Puppas un tahs Wind-
sora Puppas preeksch zittahm derrigas. Ziti
retti tahs masas, fesch lihds aston Tullas augstas
Englenderu Puppas pee mums reds, jebfchu tahs
gan wehrtas, waikal pee mums kohptahm un au-
dsinatahm tapt; so winnas lohci gahrdas un dauds
Auglus ness; ka arri winnu semniga Auguma
dehl.

Schahs Dahrfa - Puppas ir wiffleefakâ
Semme isdohdahs; winnas jaissehj Sullu-Meh-
nescha Gallâ jeb kappu - Mehnescha Esahkumâ,
ko ir Bassarâ daschu Neisi darriht warr pehj ik-
weena Patihkshanas. Wifflabbak tahs Puppas
pa Kahrtahm Dohbes warr stahdih, karu Kahrtu
weenu Pehdu tahtu no ohtras, un eeksch diwi
Tullas dsilleem Zaurumeem, ko it lehti ar weenu
par to isgraisitu Sehknizi warr israkt. Ea wee-
niga Kohpschana, ko winnas zaur wiffu Bassaru
pagehr, pastahm eeksch tahs Israhweschanas to
niknu Saktu, kas ir pee zitteem Stahdeem wehrâ
nemmams. Turklah to Dohbi wiffapfahrt ar Kah-
teem jaapstahda, ka Auka tahs Puppas ne ap-

gahsch. Daschi mehds, tahspaschas kahdu Deenu eemehrjeht, eefam winni tahs eefehj, ka winnas jo ahtraf usdihgst; bet daudskahrt samanichts, ka winnas pehz ta sapuhst, un Pohstâ eet. Kad Puppas eefahf seedeht, un tahs appatschajas Seedes isplaukst, tad no Steebra to Serdi jaislausch, ka winnas jo ahtraf aug un no melneem Zirmineem tohp glabbatas, kas papreeksch pee winnu Galleem mehds peefertees. Irr tahs Puppas pawiffam popluhktas, tad to Semmi wifflabak ar Bruhntahposteem warr apstahdiht. Ta Sehla trihs lihds tshettreem Gaddeem augliga paleef.

Turku-Puppas, jeb Wihtspuppas.

Winnu Tehwusemme irr ta Austrumafemme. No winneem leels Rahru Pulk's rohdaht, kas sawa starpa lohiti lihdsigas, bet scheitan Jhuma dehl ne tohp peeminnetas. Tahs preeksch zittahm

derrigas Puppas irr tahs leelas plattas Turkupuppas, un tahs salbas, jeb Pehrle-Puppas. Ta bruhna jeb Dullatu-Puppa ar pasarkanu Seedu, un ta branga, jeb Uggams-Puppa no Ahfias-Semmes ar tumfscharkanu Seedu tikkai winnu tohshu Pulk'u dehl kahdu Weetinu Dahrsâ nopeln. Par Cefahlfichanu jeb fallu Ehdeni irr tahs Turkupuppas, to Sohbinu-Puppas sau, tahs labbas; pehz winnahm tahs Pehelupuppas, kas alashin baggati neff, un tamehr ar Tschannahm ehdamas, kamehr winnas gan drihs wiffai gattawas. Arri winnas Ettiki eetaifitas kâ Sallati ehst warr.

Wiffas schahs Puppas labou tauku un irbenu Semmi eemihl; turpretti mahlainâ Semme, kad tahs drufzin aggri isfehtas tohp, un leetulaiks wiefu nahf, winnas daudskahrt wiffai sapuhst, un ja tas arri ne gaddahs, tad winnas usaugoht comehr sawihtuschas leefahs. Retti winnas muhsu Semme aggral, ne kâ Lappu-Mehnescha Cefahlumâ feht warr, jo tad mums tikkai ne waijag par Nakttsalnahm bihteas. Par to jausmett tshette Pehdas plattas Dohbes tahdâ Weerâ, fur Saule

labbi wirfu spihd; us tahm pehz Mehraaukla ja-
 well diwi Strehkus Garrumâ, tohs Kahrtus diwi
 Pehdas weenu no ohtra sprausdams, ka wiini
 no Wehja ne teek apgahsti, abbâs Sahnâs no
 eefschpuff, eefschlihi pahz to Dohbi un Biddu
 prettispeesti, ka weenâ Strehki diwi un diwi fru-
 stam fateekahs, un schinni Weetâ jeb teewus
 Kahrtus jeb Schlehrskohkus peeseet warr. Ap
 teem Kahrteem Beddrites jaisrohkt no weenas jeb
 puffohtr' Zulu Dsiluma, tureeksha peej jeb se-
 schas Puppas eelidams un tahs ar Semmi ap-
 klahdams. Kad tee Stahdi trihs jeb tschetter
 Lappas dabbujutchi, tad to Semmi winnu starpa
 atmihzina, maggeniht no tahs pee teem Stah-
 deem klacht lidams; un kad tee fahkt tihtees, tad
 sewischki Cefuhkukâ jadsennahs, tohs apkahrte
 teem Kahrteem lohziht un tohs ar teeweem Loh-
 keem peeseet. Puppas nolauschoht, abbas Koh-
 kas jawalka, ar weenu Kohku to Steebbru turre-
 dams, ar ohtru tohs Pahkstus noplushdams, ka
 tahs Stihgas ne sapliht. Kamehr tee Pahksti
 wehl plakkani, un nekahdas Puppas tur eeksha
 nomannamas, tamehr wiini it sewischki par Ce-

sahlischanu beer. Pabeigtâ Pauschana jaiswell
 tohs Kahrtus, Stihgas no teem atplehdams, un
 winnus stahwoht Kakti paglabbadams, jebMamma
 eenesdams.

Wehl man so japeeminn no tahm Kruh-
 Puppahm, jeb masahm Turkupuppahm, no Kur-
 rahm arridsan daschas Kahrtes rohдахs, un kurreu
 Audsinaschana tapatt daschadu Labbumu atneff,
 sewischki kad teem ne tik dauds Kohpschana
 nekahdi Kahrte waijag. Schahs arridsan Lappu-
 Mehnescha Ceesahkumâ pa Kahrteahm Waggâs
 eeleek, no wissahm Puffehm aston lihds desmit
 Zuller Lahlumâ. Wet winnu Pahksti ween eh-
 dami, kamehr wiini wehl juuni.

Par ahtru Audsinaschanu eefsch lezzekleem
 preeksch zittahm tahs masas dseltanas jeb baltas
 Kruhppuppas tohp islassitas, kurreu Kohpschana
 pee ta daschu Reisi nepastahwiga Seemas Laika
 brihscham dauds Darbu makfa; jo sewischki See-
 dulaila winnas lohtri nihzigas, un tik labbi tahs
 Pukkes, ka tahs aismettuschas Puppas zaur
 teem no Suhdeem zehluscheem Zwaikem isnihtst
 un sapuhst. Swetschu-Mehnesi lezzekli jaus-

taifa no jauneem Sirgufuhdeem, kurwirfu jaleek wezzus Suhbus Puffpehdu augsti. Ta ka winni atfildijufchees, winnus jalihdsina, tohs drufjin famihdams. Tad to lezzekli japild ar irdenu jaunu Semmi, Puffpehdu augsti, topafchu daschas Nufes zaurakdams, un ar Grahbekli lihdsinadams. Taggad jaw waijag, Stahbus gattawus turreht, kas jaw papreefsch Pohdös audsinati un to ohtu jeb trefchu kappu dabbujufchi, ka winnus turwirfu ware pahrstahdiht. Winni pa Rahretahm stahdami, bet ta, ka ilweens Stahdiufsch appalsch fawadu lohaglahsi nahk. Saulei spihdoht, tohs ar Maschahm jaapfeds, lihds kad winni eefaknojufchees; un us ko fewifschki jalufko, winnus neds pahr dauds, neds pahr mas jawehfina. Winni tikkai apleeti tohp, ja tas lohci waijag, jo pahrlceku leels Slapjums winneem faitigs. Ja tahs Saknes Semmes wirfu rahdi-tohs, tad tahs drufjin ar Semmi jaapflahj, un filtakä laikä ir paschä Nakti ne wiffu Gaisu winneem joaislehds. Ta Sehkla zaur tshettreem ir peez Gaddeem paleek labba.

Kreewu Ahboli.

Tahs preeksch zittahm passistamas Rahretas irr 1) tee garri balti Tschuhsku-Kreewa-Ahboli, 2) tee aggregi balti Ollenderi, 3) tee garri falli Kreewu-Ahboli, 4) tee Kellarös augdami, un 5) tee aggregi Kreewu-Ahboli. Ta ohtu un zettorta Rahreta irr fewifschki par ahtru Audsinaschanu derrigas. Kappu-Mehnesi, kad wairs ne par Naktisfahnahm jabihstahs, irr tas sehjams laiks. Tad to Sehflu it augligä Semme jakaiifa kur Saule dauds wirfu spihd; jausmett tahs Dohbes peez Pehdas Plattumä, Dohbju Widdü pehz Mehruaukli masu Waggu welkdams; jaissehj to Sehflu it retti, to ar Semmi apfegdams; tikkai to Semmi Sahnös ne jaaiskahr, jo ta Sehkla tur eefscha filtak un flapjak gull, ne ka lihdsenä Semme. Dohbju Sahnös arridsan, Ruhmi potaupoht, Sallati warr isfeht, tikkai winnu allaschin tihru jaturr no niknahm Sahlehm. Aeri fliktä flapjä Waffarä dauds Preeka no Kreewu Ahboteem ne irr fagaiddams, jo gan drihs wiffi lufhaini, (rippaini) tohp, un tadehl par Eetainfifchanu ne derr. Kä sinuams, tee tohp Ettiki,

Sahlâ un Sinnepi darrinati. Za Sehfla peez lihds fefcheem Gaddeem paleef labba.

Kad aggri Kreema - Ahbofus gribb panahkt, tad wiff labbak Zaungabba Mehnescha Gallâ tahs Stahdus Pohdôs Dfennamu - Nammâ, jeb fur tahds newald, farwadâ lezzekli jaaudsina, fur mas lohgs wirfu, un fur ir Mellones eefehet warr. Kad tee Suhdi papillam fahf kuhpt, tad tas lezzeklis peez jeb fefch Zulles augsti ar jaunu weeglu Semmi tohp pildihets; kad fchi zaurfildita, tad winna ar lahpsiu tohp zaurrakta, ar Grabbekli lihdsinata, un tee Sehfla - Graudi weenas Zulles Tahlumâ pa Rahrtahm Widdû appafsch teem loh- gaglahseem eelikti, un it retti ar Semmi teek ap- klahiti. Za tam lezzeklim tas wajjadfigs Siltums, un ne pahleeku dauds Karstuma, tad tai Sehflai jadhigst eefsch trim jeb efchettrahm Deenahm. Wehl es peminnu, ka ne buhs wiffai jaunus Graudus nemt, jo tee pa stipras Stihgas un Lappas isdihetu. Tee Graudi pee peez jeb fefcheem Gaddeem paleef labbi. Ka winni tiklai ne wahjôs Steebrôs isaug, tad tohs Stahdinus drufzin jawehfina. Swetschu - Mehnescha Gallâ lezzekli

jausmett par Pahrtahdichanu; topafchu pildi diwi Zulles augsti ar wezzeem fapuwfcheem Suhdeem, un kad tas lezzeklis lihdsinahets, ar jaunu weeglu Semmi fefch lihds asten Zulles Augstumâ. Kad fchi atfildijufees un lihdsinata, tad pehz lohgu leeluma trihs jeb efchettri Dehsti Widdû, mafâ Waggâ tohp stahditi, tohs ar winnu Steebrineem drufzin eefschihbi lihds Sehflastappahm Semmê eerakdams, to Semmê ar diwi Pirksteem weegli atfpeesdams, un winnus teekams tee eefaknojufchees, Saulei fpihdohet, apehnodams. Winni nu pagehr weenlihdsigu Siltumu, un ar leelu Apdohmu tohs jawehfina, fo tomehr ne wiffai mitteht warr, ka tee no Suhdeem zehlfufchi Iwaiki ne pee Lappahm un Steebrineem peeker- rahs un tohs Stahdus famaita. Muhfu aukftâ Semmê pee wiffaem aggrejeem lezzekteem Maschas jalahr preeksch teem atwverteem lohgeem, kad tee Stahdi tohp wehfinati, ka tas aukfts Gais winnus ne eewaino. Kas no fama lezzekla wehl wairak Labbumu fanemt gribb, tas warr daschadas Rahrtas ar Sallati apstahdihet. Kad tee Kreem - Ahbotu Stahdi fahf isplattitees, tad winnus pee

filtafa Saules Spohschuma druszin wairaf ja weh'na, neds winnus pa faufus jaatstahj. Sewischki, kad tee Stahdi apauglojahs, tahs Stihgas ar masu Ahkiti: pee Semmes jaatsprausch, ka winnas taifni gull, un ne pahreeku fawa starpa fapinnahs. Ne waijag, it ka daschi Dahr sineeki to mehds, tahs Kreew-Ahbatu Stihgas nogreest; arri nekad ne buhs tahs wihriffas Pukkes noplusht, ka es to pee Dascheem redsejis esmu, kas dohma, it ka tee leeki Seedi buhtu, kas zitteem to Sullu atrauj; jo bes teem tee seewisli Seedi nekad ne apauglosees.

Lik drihs, ka tee Augli aismettahs, winnus stipra Saules Spihduma ar fmalkeem Sarreem jaapehno, un kad lezzekla Siltums maggeniht mittahs, tad ikreises jaunus Suhdus jaleek apkahret topafchu. Kreewa-Ahbolus ta apkohpohr, jau Sullu-Mehnesi Auglus drohschi apzerreht warr, ja zittadi labs laiks bijis.

Mellones, jeb saldi Kreewa-Ahboli.

No Mellonehm besgalligi dauds Kahrtas, aggrejas un wehlejas, fo scheinan ne waijag pee-

minneht. Winnahm wihrisli un seewisli Seedi, kad scheinan peshdigi isptaukst, tad ir jaw appafschate Augli redsami. Pehj ka winnas labbas un gahrdas, tahs ir no winnu Mischotajeem tohp zee-nitas. Labbahm Mellonehm waijag ihfs, refns gallaspilns Steebris. Neds ta ahriega Bihme, neds tas leelums tai Mellonei leelaku Werhribu dohd; tai Gallai waijag pilnai no Sullas, gahrdai, neds uhdenainai, neds faufai, neds miltenai buht; ar Wahrdu: tai buhs saldi un jauki ohsi un smeckehht. Arri labbas Mellones pee ta atsiht warr, ka winnas, kaut ne leelas, tomehr smaggas, un ka tahs, kad winnas ar atschugarnu Pirlsti pefistas tohp, ne tuffchi, ber pilnigi atflann, jo zittadi tas Auglis ne papillam gattaws. Wissas Kanteluppu Kahrtas irr dauds wahrigafat un wairaf Siltuma pagehr, ne ka tahs leelas Mellones. Kas tadeht tahdus labbus Auglus sewim audsinahht gribb, tam no ustizameem Dahr sineekeem to Sehflu par to jafagahda, kurrni tomehr ne buhs jaunaf ka trihs Gaddus buht, jo zittadi tee Stahdi pahreeku isaug, rettus Auglus dohdami. Tas pirmais Sehjums Jaungadda

Mehnescha Gallà masà lezzekli gaddahs, jeb Poh-dòs, fo Siltuma-Nammà jaeneff; it fà es to jaw pee ahtras Kreew' - Ahbotu Audsinaschanas peeminnejs efmu; tiffai to Sehflu ne pabeesi ja-leek, fa tohs jaunus Stahdinus pareisi iszelt warr; arri to Sehflu tà d'fikki jaeroht, fa winna tiffai maggeniht ar Semmi irr aplahta. Zif dauds, fà tas aukfts laiks to palaisch, tohs Stahdinaus arri jawehfina, fa winni ne pa mihsfti klusht, un warren stipri usaug. Swetschu-Mehnescha Gallà zittu lezzekli par Pahrstahdischanu jausmerr; ja-pild to tshetter' lihds feschahm Zullem ar weeglu jaunu Semmi; jo kad pahr dauds Semmes tur wirfu, tad neween tee Suhdi to waijadfigu Siltumu ne warr doht, bet ta Semme ir pahr dauds Slapjumu usnem, zaur fo tee Stahdi neleeti-gus, pa garrus Sarrus mett; winnu Sullu fahf puht, tee aismettufchi Augli dseltani klusht, un gan drihs allaschin pehz kahdahm Deenahm nobirst. Kad ta Semme deesgan zaurfildijusees, fa bes Sahpehm kahdu Brihdi Rohku wirfu tur-reht warr, tad tohs Stahdus bes Behdahm ap-bohmigi ar diwi Pirksteem iszelt, un pehz lohgu

leelumu waenu, lai dauds irr, diwi Stahbinus lezzekli Widdà masà Wedrite cestahdiht warr, winnus, kamehr tee eesafnojuschees, Saulei spih-doht apehnobams. Kad winni fahf, starp tahm Lappahm Pumpurus mess, tad ar Zhlshka Naggu, jeb ar smalku Spalwu-Nasiti to Serdi jaiskneebj, fa winni pareisi isplattahs, un tad winneem japanemm tahs diwi Sehllalappas. Ja nu tee Stahdi fahf isplattitees, tad tahs Stihgas pahr to trefchu Pumpuri pehz Stahdu leeluma jano-graisa, fa ta Sulle ne tohp usturreta, un tas Auglis ne teek spaidihts. Ja tiffai teem Stah-deem tas waijadfigs Siltums ne trushft, kurreu comehr, jaunus Sirgufuhdus apkahrt to lezzekli kraujoht, un topaschu Nakti jo labbi apsedsoht, lehti arjaumah warr; un ja tee Stahdi, zif tas laiks to nowehle, wehfinati tohp, tad ir labbà laikà dauds gahrdus Auglus sagaidiht warr. Ka tee Augli pareisi weens pehz ohtra gattawi tohp, tad no Mehnescha lihds Mehnesim jaunus lezzekli flus jausmerr; wehlas Mellones un Kantelupes kattrà Neddelà japahrklusko, un tahs teewas un wahjas Stihgas jaisgreesch, fa tahs stipras jo-

wairak Nuhmes dabbu. To Stahdu-Serdi alla-
schin no wihriskeem Pukkeem skaidru jaturr, tur-
wirfu Glahses Gabbalinu likdams, ka Slapjums
ne peektuhst. Kad Augli rahdahs, tad labbi dar-
rihts, kad tohs stiprà Saules Spihdumà ar tee-
weem Sarreem apehno, tohs wehfi un filti turre-
dams; jo tee tik mas leelu Karstumu, kà Aufstumu
un afchus Wehjus warr iszeest; arri winnus ja-
apleij, kad ta Semme lohci faufa. Kad Waffa-
ras Widdù filts leetus lihst, un Augli wehl jauni
un masi, tad winnus, ja tee lezzekli jaw faufi,
un leetus ne warren stiprs, warr likt apliht, jo
peh; ta winni kohfchi aug; bet ja tee Augli jaw
leeli, tad winneem tas faitigs buhtu, jo tee Sullu-
Zellini pa stipri issteepjahs, tee Augli pahrpilhtu,
uhdenainu Smaku un beesas Misas dabbudami,
un tà winnu Behrtibu faudetu. Arri ap scho
kaifu winnus dauds ne jaapleij, bet labbak tohs
karstàs Widdusdeenas Stundàs drufzin jaapehno,
kà tee Stahdi ne fawihst. Ra jo leelakus Auglus
dabbu, faktraí Stihgai wairak ne, kà weenu pa-
schu Auglu japalaisch, appaksch kurreu, kad tas
Auglis irr pufflihdst isaudsis, pamasam Schukfi

jabahsch. Schee wehli Mellonu lezzekli jaw ne
tahdu weeglu Semmi pagehr, kà tee aggregi; arri
ne wajag, pee winnu Uomeschanas tillai jaunus
Suhdus nemt.

Ka Mellones teescham gattawas irr, to warr
pee ta arsiht, ka winnas wairs ne Augumà pee-
nemmahs, un ka tas Streebris aplahet to Auglu
fahk atraisitees, jeb pee winnu stiprak fanemma-
mas Smarschas. Kad winnas kahdas Deenas
labbi grihb usturreht, tad tahs Rihtà Aggrumà
ar kahdahm kappahm lihds Streebru janogreesch,
tahs faufà dsestrà Weetà Mahjà glabbadams.
Tomehr tahs ne pa ilgi jaturr, jo zittadi winneem
ta Smakka suhd. Wehl japeeminn, ka pee wiffas
Darboschanas, labbus Auglus dabbuht, gan
drihs wiffnotal jaur to labbu kaifu schkirrahs. Ta
Sehfla warr aston lihds desmit Gaddus wezza pa-
likt.

Dauds masak Darba turpretti makfa tahs Ar-
buses jeb Uhdens-Mellones; winnas Sullu-Meh-
nesi tohp stahditas un tapatt, kà tahs Mellones
tohp apkohptas; tillai to Upgraisifchanu tahs ne
zeesch. Kad winnas fahk, stipri apstihgotees,

tad to Kasti japazell, un tahm Wallas jadohd, appaksch lohga Rahmi preekscha augt. Wisslabak irr, kad Stihgas zeeti pee Semmes guk, jo tad winnas no jauna eesaknojahs, kas par winnu labbaku Augumu lohsti palihds; arri winnus dauds-fahrt jaapleij, kad winnas faufas; jo winnas dauds Slapjuma pagehr. Tahs gattawas pee ta atsihst, kad winnas tukfschi un skaidri aefkann, kamehr ar Pirkstu wirfu sitt, un pee tahs lohsti zeetas ahriegas Eschaumalas.

Sallates jeb Lattukas.

No kurrens tahs Lattukas papreeksch pee mums irr atnahkuschas, to wairs ne warr sinnaht, jo tee, kas sweschas Semmes irr aprakstijusch, mums teiz, winnas zaur wissu Pasauli effoht arrohdamas. Tahs preeksch zittahm pasihstamas un labbas Rahrtas irr 1) tahs dseltenas Berlineru Lattukas, 2) tahs dseltenas Ollandschu Lattukas,

3) tahs leelas dseltenas Montree-Sallates, 4) tahs leelas dseltenas Mohgula-Sallates, 5) ta dseltana Printschu-Galwa, 6) tahs dseltanas un 7) tahs bruhnas Prahtu-Sallates, 8) tahs Sukturu-jeb Sweedrugalwas Sallates, un 9) tahs it farlanas Worellu-Lattukas.

Wissas Sallatu Rahrtas labbu tauku Semmi pagehr; tahs pirmajas jaisfehj Sullu-Mehnescha Galla, jeb Lappumehrescha Eesaklumä, it kà tas laiks to patauj. Ka zaur wissu Waffaru Salates ne truhst, iktreschä Neddela jafehj no jauna, bet tomehr ne ilgak, ne kà lihds Seenu-Mehnescha Widdu, jo wehlak winnas retti zeetas Galwas dohd. Karstà Waffarà tahs jafehj paslapjà Weetä jeb Ehnä, kas ne ar Rohkeem-apstahdita; jo fur weenumehr leetuslahses nopik, tur winnas retti zeetas Galwas dabbu. Ja pirma, ohtra, festa, septita un dewita Rahrta pahr wifshahm irr tahs pastahwigakas Waffaras Karstumä, kas to lehtak warr panest, ne kà tahs zittas, arri tahs ne tà augsti isaug, bet ilgak faslehgatas paleek. Ja kahds pehj labbahm Galwahm dseenahs, tad teem Strahdeem tà sawadi jastahw, ka weens

ohtru ne aiskahr. Ja winnus Sehla-Dohbes griib atlift, tad, kamehr winni Augumà aug tohs pahrleeku flahrt stahwedamus Stahdus jeb preeksh Eshchanas, jeb preeksh Pahrstahdischanas jaiswelf. Kad teem Stahdeem fesh lihds aston Lappas, tad tas labbakais laifs, tohs pahrstahdiht, tahs leelakas Kahrta 12 lihds 14 Tullas Tahumà, un tahs masakas fesh lihds dwin Tullas weenu no ohras. Kattris pahrstahdihts Dehstis wiffapfahrt tohp apleets, un tas ikrihtòs un ikwaktaròs noteel, teekams winni fahk augt; finaggà, (mahlainà) Semme ne waijag, winnus dauds apleet. Es nekad ne par Sallatehm sawadas Dohbes usmettu, bet es mehdsu, winnas us tahm Mallahm to par Kreew'-Ahbokeem, Selriju, Purrawu, Pukku-Kahposteem, Kahr-tapuppahm, u. t. pr. isredsetu Dohbju tà aggri stahdiht, ka fchee Stahdi tahs Sallates ne aiskahw, pareisi isaugt.

Ta Sehla, kad winna it gattawa ktuusi, pee; lihds feshcheem Gaddeem derr; arridsan winna Pelles peelabbina.

Tahs wiffalbbakas Kahrta par aheru Au-

dsinakhanu us lezzekleem irr 1) tahs masas fallas Ollantschu Lattukas, 2) ta aggreja bruhna Steinkropp-Sallate. Jaungadda-Mehnescha Gallà, jeb Swetschu-Mehnescha Ceesahkumà jausmett to pirmu lezzekli no mehrdena, pastahwiga Siltuma. Scho pastahwigu Siltumu panahkt warr, kad tee Suhdi zeeti fagrubsti, eelsh pehdigahm Meisehm ar sapuufcheem Suhdeem maifiti, un lihds ar teem lihdsinati tohp, pirms tà tohs ar Semmi apkrauj. Ja tee jauni Suhdi paweeegli taptu uskrauti, tad winni Ceesahkumà pahrleeku stipru, bet tomehr ihfu, nepastahwigu Siltumu dohtu, kas jaw buhtu mittejees, kad winsch it waijadfigs buhtu. Tif drihs, tà lezzeklis pareisi zaurfildihst, jaleek weeglu Semmi fesh lihds aston Tullas augsti wirfu, to ar Lahpstu zaurakdams ka tas leelakais Karstums maggeniht iskufp, un ta Semme ne kadegg. Tad jastahda tohs Dehstus bet widdu appaksh lohggalahsehm; papreeksh winni, jif tas war buht, wehfinati tohp; pee stiprakas Salmas turpretti, kad lezzekla Siltums jaw drufzin mittahs, winneem to Gaisu jaaisleeds, un to lezzekli stiprak ar Maschahm jaapseds.

Ja mißts laiks, un tas lezzeklis ne pahreeku
nodiffis, tad tai Sallatei drufzin Gaifu jadohd,
ka winna pehz fawas Dabbas augt warr. Ap
scho Gadskahtu winna appatsch lohgeem turreta
tohp.

Bes wiffahm tahm peeminneetahm Kahr-
tahm ir greeschamas un bahschamas Sallates roh-
dahs, kas tikfai ka jauni Stahdi par Ehschanu
derr, un ka zittas Sallates tohp isfehstas. Schahs
ween pee iswaißlotahm Galwu-Sallatehm peederr.

Rapunzeles, jeb Lauka-Sallates.

(Purrenes.)

Zahs dascha Wadsfemmes Wassti daudskahrt
aug us Smiltschu- un Rudsu-Laukeem, kur win-
nas ne retti par Ehschanu tohp falaffitas, un
Seemaslalka zittu Sallatu Weeta derr. Za
Sehfla teek Sunnu-Mehnescha Cesahkumà druf-
zin beesi fehsta, un par Ehschanu allaschin tee lee-
laki un labbaki Stahdi tohp iswilkti. Wairaf
Kohpschanas schahm Sallatehm ne irr waijaga.

Kresse, jeb Dahrsu-Kresse.

Winnas ihstena Tehwusemme wehl ne irr
sinnama; winna daudskahrt zittu Sallatu-Stahdu
starpa tohp ehsta, bet tomehr scheitan pee mums
dauds ne zeenita tohp. Kam zaur wiffu Wassaru
labba gahrda Kresse gribbahs, tam to jaisfeh
iktrescha Neddelà labbà Semmè, bet karstàs
Deenàs tomehr apehnota Weeta, so zittadi winna
pa ahtri aug, fihlsta, zeeta un nederriga kluhst.
Smaggà Semmè to Sehflu Semmes wirsu warr
isfehst, un ar Lahpstu, jeb ar fewisfehki par to is-
taifitu Galdinu drufzin warr eespeest; Smiltschu-
Semmè turpretti labbak irr, feklàs Waggàs feht,
topaschu lehti apklahst, un zaur lehnu Apleeschanu
tai Sehflai pee Usdihgshanas Paligà nahkt. Za
Sehfla trihs Gaddus paleef labba.

Ar masu Darbu to Kressi zaur wiffu Seemu
warr audsinaht, un pehz Neddelas par Ehschanu
nogreest. Prohti masas, feklàs, diwi lihds trim
Zullehm dsiklas Kastites japataifa, pildi tohs ar
weeglu Semmi, eekaisa to Sehflu it beesi un lih-
dsigi, to Semmi ar masu Kohkas-Kelliti jeb Gal-
dinu lihdsigi faspesdams, un to daudskahrt ar

Puschki no fasetahm Kudsu-Wahrpahm, kas Uhdni egbahstas bijuschas, apflazzinadams. Tad ta Kaste pilnu Deenu pee filtu Krahsni tohp likta, un pehz, kad ta Kresse dihgusi, ta Kaste preeksch Istabas jeb Karstuma-Namma lohgeem zelta.

Seemas-Endiwjes.

No tahm daschadas, mums pasihstamas Rahrtas rohdahts, kas tikkai no Sehklahm zeh-luschas un zaur sawahm wairak jeb masak fruh-sahm lappahm sawa starpa atschkirrahts; tahdas irr tahs saltas ka Spalwas fruhstas, tahs dseltenas fruhstas Englantfchu, un tahs Endiwjes ar plat-tahm lappahm. Wassaras-Endiwjes mums gan newaid, bet to seenamu Sallati daschi ta sawz. Kad schi Sallate scheitan ween ehsta tohp, kamehr Lattukas newa, tad winnu tikkai Seedu-Mehnescha Widdu jeb Gallà jafehj. Tahs Endiwjes taukainu Semmi pagehr, fur Saule dauds wirsu spihd.

Kad tee Stahdi ataugusch, tad winnus japazell us augfchu; jaapgralsa druszin tahs lappas un Saknes; japahrstahda winnus weenas Pehdas Tahlumà, un jaapleij winnus, kamehr tee sahlt augt. Kad tee Stahdi sawu pilnigu Augumu dabbujusch, tad winnus ar lushu, jeb ar Wih-totufarreem, jeb ar Salmeem jafaseen, ka winni nobahlt un balti kusch; bet to sadarra jaulà sawfà Deenà, wisslabbat pehz Pusdeenas, kad wairs nekahds Slapjums Stahdu Widdu nomannams, jo zittadi teepaschi sawuhstu. Pehz trim Neddelahm winni ehdami irr. Ka weenumehr Endiwjes pee Rohkas, tad ikteschà Neddelà tohs stiprakus Stahdus warr faset. Kad Naktstalmas rahdahts, tad winnus jaiszell, tohs papreeksch appaksch Pajumtu, jeb tudalihn wehsà Pagarabbà jeb Stahdu-Nammà glabbadams. Ta Sehkla fesch lihds septin Gaddus warr wezza palikt.

—◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆—

S a f n e s.

Bohrkanes jeb dseltanas Mohres.

Tahs preefsch zittahm labbas Kahrtas, kà sinnams, irr tahs aggregas Karrottes, tahs garras pafarkanas un tahs dseltanas Bohrkanes. Wiffas Kahrtas eemihl irdenu, dsillu ne apfuhdotu Semmi; tai Semmei tadehl, fur winnas grihb eeseht, weenu Gaddu papreefsch buhs apfuhdotai buht, jo jauni apfuhdotà Semme winnas allaschin lahfsainas un rippainas kluhst, un no Zahpream lehti tohp apfohstas. Zo iskaisamu Sehflu starp Mohkahn jafarihwe, jeb ar drufzin Smilfschu jamaisa, jo zittadi winna falihp, un gruhiti irr isfehjama. Za Sehfla dihgst eefsch dewinahm jeb defmit Deenahm.

Pirmà Reisë winnas Mikkela - Mehnesi warr isfehjt, un tam, kam masas Bohrkanes tihl, tahs no Pawaffaras katrà Mehnesi jaunus iskaisiht buhs. Zo Sehflu tudalin pehz Sehshanas buhs ar Grabhkli eegrabhjt; tee isaugufchi

Stahdini no nilnahm Sahlehm schlihsijami, un daschus jaiswell, kad winni pa-beesi kohpa stahw. Mikkela - Mehnescha Ceesahkumà jaisnem tahs Saknes no Semmes, janogreesch winnahm tahs lappas, un tahs wehsà Pagrabbà jaglabba. Ar Wahrdu, pee wiffahm Saknehm labbi paturrams, ka winnas jo resnakas kluhst, jo rettakas winnas tohp isfehjas. Zo aggregu Bohrkanu labbad Jaungadda Mehnescha Widdù Tezzelli jaustaisa, ko papillam ar jaunu weeglu Semmi japitd; par to ihpafchi tahs aggregas Karrottes irr islassamas. Kad winnas to krusfu lappu dabbu, kad winnahm wairak Gaisa un Saules. Siltuma jadohd; arri winnu starpa maggeniht Sallates un Raddihfes eeseht warr. Schahs Bohrkanes, papulku audsinatas un fagruhstas, ar sawahm masahm un leelahm Saknehm teizamu Sohfu - Varribu dohd; arri tahs Gohwis pehz tahm mehds labbu taukainu Peenu pasneegt. Daschadàs Wahdsemmes Wallstis labbi smekkedama, kà Sulfurs falda Sulle no Bohrkanehm tohp iswahrita. Za Sehfla trihs jeb tschetter' Gaddus labba paleef.

Sarkanas Beetes jeb Swelles.

Tahs jittadi ne isdohdohs, kà dfillà, irdenà, taufainà Semmè, jo leesakà Semmè winnas tikkai klistas Saknes dohd, fihkstas kthust un pahrpilist. Ta feschàs Deenàs usdihgsdama Sehkla jeb Sullu-Mehnescha Gallà, jeb Lappu-Mehnescha Cefahkumà it retti pa Rahrtahm masàs Waggàs tohp isfehsta, jeb arri pa weenu eelifta un ar Semmi aplahta. Kàd tee Stahdi to peektu jeb festu Lappu dabbujufchi, tad tur, kur winni pa-beesi stahw, daschus jaiswell, tà ka tram masak ne, kà tshetter' lihds feschàs Tullas atliftu, isplattitees. Ka winni jo ahtraf aug, tad mahlainà Dibbenà to Semmi drufzin jaatmihzina. Ruddens-Mehnescha Gallà, jeb Mikkela-Mehnescha Cefahkumà, kad Nakttsalnas useet, tahs Saknes tohp israktas, tahs Lappas lihds Serdi nogreestas, un tad wehfa Pograbbà Smilshòs paglabbatas. Brihscham tahm Beetehm no Saknes jaunus mihkstas Lappas isaug, fo Seemas-laika Sallatehm peemajfa. Arri kà sinnams, Beetes Ettiki tohp eetaifitas (jeb sakappatas un

kà Rahposti raubsetas.) Ta Sehkla tshetter' lihds peez Gaddus ucturrabs.

Baltas Beetes.

Schi balta Beete irr weena Slakka no tahs farkanas. Winnas Sakne irr refna un zeeta, winnas Lappas leelas, plattas un spohschas. Tahs fo aggri gattawus dabbuht grihb, Gawenu-Mehnescha Widdü jaisfehj lezzekli no mehrdena Sil-tuma; tohs isauguschus Dehstus japahrstahda, fattru us wiffahm Puffehm desmit Tullas weenu no ohtra, taufainà irdenà Semmè, tomehr kad par Nakttsalnahm wairs ne jabihstahs. Labbà laiikà winnu Lappas, kas Rahposteem saldu Smakku dohd, Lappu-Mehnescha Gallà par Nogreeschanu gattawas buhs. Par Ruddeni un Seemu tahs baltas Beetas it kà tahs farkanas Sullu-Mehnescha Gallà tohp fehstas un turpmaf diwju Pehdu Tahlumà pahrstahditas. Tahs taufainas labbas

Łappas lohti derr par Cetaisifchanu, fà gahrds
fatsch Seemas = Ehdens; tachs arri allaschin Pa-
grabba Smilfchòs fà jaunns warr usturreht. Ja
turpmať zittas labbas Dahrfa = Sahles preeksch
Ehschanas ne peetruckt, tad tachs stipras un refnas
Łappas to baltu Beetu ir diwòs jeb trijòs Mehne-
schòs par Łohpu = Barribu derr, kadehl gan labbi
buhťu, ir Eihrumus ar tahm apstahdiht. Ła
Sehkla warr tshettr' lhdòs peež Gaddus wezza
ktuht.

Kunkelrahzini jeb leelas baltas Beetes.

Ir schee irr weena Slakka no farkanahm un
baltahm Beetehm; winnus wiffai tã jaapkahpj,
fà farkanas Beetes; tikkai winneem diwju Pehdu
Kuhmes waijag. Winni Zilwehkeem un Łohpeem
par Barribu derr, kad tee masòs Gabbalòs fa-
greesťi, teem pehdigeem tohp preekscha zelti. Arri
muhfu Łaikòs pahrbauđihts, no winneem it fà no

Sukkura-Needras un no Wahdsemmes Klawahm,
kas abbas tikkai Łarstas Semmès aug, Sukkuru
iswahriht.

Rapunzel-Saknes.

Schis muhfu Semmè wehl Ketteem pasih-
stams Stahds Dahrfa teescham famu Beetu no-
petn, winna jauku Seedu un winna Łabbuma dehl.
Winna Sakne pastahw diwi Waffaras, un gat-
tawu Sehku neffis, tas Stahds nowihst. Ła
Rapunzel-Sakne Łattrã Semmè aug, un Kud-
deni it retta tohp isfehťa; pehž atkal tik dauđs
Dehsti tohp iswillťi, ka Łattram atliffuscham Stah-
dam wehl peež lihds feschahm Tullehm Weeta, fur
winsch warr isplattitees. Winnu garru Saknu
dehl ne labs buhtu, tohs pahrstahdiht; pret See-
mu tee jaw derrigi. Łahs Saknes, kas Keef-
steem lihđsigi smełke, jehlas war ehst ar Elji un
Ertiki; arri tahm ar Gallu wahritahm gahrda

Smakka. Za Sehkla diwi lihds trim Gaddeem paleef labba.

Mahrut-Rutki.

(Mahrutki, jeb ir fwehti Rutki.)

Tee Mahrutki, kas Wahdsemmé pee Grahwehm un masahm Uppehm bes Kohpshanas aug, ne tà labbi, kà tee Dahršos irdenà un wiſſin taukainà Semmé audſinati; jo fauſà un leeſà Semmé winni nejauku, aſchu, kohſdamu Smakty dabbu; paſlapjà Semmé winni wehl ſliktaki kluhſt. Pawaffarà, kad winni fahl Lappas dſiht, tohs wiſſlehtak pawairo zaur tahm blakkam isauguschahm Saknehm; tad winnus eekſch Rahrtahm, kas diwi Pehdas ſawa ſtarpa noſtahjahs, un katru Sakniti weenu Pehdu no ohtras jaſtahda, tà ka ta Serde tai Semmei lihdsigi ſtahro. Tarkhu labbak ſawadu Weetu Dahrſà iſlaſſa, jo zittadi tas Mahrutks to Semmi us daſchadeem Gaddeem

apghnitu, un ne tà lehti atkal buhtu isheldams. Mikkela-Mehneſi til dauds jaisroht, kà zaur Seemu waijadſigs irr.

Sukkura-Sakne.

Scho Saknu Tehwusemme ir ta Sineſeru Semme, (ko tee Kreewi Kitaju fauz;)-winnahm ſalda Smakka, turklaht tahs baltas leekahs, peež jeb feſch Tuller garras, un no Pirkſta Reſnuma irraid; winnu Lappas irr garrainas, aſſas, Mallà ſpurrainas un no ſpohſcha Salkuma. To Sehllu irdenà taukainà Semmé Mikkela-Mehneſi jaisfehj, un Tuller Dſikkumà jaeegrahbj. Winna feſchas Meddelas paleef Semmé, pirms kà ta usdihgſt; ja to Sehllu Pawaffarà iſkaiſitu, tad winna jeb nekad, jeb retta usaugtu. Kad tee Stahbi atauguſchi, tad winnus pareiſi no niſnahm Sahlehm jaſchkihſti, un fur winni pa beeſi aug, daſchadus jaiswehk. Ka tee Stahbi jaw pirmà

Gaddâ Sehflu neff, tas tahm Saknehm ne nëeka ne fait. Schahs Saknes ir zaur Dihgleem wairohnt warr, bet ta Sehfla no teem retti usdihgst. Ta Sehfla warr diwi Gaddus wezza palift.

Mohres, jeb Mohru = Saknes.

Schai Saknei tapatti Passaules Dalla, kurrâ ir mehş dshwojam, par Lehufsemmi irraid. To Sehflu Sullu = Mehnesi, rahmâ Gaifâ, jaisfehş irdenâ, weenu jeb diwi Gaddus papreefsch apfuhdotâ Semmê it retti, un to jaeegrabhj. Mahlainâ, flapjâ, jauni apfuhdotâ Semmê winnas dauds Saknes pee Sahneem dsenn, un lahşaini klushş, it kâ tas arridsan pee zittahm Saknehm redşams. Kad lappas Ruddeni fahş dseltani tape, un wişş, tad winnas jaisrohş, fauşâ Pagrabbâ Smilşchds winnas glabbadams. Schi Sakne Semmê wişşahm Salnahm pretti şahw. Ueri tahş Mohres tahm Gohwim un Zuhşahm

labba BARRIBA, ja tahş zittahm fakappatahm Sahlehm tohp peemaifitas. Ta Sehfla tikkai weenu jeb diwi Gaddus warr wezza palift.

Pehterfillu = Saknes.

Bes tahş Pehterfilles, no ka tahş lappas neween labbas Smakkas dehl pee Ehdeena tohp peeliftas, bet ar kurrahm arri Btoşdi tohp isgresnoti, nemas ne Keşki pahretikt warr; tatschu ta kruşfa dauds labbak par to derr, ne kâ ta gludşdena; it şewişkli tapehş, ka tahş gluddenas Pehterfilles Weetâ lehti tahş nahwigas Sunnu. Pehterfilles, jeb tohs wehl nahwigalus Welna. Kutus nemt warr. Jeb Ruddeni, jeb Pawaffarâ, kad Semme irr atkuffufi, ta Sehfla mafâş Wogğâş, irdenâ taurainâ Semmê tohp eefehşta, ka winnas jo lehtak nogreest un tihras turreht warr, topaşchu lihşş Bassaras Widdu no jauna darrişdams. To wairak tahş nogreesh, jo kupaşk un

smalkat winnas ataug. Ka Seemà allaschin jaun-
nas Pehterfittes pee Rohkas, tad jaiszell tohs
Stahdus, tohs Stahdu - Istabà, jeb mehveni
kurrinata Istabà eefsch Kastehm stahdidams, kas
ar Semmi pilditas.

No tahs Saknu - Pehterfittes, kà sinnams,
dini Rahrtas rohdahs, prophci ta Bardowiku - un
ta Sukkuru - Pehterfille, kas femischki sawà starpà
zaur to arschkierahs, ka ta pehdiga dauds leelaka
un faldaka no Smalkas kluhst, bet ir dauds nih-
zigaka un wahrigaka irraid. Wisslabbat ta Sehkla
Ruddeni irr iskaisama, jo winna gan drihs allasch
lohti ilgi Semmè gull, pirms kà winna usdihgst;
turklaht to jaekaisa dsillà, irdenà, ne jauni ap-
fuhdotà, un ne pa flapjà Semmè, it retti, to-
paschu weenu Tulli dsilli eegrabhdams. Pehz kad
tee Stahdi pa beesi stahw, daschus jaiswelf, tohs
atlikfuschus no niknahm Sahlehm schlichstidams,
kà tahs Saknes jo leelak isaug. Tahs Saknes,
ko par Seemu paglabbaht grihb, Mikkelà-Meh-
nesi jaisrohk, un faufà wehsà Pagrabbà Smil-
schds jaestahda, tà ka ta Serde neaplahyta paleek;
arri zaur Seemu daschus Stahdus Semmè warr

atstah, ka tudalin Pawassarà tahs jaunns Lappas
un Saknes pee Rohkas.

Zellmallas, jeb Zitoriju - Saknes.

Muhfu Pasaules - Dalla schis Stahds sezzen
laukeem un Zelleem bes Rohpschanas aug; winsch
katteru Salnu un Aukstumu isturr, un kattrà
Semmè isturr, ja schi tikkai dsilli israkta.

Ta Sehkla, kas eefsch tshettrahm lihds fe-
schahm Deenahm usdihgst, Sullu - Mehnescha
Gallà it retti sehya un eegrabhya tohp; winna ta-
pat kà tahs zittas Saknes tohp apkohpta, un tai
tshettr' lihds pee Zulkas Ruhmi wajaga. Ta
Sehkla fesch' Gaddus paleek labba.

Tahs Saknes, kà sinnams tshettrstuhrigds
Gabbalds tohp fagreesas, Zepfi schahwetas, un
Koppeijas Weetà istehretas, it kà par Sallati.
Kahdu Kastii jeb Muzzu nemt warr, ko ar Semmi
jeb paslapjeem Smilfscheem japildi; teem Stahdeem

tahs Lappas lihds Serdeslappahm tohp noplehstas, un tahs pa Kahrtahm jaeestahda. Tahdu Kasti jeb fiktà Stahdu, Namina, jeb ais Krahsi jaleek, winnu apfegdams, un ja ta Semme pa kausa, winnus apleedams; tà tahs Saknes no jauna Lappas dsihš, fo par Sallatehm nogreest warr. Kam zaur wiffu Seemu fchi Sallate patihš, tas lai joprohjam zittas Saknes zittas Kastes eestahda, un topafchu laiku laikòs atkal darra. Tahs Lappas arridsan Bohwim, Zuhkahn un Awim pasneeds it fahstigu Barribu, kadehl schahs Saknes pee winnu masas Kohpschanas un daudskehrtiga Labuma gan pelnitu, jo wairak audsinatahm tapt. Ta Sehkla tiffai diwi lihds trim Gaddeem augliga paleek.

Ausu-Sakne.

(jeb Wahdsemmes Plohstabahrdsis ar Purrawas Lappahm.)

Ta Sehkla jeb Ruddeni jeb Sullu. Mehne-
fi dsillà, irdenà, neapfuhdotà Semme pa Kahr.

tahm seklàs Waggàs fefchu Tullu Tahlumà it retta tohp eefehsta un ar Semmi apklahta; tee ataugufchi Stahdi no niknahm Sahlehm tohp schkshstiti, un daschi no teem tà iswilti, ka tee zitti fefchas Tullas tahku weens no ohtra nostahjabs; brishcham winnus jaatmihzina. Schahs Saknes ne irr wahrigas, un Salnu isturreht warr. Ruddeni lab Lappas wihst, winnas jaisrohst, un nokassitas, it kà zittas Saknes wehšà Pagrabbà jaglabba. Daschas ir Dahrsà warr atstahst, ka Pawaffarà tudalin jaunas irr pee Rohkas. Ta Sehkla trihs Gaddus warr wezza palikt.

Bes tahm gahrdahm Saknehm, fo jeb jehlas kà Sallates, jeb ar Sahlu, Sweesteem un dahrgahm Sahlehm kataifitas, jeb ar Zahlu-Zehru-Galku, jeb zittu Ehdeni kohpa wahritas baudihst warr, arridsan tohs mihkstus Sehkla-Steebrinus, kamehr tee wehl ne pahr tshettrahm jeb peeZ Tullehm garrì, istehreht warr; tee prohti pahr Semmi tohp nogreesti, un kà Spargeles kataifiti. Arri kà Uhrstu-Sahle ta Sakne derr.

Skorjoneru = Sakne.

Ta no Spanjeru Semmes un no Sibirias pee mums irr atnahkusi; wiannu jaisfehji un jaap-tohpij kà Nusu = Saknes. Winna warr trihs lihds tshetter Gaddus weenà Weetà stahweht, bet diwi Gaddus winna tikkai paleek labba. Kad winna pa Pulkeem tohp audsinata, tad tahs Lappas labbu lohpu Varribu dohd. Arri pahrpaudivhs, no tahm Saknehm Rappeju pataifih; tahda labbi gan smecke un Affinis schkijsti, tikkai wiannu lihds Puffdalku ar ihstenu Rappeju jamaifa. Talihds ta no Saknehm iswahrita Sulle karstà Drudse dsiffinadamu weffeligu Dsehreni pasneeds.

Sellriju = Saknes.

No schahm, ka sinname, diwi Rahrtas rohdahs, prohti tahs kruhsas Lappu-Sellrijes, no kurreahm tahs Lappas pee Suppehm tohp peeliktas, un tahs Itaku leelas Punnu-Selrijes, kur-

ras tahs wiffulabbakas irraid. To pirmaju Rahrtu ta jaaptohpji, kà to greesamu Pehterfikki; ta pehdiga atschkierahs zaur tahm ihfahm, Semmes wirsà few' felli isplattidamahm Lappahm, un zaur winnas Pannu-Saknehm.

Tà Sehlla, kas eelsch diropadesmit Deenahm uodihgft, Gawenu-Mehnesi us lezzekli tohp isfehsta, it veti topaschu ar Semmi apklahdams, un ja ta Semme faufa, wiannu drufjin atslazjinadams. Tohs ataugufschus Stahdus no nitnahm Sahlehm buhs schkijstih, un faufa laikà apleet. Lappu-Mehnesi tohs Stahdus pahrstahda, kurreem papreeksch tahs Lappas un tahs garras Saknes apgraisitas, labbà taukainà Semme pa Rahrtahm Waggàs, wiffur weenas Pehdas Tahumà; apleij tohs, kamehr winni eefaknojufchees, schkijsti wiannus un brishcham to Semmi amihzina. Teem no Waggahm isaugufcheem Stahdeem no abbahm Puffehm ta Semme tohp atspeesta. Tà apfohptas tahs Saknes taukainà Semme stipri un leeli kluhs. Mikkela-Mehnesi tahs Saknes labbà faufa laikà isrohft, nokappa tohs garrus Spurrus, nogrees' tahs ah-

rigas Lappas lihds Serdi, un eestahdi winnas atkal fausã wehsã Pograbbã Smilshõs. Gahrdehdi leez tahs Lappas nobahleht, it fã pee Endimjeem, zaur to weffeligu Sallati panahfdami. Lappas un Safnes Silwekeem ne ween pee Muttes. Puhsh-noshanas irr derrigas, bet ir fehrdõigeem un wahjeem kaudim tahs Speshku un fahdigu Varribu pafneeds. La Sehkla trihs Gaddus usdihgft.

Raddisi.

Winni tikkai weena Rutku. Slakka. No teem schahs Kahrtas rohdahs: tee farkani un balti appoti Strahsburgeru-Raddisi, tee farkani balti un melni garri, — un tee Englendu Worellu-Raddisi; tohs pehdigus fewischki winnu kohscha Sarkanuma dehl, un tapeh3, fa tohs wiffai zaur-fkattelht warr, preeksh jittahm Kahrtahm us Galdu jaleel.

Kas bes leelas Maffas un Ruhmes aggriraddifus grubb gattawus dabbuht, tas winnus lehti zittu aggregu Stahdu starpa, prohti stary aggregjeem Bohrlaneem, Sallatehm un Pukku-Kahposteem warr isklaiht. La Sehkla tudalin peh3 daschahm Deenahm usdihgft, ja winnai tas waijadfigs Siltums; tikkai winnu jawehsina, jif tas buht warr: tomehr to ar leelu Apdohmu jadarra, jo zittabi winni pahrlleeku Lappas isaugtu, un zaur teem no Suhdeem zehlfuscheem Iwaikem wiffai Pohsta eetu. Arri winni to peepeeschu Siltuma un Aufstuma Pahrmihschanu tik mas iszeesh, fa winni daudskahrt wiffi apgahschahs, wiffas Zerribas isnihzinadami. Stipra Saules Spihduma winnus ar teeweem Sarreem jeb Maschahm maggeniht apehnoht warr. Ja winni pa beesi stahw, tad tohs tapeh3 iswilktus ne waijag aismest, bet ja Ruhmes deesgan, tad schohs Stahdus lihds appafschajahm Lappahm atkal eedehstihht, ar Pirksteem atspeest, un winnus, kamehr tee eesaknojuschees, apehnoht warr: ta winni ihã laikã masas Punnites mettih3, un ne ta lehti tahrpainsi ktuhs, fã tee zitti Raddisi.

Ztreſchâ Nebdelâ atkal jaunu Sehlu warr
iskaiſiht, bet wehlaſ ne, kâ lihds Jahneem, to-
poſſchu irbenâ paſlapjâ Semmê weenu Tulli dſilli
un weenas Tuller Taſlamâ lifdams, un to Semmi
atkal lihdsinadams.

Sauſâ laikâ winnus daudſkahr̄t jaaplej,
jo tas ween aiſkaſhw, ka winni ne ſihkſti kkuhſt,
kamehr̄ tee irr eſdami. Ta Sehla warr tſchetter̄
Gaddus wezza kkuhſt.

Rutki.

Winnu Tehwusemme irr ta Sineſeru Semme.
Winnus nodalkiht mehds eekſch Waſſaras un
Seemas-Rukeem. Tee Waſſaras-Rutki tapeh̄z
irr zeenijami, ka winnus aggraſ warr audſinaht,
un winnus jaw eſt warr, kad wairs nekah̄di Kad-
diſi pee Kothkas. To Sehlu lappu-Mehneſi
ſawadâs Dohbês jaiſſeh̄j, jeb irr us Dohbjū
Mallahm, fur jaw zicci Dehſti irr eeſtah̄diti, weenu

Tulli dſilli, un trihs lihds tſchetter̄ Tuller tahtu
weenu no ah̄tra. Ilgi winnus ne warr par Eh-
ſchanu uſturreh̄t, jo kad winni druſjin wezzi kkuhſt,
tab teem arri wiſſa labba Salka ſuh̄d. Zerbſtes
un Wittenberges Waſſi, Salku. Semmê weena
Zilts, ko Smilſchu-Rutku ſauz, tohp audſinata;
wiſſch tikkai maſ, bet jauku Suheumu dohd, un
ne lehti taſhpains kkuhſt; wiſſch eemih̄t weeglu,
ſiltu, ſmilſchajnu Semmi.

Tee Seemas-Rutki, ſewiſchli tee melni no
Erwurtes Waſſis winnu ſawada teeluma un Speh-
ka dehl, un tapeh̄z, ka winni no Ruddenſ lihds
Pawaffarai iſturr un labbi paleek, loh̄ti zeeniti
tohp. Ap Jahneem paſlapjâ laikâ, jeb peh̄z
leetu (to Spradſchu deht) ta Sehla labbâ, ne
jauni apſuh̄dora Semmê pa Kahrtahm eekſch
Waggahm no weenas Tuller Diſkuma un weenas
Peh̄das Tahtuma eekaiſita, un kattr̄s Grauds
lihds tſchetter̄ Tullehm tahtu no ah̄tra tohp eelikts.
Jeb arri Peh̄das Tahtumâ appoſu Beddriti iſrohk,
kattrâ trihs jeb tſchetter̄ Graudus eelikdams, un
kad winni iſauguſchi, tohs wah̄jakus Stahtus
iſraudams, tohs ſtiprakus Dehſtus turpretti at-

stahdams. Eefsch tſchettrahm Deenahm winni
 usaug. Jauni apfuhdotà Semmè winni spur-
 vaini, tahrpainsi kſuhſt, ruſktu Smakku dab-
 budami. Tohs atauguſchus ſeptin' lihds aſton'
 Tull'es jaſchſirr weenu no ohtra. Tee Seemà is-
 tehrejami Pagrabbà Smilſchòs tohp eerakti. Za
 Sehſla wehl pehz pecz Gaddeem usdihgſt.

Rahzinsch.

Tee Rahzini us Englendru un Ollandru
 Papuahm aug; winnu labbas Rahrtas ſchahs
 irr:

1) Tas kappu-Mehneſcha- jeb Zallerku-Rah-
 zinsch, kurea Sehſlu Pawaffarà jaunà, irdenà
 Semmè jaisſehj, kad Semme irr atkuffuſi. Za
 tee Stahdi pa beefi usdihgſtu, tad no winneem,
 piems kà tas Spradſis tohs zaurkohbis, tif dauds
 jaiswek, ka teem zitteem tſchettr lihds ſeſchas
 Tull'es Ruhmes atleek.

2) Tas Mehrku-Semmes, jeb Zeltawas
 Rahzinsch, no Zeltawas Pilsata tà noſaukts, kur
 winsch pa Pülkeem audſinahts tohp. Taspats
 wiſſlabbat Seenu-Mehneſcha Gefahkumà tohp
 isſehſts, ne pa beefi, un ka winni ne pa leeli is-
 aug, weeglà, ſmiltaità un irdenà Semmè; zeetà
 un paſlapjà Semmè winni mehds pahraugt, ta
 labba Smakka winneem ſuhd, un winni no Zah-
 peem jo wairak tohp isehſti. Jaſchliſti tohs no
 niſnahm Sahlehm, un Mikkela-Mehneſi tohs
 jaisnem no Semmes, janokaffa tohs, jaisgrees'
 winneem to Serdi, tohs daſchas Neddelas kaufà
 wehſà Weetà jeb Behninà isplattidams, ka winni
 no ahrenes-noſchuhſt un pareiſi iſkuhp, jo zittadi
 weens ohtru zaur to pahrleeku Slapjumu aisnemtu;
 winni tad ſapuhſtu un neſmekkigi kſuhſtu. Pehz
 tohs eefſch Muzzahm pa Rahrtam kaufòs Smil-
 ſchòs eekrauj, winnus Pagrabbà, jeb zittà dſeſtrà,
 pret Salnu fargatà Weetà glabbadams. Za winni
 lihds wehlu Pawaffaru ſawu labbu Smakku pa-
 turr.

3) Balti Ruddenſ-Rahzini, kureem lohti
 balta Galla, un kas lohti gahrdi ſmekke.

- 4) Dfeltani appaki Seemas-Rahzini.
- 5) Lihduma Rahzini.
- 6) Appaki Englantfchu Rahzini.
- 7) Garri un plaffani Englandschu. jeb Tur-nips-Rahzini. Tahs pehdigas fefchas Rahrtas ap Zahneem tohp isfehrtas un eegrabrtas, flapjä laikä, jo zittadi tee Spradschi, Rahpuri, un zitti Zahrti tohs Stahdus, kas ne lohrti isaug un apzeerinajahs, wiffai famaitatu. No teem ataugufcheem Stahdeem tif dauhs jaiswell, ka teem jitteem fefch' lihds aston' Tuller Ruhmes; arri tohs no nitnahm Sahlehm jafchkihtsi. Mikkela-Mehnesi, jeb kad stipras Nahtsfalnas useet, faufä laikä tohs jaisroht, par lohpu Barribu tahs Lappas pahrt to Sakni nogreefdams; tad winnus wehfä Weetä it rettus isbert warr, ka wiini drufzin paschuhst, un wehfä Pagarabbä, jeb fewischki par to israftä Bedre. warr glabbati tapt.

Zauni afuhdota Semme wiffseem Rahzineem faitiga, jo wiini tahrpaini un nesmekkigi kluhst. Wehl es peeminnu, ka wiffi Rahzini flauzamahm Gohwin un Awim lohrti derriga Barriba irraid, un ka tee it par Wehrfchu, Zuhku, Sohfu un

Pihlu Barroschanu it leeti derr. Wiini arr at-mihzina to Semmi, teem Tihromeem, fur wiini stahwejuschi, daschadas augligas Sahla-Dallinas atstahdami, pehz kurrahm laut kahda Labbiba lohrti isdohdabs.

Aeri irr pahrbauhdirts, tohs Rahzinus us fcho Wihfi schahweht, kas fewischki teem pahrt Zuhru eedameem pee winnu garreem Zelkeem lohrti palihdseht warr.

Zee masaki un labbaki Rahzini tohp islaf-fiti, winneem tahs Lappas lihds ar to Serdi tohp nogreestas; tad wiini masgati, schkihtiti un misoti jeb nenomisoti us Pawedneem wilkti, un Istabä pret firtu Krahni jeb pahrt Zepli tohp pakahrti. Kad wiini schuhst, tad winnus, it kà tahs Turku-Puppas eeschkihtjäs Gabbalös fagreesch, it zeeti Mahlu Puddelos eekrauj un par Istehrefchanu paglabba. Tä schahweti wiini lohrti ilgi usturrah.

Schallottes.

Daschi schkeet, it kà schee Sihpoli no Zuhdusemmes pee mums effoht atnesti. Ap Mikke

leem tee Sihpoli taukainà, bet ne jauni apfuhdotà ar Smilfscheem maifitâ Semmè eeliftl tohp; jo jaunus Suhdus winni nemaf ne panef, bet tudalin fapuhft. Tee jaunaki, un tee wiffmafaki Sihpoli tohp islafiti, un weena Dohbe fataisita, fur winni pa Rahrtahm un fefchas Dulles Tahlumâ un tà dfilli stahditi tohp, fa winnu Dihgli ar Semmes Wirfgallu weenadâ Augstumâ stahw, pehdigi to Semmi ar Grabblekli jalihsina. Kad Pawaffarâ tee Sihpoli rahdahs, tad to Semmi winnu starpa jaatmihsina, un winnus no nifnahm Sahlehm jafchifti.

Kad Lappas dseltanas kluhft un apgahschahs, tad winnus jaisrohf, tohs par Schahwefchanu faufâ wehfâ Behninâ nolldams, un turpmat winnus tihridams. Ja winni ilgak Semmè paleef, un dauds leetus wirku nahf, tad winni wiffai fapuhft.

Jahna-Lohki un Lohki.

Schis no Sibiriâs-Semmes atnefts Sihpols ilgak pafstahw, ne fâ dimi Gaddus un gahrdu

Ehdeni pafneeds. Ja Sehkla jeb Lappu-jeb Seedu un Sunnu-Mehnesi tohp isfehsta, it fâ Jffatram patihf, fchohs Sihpotus falkus baudiht. Ne waijag winnus pahrstahdihf, jo winni jaunus Sihpolus ne isdohd, bet tapat aug, fâ Purrawa.

Tee Lohki, fo ir Puhrlorkus, leetus lohkus, smalkus lohkus un Duhnu-lohkus fauz, irr weena Slakka no Jahna-Lohkeem; tee paflepjahs Semmè, it fa winni, jaw Sullu-Mehnesi redsami kluhdami. Dauds fehstak winnus no Sehklas warr audfinaht. Bet winnus ir wairoht warr, tohs wezzus Stahdus fadallidams; fchee prohti Pawaffarâ, kad winni fahf, jaunas Lappas dsihf, tohp faplehfti, un tad fefchas lihds aston Dullee weens no ohtra labbâ, neapfuhdotâ, ar Smilfscheem maifitâ Semmè pahrstahditi, lihds fa eefaknojufchees, aplecti, un no nifnahm Sahlehm fchikiftiti. Jo wairak winnus nogreesch, jo kuplekti un mihsstaki tee isaug. Par Istehrefchanu Kehki tee Lohki lohki labbi; jauneem Mahjas-Putneem, fewifchki Uhtereem winni ar Dahrfa, Kressi fakappati, weffeligu Barribu pafneeds.

Purrawas.

No tahm diwi Kahrtas rohdaßs, prohti
 tahs Wassaras, un Seemas, Purrawas. La
 pirmaka Kahrtta irr dauds wahrigaka; winna ir
 drufzin aggrat gattawa teek, bet tif ilgi, kà ta
 ohtra, winna ne usturrahs. Gawenu-Mehnesi
 topafchu jaisfehj us lezzekli, ap to laifu, kad
 Sellrijes tohp sehtas, papreeksch tahs Lappas un
 tahs Saknes to jaunu Stahdu lihds Puffdaku
 apgraisidams. Kad winnas Kalkstamu, Spalwas
 Resnumu panahfuschchi, tad tahs japahrstahda labbi
 fataifita, weeglà Semme, ar Sehklnigi, Puff-
 pehdu Tahlumà, tohs Stahdus ne dsikkaf eelik-
 dams, kà winni stahwejuschchi. Tudalin winnus
 drufzin jaaplej, ko ir faufà laikà weenumehr ja-
 barra; jo Slapjumu winni lohci eemihk; arri to
 Semmi brishscham winnu starpa jaatmihgina, jo
 tad winni it pilnigi isaugs. Ap Mikkeleem tahs
 Purrawas teek isnemtas; winnahm tahs Lappas
 un Saknes maggeniht tohp nogreestas, un Pa-
 grabbà Smilfchòs eelikfatas; tà winnas, kaut ir fa-
 falluschas, bet no few paschahm atkuffuschas, to-

mehr paleek labbas. La Sehkla ne usdihgst pil-
 nus trihs Gaddus.

Kiplohki.

Winni no Sizihtu-Semmes pee mums irr
 atnahfuschchi. Tee Kiplohki tapat kà tahs Schal-
 lottes kohpti, audsinati un wairoti tohp. Kad
 Lappas irr famihfuschas, tad winnus Buntitèe
 jafafeen, par Schuhfchanu tohs pakahrdams.
 Arri winnus diwi jeb trihs Gaddus Semme warr
 atstaht; ir patti no Semmes isnemti winni diwi
 lihds trim Gaddeem paleek labbi. Jebfchu schis
 Sihpots winna stipras Smarkchas un Smalkas
 deht dauds ne tohp zeenihst, tomehr winsch no-
 pelna, daschòs Stahdinòs katra Dahrsà audsi-
 nahts tapt, jo pee lohpu Sehrgahm, un pee
 Rudfu-Kohdu Isdelbeschanas winsch farwu lab-
 bumu pasneeds.

Koffamboles, lohjtiti Kiplohki, jeb Spanjeru-Kiplohki, balti un farkani.

Tee Dannu - Semmè bes Kohpſchanas aug, un no muhſu Kiplohkeem zaur gahrdaku Smakku noſchfireahs, un zaur to, ka wiinni augſcham un appakſcha Sihpolus neſſ. Wiinni tik labbi zaur farweem Sihpoleem appakſch Semmes, kà zaur tahm Punnitehm, kas Sehflu - Steebra wirku isaug, tohp wairoti, kas ohtrà Gaddà dauds labbakus Sihpolus dohd, ne kà tee appakſch Semmes audſinati; jitzahrt wiinni tohp audſinati un kohpti, kà Schallottes. Daſchi ſamannigi Ahrſti teikufchi, ka ſchee Sihpoli daudſahrt tahdahm Sehrgahm pretti ſtahwejuſchi, kas no mehraiina, neſtkaidra Gaiſa un kaitigahm Miglahm zeklahs. Zahs maſas Sehluſteebra augdamas Punnes Ollandru Semmè ic kà Schallottes tohp eetaiſitas un baggati ehſtas.

Sihpoli.

Zahs preekſch zittahm paſiſtamas Kahrtas irr tee tumſchfarkani, dſeltani un balti Ollandſchu

Sihpoli, tee tumſchfarkani, dſeltani un balti Spanjeru Sihpoli; tee Bambergeru un tee Sihpoli no Portugall. Semmes, kurreem tomehr gan drihs wiſſeem weenada Wehtila. Wiinni irdenà, tauſainà, paſlapjà, weenu Gaddu papreekſch apſuhdotà Semmè wiſſtabbat isaug; Smilſchu - Semmè wiinni retti pareiſi isdohdahs. Tas labba - kais Sehjuuns Pawaffarà isdohdahs; kad ta Semme ter atkuffuſi, tad ta Sehlla jil tas ween warr buht, weenlihdſigà Beesumà tohp iſkaiſita, un tur ſtaepa druzin Gallatu - Sehlla maiſita; arri kahdu Maggumu no Sihpolu Sehklahm Peh - terſiku - ſaknu ſarpa warr iſkaiſiht. Indalin peh; Sehſchanas to Sehflu jaeegrabhj, to Semmes Wirſpuſſi ar leeſchſiri lihdſinadams; tà wiinna eekſch trim Deenahm usdihgs. Wiinni tad taiſni ſchliſtijami no niſnahm Sahlehm; un kad wiinni isaugufchi, tad tohs jaiszell, kurreu Lappas nomih - tuſchas un no appakſcha mihtſtas kluuſchas. Teem Spanjeru Sihpoleem, un teem no Portugall - Semmes dauds gahrdaku Smakka, bet wiinni arr dauds wairak Kohpſchanas pagehr, ne kà tee zitti. Wiſſtabbat darrihſt, kad wiinni lezzekli eefehſti un

fà tahs Purrawas tohp audsinati; labbâ Waffaras laikâ winni tad peez lihds fefchahm Zullem Plat-tumâ isaugš. Waffarâ tohs mafus Sihpolus mehds istehreht, fo ir bahschamus Sihpolus fauz un kas it fâ Schallottes tohp stahditi. Ia Sehkla wairak fâ trihs Gaddus ne turrahs. Daschas Dahrfa-Grahmatas mahza, labbu effam, tahs Lappas famiht, jeb ar Lahpstu eglauft, ta-pehž fa no ta tee Sihpoli jo leelak isaugtu un jo ahtrak gattawi kluhtu; bet Reisu Reises noman-nihts, fa winni zaur to fapuhst; fchi Mahziba tadehl lohti wiltiqa.

Spargeles.

Schee lohti zeeniti Stahdi daschâs Kreemu-
semmes Walstis un ihpafchi Moldawas Semme
bes Rohpshanas aug. Ia tahm Spargelehm it
labbi buhs isdohtees, tad wiffwairak itin labba
Semme waijaga, un leela Rohpshana.

Kas Smilfschufemmè Spargelu. Dohbes
grihb fataisiht, tam tohs Smilfschus lihds triju
Pehdu Dsiltumam buhs israkt, un ar labbeem
fapuufcheem Suhdeem pilbiht; arri weenu Rahrtu
Suhdus un ohtru Rahrtu Dahrufemmi jakrausta.
Iad to Semmi jaugstina ar labbu Semmi lihds
fefch' jeb aston' Zullem; jaedalla tahs Dohbes
pehž Patistshanas, kattrai peez jeb puffedchett'
Pehdu Plattumu dohdams, un tahs lihdsinadams.
Iahdâ Dohbè, kas peez Pehdas platta, trihs
Rahrtas tohp stahditas, un us Dohbi no puff-
schett' Pehdahm diwi Rahrtas. Iad janosihme
kattru Weetu, fur Stahdeem buhs stahweht,
prohti pret wiffahm Puffeh:n diwi Pehdas Iah-
tumâ ar masu Meetinu, tur blakkam Zaurumus
israkdams, kurrôs tee Stahdi tohp eelikti. Iad
tohs Stahdus jeb no weena, jeb no diwi, jeb no
trim Gaddeem ar Suhdu. Dakschu pamafam no
Sehkla-Dohbehm jaiszell, ta fa neds tahs
Safnes ar Warru tohp isplehstas, neds tee
Safnu-Krohni tohp eewainoti. Iad Zauruma
Widdü masu Semmes Rohpinu ar Pirksteem ja-
taifa, fur wirfu tee Stahdi ar faweem Krohneem

us augfchu stahditi tohp. Tahs Saknes Aprinfi tohp isplattitas, ar weenu Sauju Semmes pehz ohtru apklahtas, un ar Kohfu atspeestas. Pehdigi kad wiffa Dohbe irr apstahdita, to Zaurumu wiffai japild' ar Semmi, tà ka tee Stahdi us Puffpehdu irr apfegti. Ka tahs Dohbes pirmà Gaddà ne tukfchas stahw, drufzin Sallates, Spinafchus jeb Sihpolus tur wirfu warr isfehht, jo tas tahm Spargelahm neneeka ne faitehs. Tà stahditas tahs Spargeles labbà laikà pehz Mehnescha Semmes wirfù rahdifees, tur winnas tad pah'r wiffahm teetahm jafchlihti no niknahm Sahlehm. Ja no tahm stahditahm Spargelehm dafchas fchurp un turp ne usdihgtu, jeb fapuuſchas buhtu, tad tahs tukfchas Weetas ar Kohzineem jaapfihme, ka nahkufchà Pawaffarà atkal jaunaf winnu Weetà stahdiht warretu. Ruddenf-Mehnescha Gallà, jeb Mikkela-Mehnescha pirmàs Deenàs teem jauneem Spargelu-Stahdeem jangreesch tohs Steebrus lihds weenu Pehdu wirs Semmes; tahs Dohbes tad ar Suhdu-Dafschinu tohp atmihzinaras, tomehr tà, fà tee Stahdi ne tohp eewainoti. Pehdigi jausberr Semmi, trihs

lihds tſchettrahm Tullehm wirfu, tudalin tohs Stahbus ar fapuuſcheem Suhdeem apklahdams, ka winni fpehzinajahs un no faufahm Salmahm tohp fargati. Nahkufchà Pawaffarà ta Semme drufzin tohp atmihzinata, tee garri Suhdi wiffai nograhbti, jeb eekſch teem Zelleem meſti, no kurrens tad ar teem par Semmi pah'rwehrſteem Suhdeem tahs Dohbes warr paaugſtinahht, ja tee Stahdi ne pilnu Pehdu appalkſch Semmes ſtahwetu. Tà tahs Spargeles kattrà Gaddà buhs apkohpt; arri kaut kahdà Semmè fchas Mahzibas jaleek wehrà; tikkai pehz ka ta Semme labbaka jeb flifeaka, ir pee Spargelu Dohbju Uſtaifiſchanas dſikkal jeb ſeklak jarohht, un wairaf jeb maſaf Suhdi buhs waijadſigi. Slapjà Semmè, lai maſ irr, tahs Dohbes Puffpehdu pah'r to Semmi tohp uſmeſtas, kad fchi irr fafehduſees. Ruddeni nekad ne buhs Spargeles ſtahdiht, bet allafchin Pawaffarà, kad ta Semme irr atkuffuſi. Trefchà Gaddà jaw faht warr, no teem Stahdeem, fas weenu Gaddu wezzi eefſtahditi kluè, tahs Spargeles isdurt, bet tomehr retti, ka winnas nahkufchà Gaddà jo baggati warr eepkaut.

Ber ja tee eedehtiti Stahdi jaw diwi jeb trihs Gaddus wezzi bijufchi, tad jaw aggraf tahs Spargeles isdurt warr. Kas nekahdus Stahdus Pirkfchanai dabbuht warr, jeb kam tahdi ne pee Kofkas, tas tudalin us tahm peeminnetahm Dohbehm Sehflu warr iskaisiht, bes ka winsch famus Stahdus pahrstahda; tiffai weenu Gaddu ilgal jagaida, kamehr tahdas Spargeles durt warretu. It ka pee tahm stahditahm, un taipafcha Tahfuma jaeabahsch mafus Meetinus; us abbeem Sahneem no fattra Meetina ar Pirksteem weenas jeb diwju Tuller dsillu Zaurumu jaisroht; fattra Zauruma diwi Sehlagraudi tohp eelikti un ar Semmi aisflahti. Wairak ne ka weenu Stahdu ne buhs atstah, un tad winni ta ka aprakstihst, tohp apkohpti. Tarschu nomannihst, ka, kad labbus stiprus Dehtus stahda, tee Steebri dauds refnaki fluhst. Ja tahs Dohbes ta taifni, ka schè mahzihst, tohp apstrahdatas, tad winnas us diwidemit Gaddeem labbas paleef.

Kas Pats Stahdus audfinahst gribb, tam to Sehflu jaleef weegla tauvainà Semmè pa Rahrethem it retti mafas Waqqàs, winnu pareifi ar

Semmi apklahdams. Ja ta Sehfla jauna bijufchi, tad tee Stahdi pehz astonahm jeb dewinahm Meddelahm rahdisees; schohs tad no nifnahm Sahlehm jafschihst, daschus iswelldams, fur winni pa beesi stahwetu. Taggad man wehl ko japeeminn no Spargelu Durschanas. Par to janemm teewu aschu Nafi; kad weenu Steebri gribb nogreest, tad to Semmi no weenas Puffes daschas Tuller dsilli jausroht, ka tee klahstahwedami Steebri ne tohp eewainoti. Tad eeschihbi us appafchu jadurr un to Spargeli us Reisi janogreesch. Ja turpretti tas Saknu-Krohnis tohp eegreests, tad ta eewainota Weeta tudalin fahst puht, un tas Stahds gan drihs allaschin wiffai nowihst. Wiffalabbak aggrega Rihà jeb Bakkaròs Spargeles tohp isdurtas; winnas ilgal ne, ka lihds Jahna-Mehnescha Wibdu tohp isgreestas.

Ka wiffu zauru Seemu Spargeles warretu fagahdaht, itin dauds Spargelu Dohbes waijadsetu kataisihst, ta ka allaschin no schahm jeb zittahm nemt warr. Arri turwirfu Buhdinas no Galdeem tohp ustaisitas, wiffas Dohbes ar farsteem Suhdeem apklahstas, jaunus wirfu lifdams,

fad tee wezzi wiffai iskuppufchi. Brihscham ir Krahsns tohp eetaifita, fo pee mumis fewifchki tee darra, kas par Pahrdohfchanu Spargeles audfina, taggad leelu Pulkno no tahmpafcham isdohdami.

Pehdigi man jateiz, ka no tahm jaunahm mihsstahm Spargelehm gahrdu Sallati taifihwarr; tahs prohti tohp mihssti iswahritas, un it ka zittas Sallates ar Elji un Ettiki fataifitas.

Kardi = jeb Kardonu-Saknes.

Schis wehl retti zeenichts Stahds no Sehklas tohp audfinahts. Scho jafehj Gawenu-Mehnesi lezzekli, jeb turpmaht Dahrsà, Lappu-Mehnesi tohs Stahdus dsillà labbi apfuhdotà Semmè diwi lihds puffrefschu Pehdu Tahsumà pahrstahdidams. Kad winni it leeli isaugufchi, tad skaidrà Deenà, kad ne kahds Slapjums pee teem nomannams, daschus Stahdus ar Salmeem

jafafem, to turpmaht kattrà Neddela darridams. Ruddens-Mehnesi winnus fasetus ar Semmes-Pihri faufà Pagrabbà par Istehrefchanu tohp eenestas. Tahs refnas eelschigas dseltanas mihsstas Lappas, un winnu stipras Saknes labbu Ehdeni dohd; fewifchki winnas, ka Spargeles fataifitas pee Suppehm labbi smelle. Arri, ka teiz, tee jauni Seedi til labbi, ka tee schahweti lohti palihds, to Peenu kuppinaht.

Artfchokkes.

Ea Tehwufemme schahs no Dascheem ta lohti mihtotas Saknes irr Turkufemme; winna zaur tahm Sahnds isaugufchahm Saknitehm tohp wairota. Ea Sehla wiffilabbat Gawenu-Mehnesi mehreni fildà lezzekli tohp eekaisita; Lappu-Mehnesi tee Dehsti labbà fildà tafainà, dsilli apfrahdatà Semmè puffrefschu Pehdu Tahsumà un pa Kahrtahm tohp pahrstahditi. Tahs Sahnu-

Saknites arri Pawassarà tudalin pehz leetu par Pahrstahdischanu tohp noschkirtas, un siiprà Saules Spihdumà tahs ar apgahsteem Pohdeem jaapehno, kamehr tahs irr eesafnojuschas. Pirmà Bassarà pehz Pahrstahdischanas winnas retti Auglus dohd, bet ohtrà Pawassarà jo aggraf. Ruddeni, tà fà tas laiks to pagehr, jaisnemm winnas drufzin aggraf jeb wehslak, un japaglabba tahs zaur Seemu Stahdu-Nammà, jeb wehshà Pagrabbà. Bes leelas Baijadshbas winnas ne buhs apleet, un winnahm, kamehr tas buht warr prishu Gaisu jadohd. Zeiz, ka schi Sakne arri par Ahristu-Sahli derriga. La Sehkla feschus lihds septineem Gaddeem paleek labba.

Bresilje.

Schi tikkai weenu Gabbu pastahwedama Sahle no Austruma-Semmes atnesta tappufi, kur winna irr Gallu- jeb Mirronu-Sahle tohp faukta. Daschas Slakkas rohdahts, no kurrahm ta tà

faukta Kehka-Bresilje preeksch zittahm pee Ehdena fà dahrga Sahle, un par Ahristusahli derr. La Sehkla, kas eeksch feschahm jeb septinahm Deenahm usdihgft, Sullu-Mehnesi mehreni filtà lezjekli tohp eesehta, bet it retti, un ar drufzin Semmes, jeb labbak ar drufzin Smilkteem tohp apklahta. Teem usdihguschuum Dehstineem, zit tas laiks to palauj, staidru Gaisu jadohd, ka winni ne zaur teem Suhdu-Twaikeem kapuhst. Kad tee Stahdi isaugufchi, tad tohs ar labbu Semmes-Pihsti jaisnemm, winnus Pohdòs, jeb fataisitas Rabbattès no taukaines Semmes, weenas Pehdas Tahlumà pahrstahdidams, un tikkufchi no niknahm Sahlehm schklichstidams. Kad tee Stahdi scht seedeht, tad tas Rohzinsch tohp nogreests, un par sinnamu Balkaschanu paschahwehts. La Sehkla tikkai diwi Gabbus usdihgft.

Borragu-Sahles.

Winnas no Zuhdusemmes nahkuschas, bet pee mums wehl ne dauds pasihstamas. Tahs lap.

pas fà tohs Seedus scha Stahda Rahpostu starpa
wahriht un irr Sallatehm peemaisiht warr. Win-
nas smecke fà jehli Kreewa-Ahholi; Lappu-Meh-
nesi tahs tohp isfehtas, un kattrà Semmè isdoh-
dahs. Ahrsti scho Sahli teem eedohd, kam flimma
Kruhts; arri teem Gruchtfirdigeem winna pasneeds
Acspirgschanu.

Kardobenedikt. jeb Zaurfahpu-Sahles.

Tahs Zaurfahpu-Sahles Turkusemmè un
Sprantschusemmè bes Kohpschanas aug, un fe-
wischki par Ahrstu-Sahli derr. Wahdsemmè da-
schas Lappas Mahjasbuhfchanà mehds paglabbahr,
kur winnas, par Pulweri farihwetas, Karra-
schahm tohp peemaisitas, ka tahs no winnahm
jauku Kuchtummu dabbu. La Sehkla Lappu-Meh-
nescha Cefahkumà weeglà taakainà Semmè tohp
eefeha, eeksch Waggahm, kas aston Zulles sawa
starpa nostahjahs. Kap tee Stahdi seed, tab

winnai tohp nogreesti, eeksch Buntitehm fafeeti,
wehsà Behninà par Schuhfchanu pakahrti, un
par nahkofschu Istehrefchanu glabbati.

Zuhfku-Sahles, jeb Uhdens-Kehrschi.

Schi Sahle, kas eeksch tahm Seemeles
Semmehm tahs Pasfaules Dakas, kurrà mehds
dsihwojam, Zuhrmallà bes Kohpschanas aug,
arri pee tahm Sallatu-Sahlehm pee derr, un it
fewischki winna pret Muttes Puhfnofschanu pa-
lihds. La Sehkla, tà fà tas laiks to pakauj
Pawaffaras Cefahkumà weeglà, irdenà Semmè,
maggeniht apehnotà Weetà tohp eekaisita, un brih-
scham ar leijamu Kanni apflazzinata, ka Sprad-
schi drufzin tohp noturreti, kas daudskahrt tohs
wahjus Stahdus wiffai noehd.

No schahm Zuhfku-Sahlehm eeksch Aptee-
kehlm tas Spehks ar Brandwihni tohp iswilfts,
un weens teizams weffeligs Wihns pataisihfts. La
Sehkla usdihgst diwi lihds trim Gaddeem.

Dille.

Wianas Tehwusemme irr Spanjeru Semme. Preeksch Kehkes ta Dille lohri derriga. Lee wehl ne gattawi Sehkla-Pubburi, fà sinnams, teem eetaifameem Kreewa-Ahbokeem un zittahm pastahb-jahm teetahm tohp peelikti, un tahs fashkeltas masas Lappas teem Rahposteem un zitteem wahri-jameem Stahdeem. Eeksch Apteekehm no Dilles tik labb' Uhdens fà weena Elje tohp iswillta, kas daschadàs Sehrgàs lohri wesseliga. Schi Sehkla weeglà taukainà Semme tohp eekaisita; irr winna jaw Dahrsà eerasia, tad winna bes Sehshanas jo baggati mehds auge, ne fà wehlejams. La Sehkla usdihgst trihs Gaddus.

Wenkals.

Lam Dahrsà-Wenkalam Sprantschu-Semme irr par Tehwusemme. Winna dseltani Seedi tapat falbi un jauki obfch, fà ta Sehkla un wiffa

Sahle labbi smekke. La Sehkla Lappu-Mehnescha Eefahkumà masas Waggàs, kas peej jeb feschas Tullas sawa starpa nostahjahs, tohp isfehtha; jeb arri to Sehklu Sullu-Mehnesi mehreni fiktà lezzekli warr eekaisiht, un winnu, kad wairs ne par Naktsefnahm jabihstahs, labbà, dsikli israktà Semme pa Rahrtahm, Waggàs, kam feschu Tullu Tahums, warr pahrstahdih. Ja tas wajag, tad tohs Stahdus, lihds kad winni spehjinajufchees, jaapleij, un no nifnahm Sahlehm jafschihsti. Ruddens-Mehnesi winni ar Sakni neewainoti tohp iszelti, un tee Stahdi Pagrabbà, faufòs Smilshòs paglabbati. Nahkofschà Pawassara winni atkal Dahrsà tohp eestahditi, kur winni lohri stiprus un pilnigus Steebrus dsihhs, un Sunnu-Mehnescha Gallà dauds gattawu Sehklu neffihhs. La Sehkla usdihgst tshetter' Gaddus. Weena Slakka irr tas falds Wenkals, fo daschi ir to Italu, jeb Keemeru Wenkali fauj; tas Rohzinsch dauds jaukat isfktatahs, ne fà tas fliktis Wenkals. Schi pee mums retti paschstama Sahle daschàs Wahdsemmes Walstis jehla, ar Sahlu, Elji, Ectiki un Pippari par Sallati

tohp ehsta; arri Ettiki eetaifita, to gahrdaflu Sal-
lacu. Sahlu starpa maifita, wiinu Aukstumu
mehr dinaht, un winnahm aschaku Smaflu doht;
kapeh; wiinu daudskahrt no jauna jaisfehj. Ia
tee Stahdi weenas Pehdas Tahlumâ tohp dehtiti,
labbi no nifnahm Sahlehm schkistiti, un ta
Semme apfahrt winneem atmihzinata, tad wiini
Pintes mett, it baltas un mihsstas, un gan drihs
leelakas, ne kâ Selriju-Saknes. Schahs Pintes
to Wehderi stiprina, un daschâs Sehrgâs irr wef-
feligas. Tee Italieneri winnas par gahrdu Eh-
deni turr; arri par Uhrstufahli tas Wenkals dauds
kahrt tohp walkahs.

Dahrja - Kehrweles.

Winnas Italu- un Sprantschu-Semme bes
Kohpschanas aug, un irr weena lohsti derriga un
wefeliga Sahle, kas labbi gan ohsch un smekke,
un kurrâi sawada Kohpschana ne waijag; jo winna

gan drihs kattrâ Semme aug. Kas allaschin it
gahrdas Kehrweles pee Kohkas grihb, tas Sullu-
Mehnesi, tad Semme atkuffusi un turpma kattrâ
Mehnesi topafchu no jauna isfehj. Wissai labs
ir, karstôs Mehneschôs wiinu drufzin apehnotâ
Weetâ iskaisiht. Ia Sehlla weenu, lai dauds
irr, diwi Gaddus paleel labba.

Spanjeru- jeb Mirru-Kehrweles.

Winnas Italu un Darnu-Semme bes
Kohpschanas aug un pee mums wehl Ketteem irr
pashstamas. Ollandru-Semme winnas tahm
gahrdaflu Sallatehm un arri teem sakeem Kah-
pohsthem peemaifitas un labpraht tohp ehstas.
Winnu Saknes un kappas tahm Suppehm japee-
leek, kurrâhm tahs stipru un jauku Smaflu dohd;
tomehr tikkai masu Drufzinu jaeemett. Schi
Sahle arridsan fahrtigu lohpu. Barribu pafneeds,
irr Apteekê winna daschkahrtigi derr. Winnai

tif mas, fà tahm Dahrsa-Rehrwelehm sawadas
Rahpschanas waijaga. Wisslabbak ta Sehkla
Ruddeni tohp iskaisita, un dsilli eegrabta, jo
winna tshetter' lihds feschahm Nebdelahm Semme
gull. Pawaffarà isfehiti, tee Stahdi retti pirmà
Gaddà isaug. Toprohjam wiini mehds tà stipri
apfehklotees, fa wairs ne waijag par winneem
gahdabt. Ta Sehkla diwi lihds trim Gadddeem
wezza palift warr.

Kaulu-Sahle.

Ta Itatu. Semme bes Kohpschanas aug,
un tif labbi falla, fà schahweta par Uhrstusah-
lehm un Rehki tohp istehreta, par fo tee Stahdi,
fad wiini seedeht fahk, teef nogreesti un schahweti.
Lappu-Mehnefi, pirmàs Deenàs, ta Sehkla
tohp eefehita; arri tohs Stahbus Sehkla. Dohbi
warr atstah; tilkai daschus jaiswelf, fur wiini
pa beesi stahw, un no nifnahm Sahlehm winnus
jashkishi. Ta Sehkla usdihgst trihs Gaddus.

Lawenduls.

Schis Itatu un Sprantschu. Semme Me-
schòs aug, un augligu, bet neapfuhdotu Semmi
pagehr. Tas labbakais Sehjums Ruddeni, Mik-
kela-Mehnefi gaddahs; ja to Sehflu Pawaffarà
iskaisitu, tad ta jeb retti, jeb wissai ne usdihgtu.
Us preekschu tohs beesgan leeli isauguschus
Stahbus par Rabbattu Eeflehgschanu walkabt
warr, tohspaschus jaur Salnu Sadallischanu
wairodams. Wehla Ruddeni tee Stahdi felki
tohp semme lohjiti, tà wiini ne isfalsi; comehr
ir ne kaitehs, fad wianus pee pastahwigi faufahm
Salnahm ar drufzin Lappahm apklahj. Itre-
schà Gaddà tohs japahrstahda. Lawendula Seedi
arridsan tahs Skudbras no tahm Skappehm ais-
dsenn, fur faldas leetas irr glabbatas. Schis
Seeds ar drufzin smalki fagrufsteem Mehgelke-
neem, un ar tapatt dauds Pippareem Pohbòs tà
glabbahs, fa tas Gais ne warr peektuht, stipru,
jauku Smarschu dohd. Schis Maisijums, ma-
fàs Papihru Kasitès eeberts, (kas, fad tas
Wahks irr aislihmehs, ar smalkahm Sihschu-
Drahmahm irr pahrwilktas,) un Skappè starp

Drehbeem lifts, teempascheem daschus Gaddus
fawu jauku Smarschu pasneegs. Arri tohs See-
bus eefsch Apteekehlm peeleeek pee kwehpinajamahm
Sahlehm, un no teem pataifa to tà lohti mihtotu
labfmarfchiju Uhdni, fo tee Sprantschi Odela-
wande, tas ir Lawendulu-Uhdni fauz.

Melisse, jeb Wischu-Sahle.

La Itatu- un Schweizeru-Semme Kalnôs
bes Rohpschanas aug, un arri wehrta, winnas
labbuma dehl muhsu Dahesâs wairak audfinata
tapt; winnai weegla, taukaina Semme waijaga.
Schis Stahds zaur Saknu Dallischanas wairohts
tohp, jeb arri zaur Sehllu, fo lappu-Mehnescha
pirmâs Deenâs jaisfehj. Saufa laikâ tee Stahdi
baggati tohp apleeti, un ja waijadfigs, daschi is-
willkti, fur winni pa beesi stahw. Tee deesgan
isauguschî Dehsti zittâ Dohbê meenas Nehdas

Zahsumâ tohp pahrstahditi, Kattrâ Bassarâ diwi
jeb trihs Reises tohs Stahbus warr apgraisht un
tahs jaunâs Lappas teem Apteekereem pahredoht,
jeb Buntirês faseetas, wehsâ Behninâ schahweht,
un tad Tee-Uhdni no tahm pataifht, no ka teiz,
winnu Affinis schlihsstijohet un Disilas stiprinajohet.
Kad no jaunahm Lappahm ar Brandwihni to
Spehku iswell, tad no schahs Sahles to wifflab-
baku Wahschu-Spiritu dabbu. La Sehlla
warr diwi Gaddus wezza tapt.

Kruhsumehteres.

Gan teiz, winnu Tehwusemme Sibiriju-
Semme effam, bet jaw kenn winnas muhsu Dahr-
sôs aug. Winnas jeb zaur Saknu-Dallischanu,
jeb zaur nogreesteem Sarreem tohp wairotas, fo
Seenu-Mehnesi paslapjâ, taikainâ Semme ee-
bahsch, tohs, zil waijaga, ar Uhdni atspirdsina
un no niknahm Sahlehm schlihssti, tà winnas jaw

eeksch tſchettrahm jeb peezahm Nebdelahm tik ſti-
 pras Saknes mettſhs, ka wiannas, fur ween gribb,
 warr pahrstahdihet. Iſkrefſchâ, jeb lai dauds irr,
 ikzettortâ Gaddâ tahs Saknes tohp ſadallitas, un
 wiannas no jauna pahrstahditas; jo wiannas lohſti
 isplattahs, lehſti ſawa ſtarpa ſapinnahs un no ta
 ſapuhſt. Mahjasbuhſchanâ tahs Kruhſumehſteres
 tapat walko, kâ tahs Biſchufahles; tikkai wiannas
 bes ta pret Wehdera Uſpuhſchanu palihds, Diſſlas
 ſtipriaa, to ſamakkufſchu Kruhſti atweeglo, un ir
 pret Nehmenu un pret Wehdera Uſruhſchanu
 labbu darra, kad wiannas kâ Lee-Uhdens tohp
 dſertas.

Meirahns.

Winna Tehwufemme irr ta Sprantschu-
 Semme; wiſch eemihl weeglu, augligu Semmi.
 Tas labbakais Sehjums Sullu-Mehneſi gaddahs,
 fur ta Sehkla mehreni ſiltâ Lezzekli eekaiſita, un

ta Semme ar maſu Nohla. Galdinu tohp atſpeeſta;
 pehdigi drufzin Semme jeb Smilſchus pahrfihja,
 to apſprizzedams, ja tas waijag. Tohs uſaug-
 damus Dehſtinus lehnnam pee Gaifa jaeraddina,
 un kad wairs ne par Naktſalnahm jabihſtahs,
 tad tohs ſefſchas Luller tahlu weenu no ohtra ja-
 pahrstahda, zaur ko winni dauds labbakus Stah-
 dinus, un dauds leelalus Pumpurus no ſtiprakas
 Smaſſchas panahſs. Kad tikkai ſchee Stahdini
 ſahſt ſeedehſt, tad tohs janogreeſch, jo taggad wehl
 eekſch winneem tas labbdarrigs Spehſs rohdahs.
 Pehz ta winni maſas Buntitês tohp ſafeeti, Pa-
 ehnâ ſchahweti un par nahkufſchu Waijadſibu glab-
 bati. Kâ ſinnams, tas Meirahns Kehki pee Kah-
 poſteem un Deſſahm tohp peelikts; brihſſham, kâ
 teiz, wiſch arri pee krihtamas Sehrgas, un pret
 uſputtufſchu Wehberi derrigs irr. Muſſu Semme
 wiſch to Seemasſalnu ne iſzeekſch.

Lihmijan-Sahle.

Lai ta Itaku, Spanjeru un Sprantschu-
 Semme par Tehwufemmi irr, un winna jeb zaur

Sehflu, jeb zaur wezzu Rohku Saballifchanu tohp wairota, kurreu pehdigu Darbu Pawaffarà jadarra. La Sehfla pirmàs lappu-Mehnescha Deenàs weeglà taukainà Semmé tohp eekafita, it fekli eegrabta, jeb ar rettu Semmi aplahta; tee Stahdini tikkuſchi no niknahm Sahlehm tohp ſchliſtiti, un Seedu-Mehneſi aſtonu Tullu Tah-kumà pahſtahditi. Daudſkahrt ſchi Sahle par Dahſafemmes Eſlehgſchanu irr walfota; bet es nomannijis eſmu, ka tur, kur tas Tihmijans ſtah-wejis, retti zitti Stahdi pareiſi aug, ja ta Sem-me ne papreekſch it dſilli pahrakta un no jauna apſuhdota tappuſi. Wehſak, ne kà Sunnu-Meh-neſi winnu ne war nogreeſt, jo zittabi winſch gan drihs iſſalſt, ja winſch ne deesgan ar Sneegu ap-ſlahts. Tikſai ſchurp un turp tas Tihmijans Rehki pee Deffahm un tà pr., it kà par Ahrſtu-ſahli nemts tohp. La Sehfla warr weenu lihds diwi Gaddeem wezza tape.

Ruhte.

Winna no tahs Paſauls Dallas, ko Ah-wriku ſauz irr atnahkuſi. Lappu-Mehneſcha

pirmàs Deenàs winna weeglà taukainà Semmé tosp eekafita, un kà gan drihs wiſſas zittas Sahles apkohpta. Wahdſemmé tahs lappas, kamehr winnas wehl jaunas, us Swneſt'armaiſi tohp ehſtas, ko par lohſti weffeligu turre; arri tahs lappas un tà Sehfla par Ahrſtuſahli tohp walfotas.

Noraggas, jeb Norahntnu-Sahles.

Winnu Tehwufemme irr tahs ſaufas, leefas Wahdſemmes Ptawas, bet kad winnas Dahſa, labbà Semmé tohp eetahditas, tad winnas tà kupalas un ſtipras teek, ka tahs wiſſai zitts Dehſts buht leekahs. Schi Sahle jeb zaur Sehflu, jeb zaur Saknu Dallifchanu tohp wairota, kurſch Darbs lohſti aggti Pawaffarà padarrams. La Sehfla uſdihgſt eekſch dewinahm jeb deſnie Dee-nahm. Lappu-Mehneſcha pirmàs Deenàs ta Sehfla labbà irdenà Semmé jeb maſàs Waggàs, jeb pahſ-wiſſu Dohbi tohp iſkafita, topaſchu jeb pareiſi ar

Semmi apflahdams, jeb winnu eegrabhdams, un turpmaġ tohs ataugufchus Stahdus pahrstahdi-dams. Ta Sehġla trihs Gaddus paleef labba.

Ta Moragga jeb Sirdsſahle irr weena wef-ſela, Affinis ſchliſtidama, labbfmekkiga Sallatu-Sahle, par to tiffai tahs maſas Serdes-lappas tohp nogreestas; jo daudſſahret tahs nogreesh, jo nihſtſakas winnas atkal iſtpaukſt.

Dahrſa-Meldes, jeb Bollandes, ſarkanas un baltas.

Tahs no Tattaru-Semmes pee mums irr anahkufchus. Winnas kattrà Semmè isdohdahs; arri winnas Ruddeni un Pawaffarà warr iſſeſt, un tahm ne ſawadas Rohpſchanas waijag. Scho tà weffeligu Stahdu to baltu Veetu un Spinnaſchu Weetà warr ehſt. Pee mums winnas pee ta Wahrda: "Bollandes" irr paſiſtamas.

Ahlantu-Sakne.

Dlandruſ un Englandruſ - Semmè ta iſtſtena Ahlantſakne neſehta rohdaſh; winnai leelas, wil.

lainas lappas, un Swaigsneem lihdſigas dſel-tanas Pukkes. Winna gan drihs kattrà Semmè aug, un tik labbi zaur Saknu Sadalkiſhanu, kà zaur Sehġlu wairojahs. Abbi Darbi wiſſlabbat Ruddeni noteef, ſewiſhli tapehſ, ka ta Sehġla lohti ilgi Semmè gull; tee ataugufchi Dehſti no niſnahm Sahlehm tohp ſchliſtiiti, un ja tas wai-jag, daſchi iſwillti. Ruddeni, kad lappas dſel-tanas kluchſt, un nowiſt, winnas dſilli pahreaktā Semmè warr pahrstahdiſt, un ohtrà Ruddeni jaw par Iſtehrefchanu usnemt. Tahs paſarkanas labbfmekkigas Saknes dauds Apteekè tohp walko-tas, pret Kaſchkeem, pret ſaſmalkufchu Kruhti u. t. pr.; arri no tahs labs Brandwiſhns nowilfts, labs Allus, un zitti tahdi Dſehreni warr pataiſiti tapt.

Baltas un melnas Sinnepes.

Pawaffarà, kad Semme irr atkuffuſi, tà Sehġla labbi zauraktà jeb pahrraktā Semmè it retti tohp eekaiſita un eegrabhta. Tohs ataugu-

schus Dehstus taifni jafchkihsiti no niknahm Sah-
 lehm, un daschus jaiswelf, fur winni pa beefi
 stahw, ka winni jo baggatu Sehllu dabbu. Wai-
 rak Kohpfschanas winnahm ne waijag, kamehr
 tahs fahk dseltanas un gaitawas kluhsit. Tad
 winnas janogreesch pahr to Semmi, jaisplatta
 tohs us fahdu Weetu, lihds ka winnas pareisi no-
 schuufchas, pehdigi to Sehllu iskultidams, un
 topaschu schkihsitidams. No tahs Sehklas Sin-
 nepes tohp pataifitas, kas daschadam Ehdenim
 peeliktas, un par lohti wesseligahm turretas tohp.
 Arri tahs Lappas, kamehr winnas wehl mihkftas
 un jaunas, Sallatu un fallu Rahpostu starpa likt
 warr. Dauds kaudis eemihl to Smakku no Sprant-
 fchu Sinneppehm, kas ta tohp pataifitas: Us
 tahm famaltahm Sinneppehm wahrighs Uhdens
 tohp wirfu leets, zaur ko par weenu jeb divi Ned-
 delahm Saule jeb filda Krahsni to Spehku iswelf,
 turpma it aschu Wihn'ettiki pahrleedams, un
 pehz Patihkfschanas drufzin Sulkuru peeliktams.
 Jo ilgak tahs stahw, jo gahrdatas tahs kluhsit.

Ihsapes.

Winnu Lehwusemme irr ta Wahz. Reifera
 Walsts, un Sibiriu. Semme; winnas gan drihs
 fattrà Semmè isdohdahs, bet tomehr labbak un
 ftiprak tahs isaug faufa irdenà neapfuhdotà
 Semmè. To Sehllu pirmàs Lappu. Mehnescha
 Deenàs jaisfehj, winnu drufzin ar Semmi ap-
 klahdams. Tee ataugufchi Dehsti faufa laikà tohp
 apleeti, no niknahm Sahlahm schkihsitici, un lee-
 laki kluufchi, tur pahrstahditi tohp, fur winneem
 buhs palikt; arri winnus it labbi par Rabbattu
 Eeflehghschanu walfoht warr. Kad tee Stahdi
 fahk seedeht, tad tahs ihfi pahr to Semmi jano-
 greesch, winnus par nahkufchu Istehreshchanu
 schahwedams. Apteekes no Ihsapehm weena
 Sulle, spehzigas Droppes, ir Elje un Uhdens
 tohp pataifighs, kas fewischi pret Wehdera. Sah-
 pehm lohti pawehlejams. Arri tahs Ihsapes
 preekch Kruhtim lohti wesseligas, fewischi kab
 tahs ar Anihfscheem, Wischusahlehm un lakrizzu-
 fakni maifitas Nihtròs tufschà Sirdi, un Wakka-
 ròs, gulleht eijohr par Teeuhdeni tohp dsertas.

La Sehkla usdihgst divi, lai dauds irr, trihs
Gaddus.

Salwises.

Winnas Sprantfchu Semmē kalnainās Wee-
tās bes Kohpschanas aug. La Sehkla, kas pehz
desmit Deenahm usdihgst, un tšhettr Gaddus
warr wezza tapt, pirmās lappu. Mehnescha Dee-
nās weeglā spehzigā Semmē tohp eekaisita, wai-
rak kà weenu Tulli eegrabhā, un pehz tee Dēhsti
it kà zittas Sahles parstahditi. Tāhs lappas falli
schahwetas, teizamū Affinis schēhstidamū Teeuh-
deni pašneeds, arri eeksch Kehki lohiti derredami.
Bes ta winnās ar pee Sohbu Tihriřchanas lohiti
teizamās.

Lupstaga.

Winnas Tēhwufemme ir tee Itatu. un Spran-
třchu Semmēs Kalni. To Sehklū Ruddeni, jeb

aggrā Pawaffarā drufzin pašlappā un taukainā
Semmē jaekaisa, topaschu weenu Tulli dšilli
eegrabhāams. Schim Stahdam lohiti stipra
Smarscha, ko dauds Zilwelli gan drihs nemas ne
warr iszeest; tomehr winsch lohiti derrigs, se-
wischli pee Lohpeem.

Portulak-Sahle.

La no Austruma Semmes, un no tāhs Pa-
faules Dalkas, ko Ameriku šauz, irr atnahkufi;
no winnās divi Stalkas rohdahs, prohti zittas
ar dšeltanahm, zittas ar šalkahm lappahm. La
Sehkla it retta wiffufiltakā Weetā, irdenā tau-
kainā Semmē tohp eefehā, un wiffa apfehā
Dohbe it weegli tohp pašgrabhā, jo zittadi tā
bes tam jaw šnalka Sehkla pa dšilli Semmē no-
grimtu. La dšeltēna Portulakšahle irr tā labbaka,
tā pee Suppehm, kà pee Šallatehm; arri winnā

kà Spinnaschi tohp fataifita un Ettiki glabbata.
Par Uhrsü-Sahli wiinna arridsan derr.

Rosmariju Kohziäsch.

Wiinna Tchwusemme irr tee Sprantschu-Semmes Kalni. Winäsch it labbi zaur eebahsteem Sarrineem tohp wairohts. Par to ne pa garri Sarrini no pehrnajeem Kohzineem (weenu Tulli no paschas Streebras) tohp nogreesti, kurreem tahs Lappas janolausch, tik tahsu, kà wiinni Semmé tohp eebahsti, prohti weenu jeb diwi Tullés no pascha Galla. Ramehr wiinni eefaknojusches, tee tohp apehnoti un brihscham par Afspirgshanu flazjinati. Talihds wiinnus warr wairoht zaur Sehflu, fo Lappu-Mehnescha pirmäs Deenäs jaunâ, weeglâ Semme eekaisa. Kad, kà sinname, tas Rosmariju Kohziäsch aufstâ Gaisâ ne isturrahs, tad wiinnu, pirms kà Naktisfalnas rahdahs, Pohdôs jaeehstahda, un dsestrâs wehfâs Istabâs zaur Seemu jaglabba.

Rimmenes.

Wiinnu Tchwusemme irr tahs Seemela Walstis tahs Pasaules. Dallas, kurrâ mehs dsihwojam. To Sehflu Ruddeni jeb Pawassarâ, kad Semme tikfai atkuffufi, weeglâ Semmé jaeefehj, topaschu pareisi eegrabbdams; ja tas waijag, tad daschi Stahdi tohp iswiilkei un tee zitti no nifnahm Sahlehm schlihsiti. Bairal Kohpschanas tahm Rimmenehm ne irr waijaga. Pawassarâ tahs mihsstas Lappas Rahpostu Weetâ tohp wahritas; tahs wehl jaunâs Saknes daschâs Wahdsemmes Walstis wiinnu faldas, Mohrehm lihdsigas Smaktes dehl to Sakkura. Saknu Weerâ tohp bauditas. Za Sehfla, bes kurras, kà sinname, Kehki ne istikt warr, trihs Gaddus par Istehreschanu paleef labba.

Dragonu-Sahle.

Za daschus Gaddus isturr, un pee mums gan seef, bet retti gattawu Sehflu neff. Scha

weffeliga Stahda Tehwusemme irr' Sibiriju-
Semme; winsch diwi lihds trim Pehdahm augsti
isaug, un gan drihs kattrâ Semmè isdohdahs,
bet tomehr wifflabbak weeglà taukainâ Semmè.
Ta Sahle zaur Sehflu, jeb wehl labbak zaur
Saknu Dallifchanu tohp wairota, jo winnas lih-
dsenas Saknes lohti isplattahs. Sawada Kohp-
schana teem Stahdeem ne waijaga. Jo wairak
tahs lappas Bassaras-Mehneschôs tohp negree-
stas, jo kohschakas un mihtstakas tahs ataug. Il-
treschâ Gaddâ tohs wezzus Kohzinus jafadalla,
winneem jaunu Weetu dohdams. Schi Sahle
fewischki pee Kreem'ahbotu Cetaisifchanas, par
Sallati un Sahlu-Ettiki tohp walfota. Par to
pehdigu nemm tihru Puddeli, pildi to ar Wihn-
ettiki, eeleez masu Sauju Dragonu-lappu, aisproppe
winnu it zeeti, Wehrschâ-Puhfla Gabbalu pahr-
feedams. Ta ta Puddele tshettr' jeb feschas Ned-
delas Saulè tohp likta, un pehdigi, ka ta skai-
dra Sulle lehninam notezzeht warr, tas Ettikis
tohp zaurkahsts. Schis Ettikis lohti wairo to
labbu Smakku pee Sallatehm.

Stahbenes.

Winnu Tehwusemme irr ta Schweizeru-
Semme. Winnas nopeln, wairak audsinatas
tapt, jo winnas jaw par Baudifchanu gattawas,
kad wehl retti zitti Stahdi pee Kohlas. Ta Sehfla
Sullu-Mehnescha Galla, jeb lappu. Mehnescha
Eefahkumâ weeglà taukainâ Semmè tohp fehra,
(jebfchu winna arri leefâ Semmè isdohdahs;) tad
ta Sehfla drufzin tohp eegrahbta, un tee ataug-
fchi Dehsti Dohbès pa Kahrtahm aston' Tuller
Zahkumâ teek pahrestahditi. Jo wairak winnus
apgraisa, jo mihtstaki tee Stahdi ataug; pehz
tohspafchus jo lehtak zaur Saknu Saballifchanu
wairoht warr. Par ko tahs Stahbenes Kehki
derr, tas ikweenam deesgan sinams. Winnas
lohti weffeligas, kadehl winnas ir par derrigu
Uhrstu. Sahli tohp zeenitas. No winnu Suller
tas pasihstams Stahbenu-Sahls tohp iswahrihts,
kas tahs Blakkas Traipeklus no wiffahm Linnu
Drehbehm iskohsch. Ta Sehfla tikkai weenu jeb
diwi Gaddus paleef labba.

Englendru Spinnaschi, jeb Dahrsaf- Skahbenes.

Tee pastahw daschus Gaddus, un jeb zaur Sehflu, jeb zaur Saknu Sadallischanu tohp wai-roti. Winnu Tehwusemme irr ta Itaku-Semme; tee tapat audsinati un apfohpti tohp, kà tahs Skahbenes. Waffarà winnus Spinnaschu Weetà baudiht warr. Arri, kà teiz, no tahm Saknehm weena Sulle, kas par Ahstu-Sahli derr, tohp iswahreta. Ta Sehfla trihs Gaddus warr wezza tapt, un usdihgst feschas Deenas pehz Sehjuma.

Spinnaschi.

No teem diwi Slakkas rohdahs, prohti tee ar appatu Sehflu, un tee ar aschu Sehflu; abahm tomehr weenada Wehrtiba. Spinnaschi labbu Semmi pagehr; tas pirmais Sehjums Pawaffarà noteek, un tà winni ikteschà Nebdelà no jauna tohp isfehsti, fewischki kur winni leelà Mah-

jasbushchana ais weenu tohp istehreti; tiffai karstas Waffaràs Deenàs tohs taufainà, pastapjà, apehnotà We tà jaist isa. Tas pehdigais Sehjums Sunnu-Mehnescha Gallà tohp padarrihts, fo tiffai nahkuschà Pawaffarà ceptaut warr. Zit- fahrt teem Spinnascheem wairs nekahda Kohp- schana waijag, bes ka winnus no niknahm Sah- lehm jafchkihti. Ta Sehfla warr feschus Gad- dus wezza tapt, un usdihgst pehz feschahm Dee- nahm.

Indianu - jeb Spannu-Pippars.

Winna Tehwusemme irr tahs karstas Sem- mes no tahs Pasaules Dakas, fo Ameriku faju. Zur winsch papulkam tohp audsinahs, un no teem Eedshwotajeem winnu Semmu par lohti wesse- ligu turrehts; gattaws un negattaws baudihts, un smalki fagruhts kà dahrga Sahle pee Ehdens peelikts. Arri Spanneru - Semme winsch tahs

labbas Smakkas dehl pee Ehdens tohp peelikts, kas bes ta no winna jauka Sarkanuma labbi no ahrenes leekahs; bet tee, kas ne eeraddinati, winnu baudihē, no ta kohsdama Afchuma tahdu Karstumu dabbu, ka teem ta Nihkle jehla kluhst, un tahs luhpas beesi uspamp. Itatu-Semme winsch it kà tee Kreem'ahboki salsch papreeksch fah-licà Uhdeni, pehz Ettiki tohp eelikts; Englendru-Semme schis Stahds arridsan lohti zeenihst tohp. Winsch tadehl neween winna Kohschuma pehz, bet ic winna labbuma dehl wehres, audsinatam tapt. Tohs fallus, ne gattawus Auglus prohti pee dauds afchahm un fshabi darrinatahm leetahm nemt war, kà pee Kreewa-Ahboleem u. t. pr.

Ea Sehkla Gawenu-Mehnesi us lezzekli tohp isfehsta, un pehz tee Stahdi jeb Dahrsà jeb Poh-dòs labbà taufainà Semmè pahrstahditi. Ea Sehkla diwi lihds trim Gaddeem warr wezza pa-ift.

Leels Gurkis, jeb Puttru-Ahbolds.

No ta dauds Rahrtas rohdahs, no kurreahm tomehr daschas tillai par Dahrsa Zsgresnoschanu derr; ween tahs preeksch jittahm pasihstamas es scheitan peemineschu. Tee leeli, balti, tà faukti Mandelu-Gurki un tee leeli falli par Zstehreschanu Kehki irr tee wisslabbaki, kurru Galku, kad wiini gatawi, jeb kà Puttru, jeb kà Suppi baudihē warr.

Tee Blaschku-Gurki, kas isrohbeti Blaschku Weetà walkojami, tas Erkules-Nihlis, kas sawa leeluma dehl, un tapehz, ka winsch Nihlam lihdsigs, lohti jauks isfkattahs; — tas Turku-Zep-puram lihdsigs Gurkis, tas raibi strihpehts Gurkis, tee Gurki, kam Ahbotu jeb Bumbehru Gih-me, u. t. pr. tillai Zsgresnoschanas dehl muhsu Dahrsòs Weetinu dabbu. No dascheem kaudim es redsejis esmu, ka wiini tohs gattawus Gurkus (no tahm peeminneratahm Rahrtahm) isrohbe, Zabaku-Dohsites, daschabus Traufus un Mahjas-Nihkus no teem pataifidami.

No wissahm schahm Rahrtahm daschi Graudi ap Sullu-Mehneschu lezzekli tohp eemesti, un tee Dehsti lappu-Mehnesi, kad wairs par Naktssal-

nahm ne jabihstahs, Dahrfa, jeb Semmes Koh-
pâs pahrstahditi tohp, fur winnus tad wirks Sem-
mes leef Stigâs isaugt. Tahs masas Kahrtas
arri pee Sehahm, Spalleereem jeb Kahртеem us
augfchu teef peefetas. La Sehkla peej jeb fe-
fchus Gaddus warr wezza palift.

Turku-Kweefchi.

Wiff fchis Stahds kâ Needra isfattahts.
Kas pilnas Dohbes ar teem gribb apstahdih, tas
winneem dohd Zihrunu, kas apfuhdohs, wehl
ohtrâ Reife Auglus neff. Rattru Graudu jaeeleef
dwi Tukes dsilli un weenu, jeb puffohtr Pehdas
pa Krustam. Tas Stahdischanas laifs jeb Sullu-
Mehnescha Gallâ, jeb Lappumehnescha pirmâs
Deenâs gaddahs; pehz winnus jaapfitt, un no
niknahm Sahlehm jafchihsti.

Schis Stahds tahm Altakahm Semmehm
daudskahrtigu Labbumu pafneeds, fur winsch

fakfch, kâ Sirni tohp baubihst; ar winna Lappahm
Lohpi tohp barroti. No teem Milteem to Graudu
tee Italieneri Kaufchus jepj, fo wiini Poleetu
fauz. Arri mums no scheem Turku Kweefcheem
tas Labbums buhtu, ka meh's Zahlus un Zuhfus
ar teem warretum ehbinagt un peebarroht.

Semmesohgas.

No fcha, wisseem laudim mihta, un wiffur
pafchstama Stahda dauds Kahrtas rohdahts, no
kurahm es tahs preefch zittahm sinnamas schei-
tan peeminneschu. Schahs irr: 1) tahs farkanas
un baltas lauku. Semmenes, kas fewifchki neau-
gligâs Weetâs aug, un no ka, kâ leekahs, wiffas
Kahrtas irr zehlfchees. 2) Tahs Mehneschu-
Semmenes, kas no Schweizeru. Semmes us
Wahdsemmi atnestas, un kurahm preefch zit-
tahm tas Zikkums, ka winnas, kad labs laifs,
daudskahrt wehl wehlâ Ruddeni seed un Auglus

neff. 3) Tāhs wirginiffas Semmesohgas, kas wiffirmaf no Wirginu-Semmes atnāhufchās, un kas jaw loh̄ti agri fawus Auglus neff. 4) Tāhs leelas Dllantfchu - jeb tā fāuktas Pluhmju-Semmenes, kam loh̄ti jauka Smakfa, un kas brishnum leelas isaug. Tāhs Ahnanas-Semmenes, kas weh̄lak, kà wiffas zittas Auglus dohd, un loh̄ti retti apauglojahs, ja winnas ne malainà, taukainà Semmè stahw. 6) Tāhs plāfkanappafas Semmesohgas, kas gan drihs wiffōs Dahrsōs roh̄dahs, un preefch dauds zitrāhm labbi smelle.

Wiffas Semmesohgas eemih̄l jaunu, drufzin taukainu, dšilli pahrrauktu, un ar Smilfcheem un ar Mahlu maifitu Semmi, un ilgaf kà trihs jeb tſchetter' Gaddus tāhs ne meh̄ds Auglus neff, fādēhl ifgabbōs dāfchās wezzas Dohbes jaisahrda, un winnu Weetā atfal dāfchās jaunās jausmett, kà ifwaffarōs Dhgas pa Pulkeem pee Roh̄fās irraid; tiffkai winnas ne buhs us topafchu Weetu stah̄dih̄t, fur winnas jaw stah̄wejuſchās. Dauds Darba tas makfatu, winnas no Seh̄klas audfinaht; kapeh̄z tāhs wiff̄labbaſ zaur jaunah̄m Stihgah̄m, kas no Sāfnu Sarrineem isaug, tohp

wairotas. Itin labbi tāhs Semmesohgas Sunnu-Meh̄nefi teel pah̄rstah̄diti, kà tāhs lih̄ds Seemai pareifi warr eefaknotees; tāhs Dohbes peež Pehdas plattas, un tee Belli tur starpa puffoh̄tr' Pehdas tohp usmestās. No tah̄m leelafah̄m Sorteh̄m tſchettras Kah̄rtas, un puffoh̄tru Pehdas tahtu,—no tah̄m mafejah̄m peež lih̄ds fefchās Kah̄rtas, un tāhs weenas Pehdas Tahtumā teel stah̄ditas. Tāhs jaunās Stihgas ar peež jeb fefchah̄m lappah̄m, kas preefch zittah̄m par Pah̄rstah̄difehanu derr, nekad ne buhs ispleh̄st, bet pamafam iszelt; tāhs wezzas lappas tad tohp nogreestās, tāhs Sāfnes, kād winnas pa garras, drufzin apgrāifitās, un faufā laikā apleetas. Allafchin tāhs Semmesohgas no wiff̄eem Suh̄deem un isaugdamah̄m Stihgah̄m jafch̄lih̄sti; tiffkai kamehr winnas seed un Auglus neff, tāhs Meerā jaleet, jo tad ta Nah̄weſchana leh̄ti kaitēht warretu. Ruddeni to Semmi diwi jeb trihs Tullēs augsti ar wezzu, labbi fapuuſchu Ah̄dmanu Sih̄wi, jeb wehl labbaſ ar wiff̄ai fapuuſcheem Suh̄deem buhs aplah̄t; bet nekad ne buhs Ruddeni, kà dāfchi to no Neſinnafchānas darra, teem Stah̄deem tāhs leelas koh̄fchās lap.

pas wiffai nogreest, jo tas winneem lohti kaitigs,
un tee zaur to jo lehtak isfalst.

Schahs Semmesohgas par lohti weffeligahm
turretas tohp, fewischki pret Akmina-Sehrgahm,
un pret Rahju-Sahpehm; arri tahs fatrektas lap-
pas palihds, Wahres ahtri dsedinah, un schah-
wetahs tahs ar zittahm pee mums augdamahm
Sahlehm maisitas, kà teiz, weffeligu Teeuhdeni
pas..eeds.

Kas aggri Semmesohgas fagahdah, grihb,
tas lai winnas Poshds eestahda, un Jaungadda
Mehnesi Stahdu-Itabà eeneff, jeb arri us lezze-
kli dehsta. Tahs par ahtru Audsinaschanu preeksch
zittahm derrigas Rahrtas irr tahs Mehneschu
Semmenes un tahs wirginiffas Semmesohgas.

No Appineem.

It teescham schis Stahds pee teem w'ffuder-
rigateem Stahdeem kaut kahdà Semme peederr.

Appini zaur wiffu to Pasauls Dalku, kurrà mehsh
dshwojam, Meschds aug; tee preeksch zitteem
pasihstami irr tee no Bruhnschwigeru Walsis;
bet dauds labbaki irr tee Englantschu Appini, jo
teem dauds wairak Spehla. Ja teem Appineem
it labbi buhs isdohtees, tad winnus pah, wiffahm
leetahm labbà taufalnà irdenà Semme jastahda;
teem buhs pret Seemala. Wehju fargateem buht,
un Rihta- jeb Widdusdeenah. Puffei pretti stah-
weht. Wiffstabbak winni zaur teem Ataugeem
tohp wairoti. To par Appinu Kohpschanu isre-
dsetu Semmi Ruddeni labbi jaapfuhdo, un da-
schas Reises tà dsilli, kà tas buht warr, ar Ahkli
jauspfehsh, jeb arri daschas Semmeskahrtas rei-
figi jauskrausta, it kà tas pee Kahpostu Audsina-
schanas noteek. Lappu-Mehnescha Widdu tee
jauni Stahdi jeb Atangi tshettr' Pehdas pa Kahr-
tahm, eefshkhi weenu pret ohtru, un us wiffahm
Puffehm weenlihdfigà Taktumà no tshettrahm
Pehdahm, bet tomehr tà tohp eestahditi, ka kattrà
appakshais Gals weenu pilnu Zulki eefsch Sem-
mes nahk. Kad winni tad fahk auge, tad pirmà
Gaddà Meetinush japebahsh, fur tahs Wihstes

warr peeseet, wissapfahrt to Semmi it kà pee
 Rahposteem masà, diwi Tullès augstà Slohga
 apfisdams. Kad ohtrà Gaddà pehz Pahrstahdi-
 schanas Pawassara klast nahk, tad wissus Appinu
 Slohgus japahrrohk, tohs Stahdus japahrlohko,
 wissas neleetigas Slohstas, Sarrus un Ataugus
 lihds peezeem jeb feschèem janogreesch, un tudalin
 pee kattrà Slohga diwi Mailstes tà jaapmeet, ka
 tahs augscha pa Krustam fastohpahs, un ka tahs
 pret Behju jo lehtak warr safeet. Pee ta turp-
 mak stipraka Wihetu Auguma pehz trescha Gadda
 pee kattras Mailstes feschì jeb aston' no teem sti-
 prakeem Ataugeem ar lohku teel peeseeti, tohs
 zittus nogreesdams; ta Semme wianu starpa
 laiku laikòs ar Kapli tohp atmihzinata, un no
 lappu-Mehnescha Widdus ap teem Stahdeem
 eeksch weena trihs jeb tschettras Tullès augstu
 Slohgu tohp sakrauta. Ap Mikkeleem, kad Gal-
 winàs dseltani, Milteem lihdsigi Puttekli rahdahs,
 tad laikòs irr, tohs Appinus faufà Deenà kahdas
 Tullès pahr Semmi nogreesf. Tahs Galwinas
 tad tohp noplushtas, us wehsu, no Slapjuma far-
 gatu Behninu krautas, un daubskahrt apgreesf,

kamehr tahs wissai faufas. Kad tee Appini pa-
 pillam noschuufchi, tad tee jeb leelàs Muzzès, jeb
 Maifàs (Kihpès,) jeb Kambarà bes lohgeem, kur
 nekahds Gais warr peelkuht, ic zeeti tohp famihiti,
 un faufà Weetà glabbati; tà winni daschus Gad-
 dus ilgal pastahwehs. Tee Kahreti appatà Kohpà,
 kà Zohrnis teel falikti, jeb pret teetu appalsch Pa-
 juntu tohp glabbati.

Mikela-Mehnesi jeb Salna-Mehnesi warr
 ikohtrà Gaddà weenu labbu Dakschu pilnu ar Suh-
 deem us kattru Appinu-Slohgu uslift, kas Pa-
 wassarà, kad winnu Spehks zaur teetu un Sneegu
 lihds Saknehm tkuis, pee Semmes Aprakschanas
 starp tahm Kahretahm, un ar paschu Semmi pa-
 reisi famaifiti tohp.

Tà aplohpti tee Appini, kurreu Slohstinus
 bes ta Pawassarà Spargelu un Sallatu Weetà
 baudiht warr, un no kurreu Wihtehm rupjsch Au-
 deklis tohp pataifihf, labbu Ptauschanu dohs.

Pee wezzu Appinu-Dahrsu Apkohpschanas
 fchee Darbi irr waijadfigi: 1) Sullu-Mehnescha
 Gallà, jeb kà tas laikòs to pakauj, diwi Neddelas
 aggraf jeb wehlat, tee Stahdi tohp schkshstiti.

To 2) ar schkihstijamu Kapli jadarra; ap teem Stahdeem prohti Aprinké ta isgahjufchá Gadda apfista Semme pamasam tohp nonemta, un tudalin teem Stahdeem ar Nasi tee nelentigi Araugi tohp nogreesti. 3) Pee wezzem Stahdeem wairak ne, fá aston Wihtes buhs arstah, tahs zittas par Pahrstahdischanu jeb Eshchanu buhs greest. 4) Rattram Ataugam, kas pee ta Stahda paleef, un kam Wihtes buhs aismest, fesch' jeb aston Dihgkli atleef, tee zitti wissi tohp panemti, kas tomehr apdohmigi padarrams, ka tee atauguschí Dihgkli ne teef eewainoti. 5) labbá Semmé tee Appinu - Kahrti feschus Dhlefschus, pufflihdsi labbá Semmé tikkai peez' Dhlektus garri warr buht, jo winnu Wihtes peezpadefinit Pehdas un wehl augstak isaug; winnas tadeht tá augsti, fá Silweks sneegt warr, ar lufkeem irr safeenamas. 6) Ka eefsch teem diweem pirmajeem Gaddeem ta Weeta starp teem Kahrtiem arri kahdu labbumu dohd, tad warr daschus Kahpostu-Stahdinus tur starpa stahdiht. 7) Mikkelá-jeb Mahrtina-Meh-nessi ne jaaismirst, to Appinu-Dahrsu apfuhdohé. Ir wehlat un lehtak tas it stiprá Salná warr no,

tikt; jo kad ta Semme jaw tá safallusi, ka winna Dhres ness, tad naw Behdas, ka tee Stahdi tohp pohstiti, lamehr ar Ratteem pahrbrauz. 8) Ir taifni tohs gattawus Appinus pee ta warr arsiht, kad tahs Galwinas dseltenas teef, jeb arri-kad pee weenas noplushtas Galwinas tahs lap-pinas jeb Spilwas pazell; ja dauds tahdi dseltani Puttekli redsami, kas labprahé pee Pirksteem peelihp, tad tohs Appinus janoptauj. Kas to kawejahs, tam tas Putteklihs lihds ar teem Seh-klagraudeem pasuhd, kurri abbi tam Allum to labbaku Spehku un Smakku dohd. Kas turpretti pa agri ceptauj, tam tee Appini pee Allu nejauku Smakku padarra, tá ka wissa Wahrschana scho Rukhtumu ne deldehs.

Ustizjami Padohmi,

1) Rá Pelles, Lauka-Schurkus un Kurmjus no Darfseem noturreht warr.

Kur winnus nomanna, tur Sieni ar bal-tahm Zufkasahlehm nowahriti, winnu liggás tohp

eemesti, no ka wiini sprahgt; jeb ir Pehterfiku-Safnes ar Schurfusahli (Arseniku) tur jaeabahsch.

2) Pret Skuddrahm.

Karstu Uhdni lej us wiinu Pudruffni, jeb Droppu-Glahsi pild' lihds Puffi ar meddainu Uhdni, topaschu tà dsikli Semmè eerakdams, ka wiinnas lehti eelihst warr, un pehz to Glahsi kratidams. Arri pee teem Kohkeem Linnu Mazzinus ar Sehru warr pakahr; jeb sapuuschas Simis, jeb sprahguschus Wehschus tur warr nolift, fur wiini rohdahs, jo to Smalku no teem tahs Skudras ne iszeesch. No Nammeem un Skappeem wiinnas it labbi ar Lamendulu-Seedeem warr isdsiht.

3) Pret Auku = Zahypeem,

kas Dahrseem to lohsti kaitigi. Winnus wifflobbak isdelb, kad schurp un turp Bohrfanu lappas, Buntites faseetas tohp liktas, fo wiini lohsti eemihst; jeb rahdas Buntites pee Kohkeem pakahr, fur wiini pa Pulkeem eeleen, un tab famihsti jeb nonahweti tohp.

Ihfi Bahrdi no ta kaitiga Dsirnekle, fo Smadsitu-Dsirnekli sau.

(No Rustoneem.)

Schis mas Dsirnellis fewischki pa Pulkeem Sunnu-Mehnesi rohdahs, ir it siltà laikà wehl aggraf Mellonu wirfu, pahr-pahri tahs lappas un Auglus tà ar Lihkli aplahdams, no ka wiff Stahds nihst un preeksch laikà Pohstà eet. Wan winsch ne ween Mellonu wirfu usturrahs, bet ir us zitteem Glahsu- jeb Kohku-Nammu Stahdeem tohp atrasts; talihds winsch jaw lappu-Mehnesi eeksch tahm karstahm Dohbehm un us Pirschu-Kohkeem teek redsehts, wiffas lappas famaitadams.

No ta atspihd, ka schis Dsirnellis rikkai daschus Stahdus preeksch zitteem Usturra labbad eemihst, fewischki, kad winsch zittus klahstahwedamus Stahdus ne aiskahr. Lezzeklòs schee Smadsitu-Dsirnekli tahm Mellonehm, un karstòs Dohbès teem Pirschu-Kohkeem it par Nahwi irraid. Kur tee weenreis sawu Lihkli uskahr, tur wiini tahdà brishnojama Pulka rahdahs, kattre lappu,

wiffus Auglus un Stihgas apflahdami, ka dauds. kahrt pilni lezzekli ar Mellonehm no ta Pohstā eet. Pee ta, ka tahs lappas gaisdsfeltnas leekahs, nomanniht warr, tohs klahē effofchus.

Scho Smadsitu. Dsirnektu Barriba irr ta Sulle to Stahdu, fur winni mehds usturretees, un ko winni ar saweem par to istaisiteem sihdameem Nihkeem tā proht isstihst, ka tee Stahdi no ta wiffai isnihst, un Augumā atschugarni eet.

Rā winni tohp isperreti, tas man weht ne sinnams; tomehr schleetu es, ka winni no kahda eefsch Semmes buhdama Slapjuma, zaur Siltumu un eeflehgtu Gaisu, (prohti kad tahdā Weetā jaw scho Dsirnektu Kuhnini rohdaht,) iskuhnojahs. Winnu Eefahkums waikat Semmē, ne kā Gaisā jeb Uhdēni meklejams. Jo lai irr, ka scheitan zaur Suhdeem un wianu Iwaikēem tee Zahrpini lehtak isktuhst; tadſchu es nomannijis esmu, ka schis Dsirnektis teescham Semmē iskunojahs, un pee pahrlēeku eeflehgtā Gaisa un ta winneem isdewiga Siltuma tur isperrahs, fur winsch to wehletu Barribu atrohhd. Tadeht winsch arridsan tiktai lezzeklōs, karstās Dohbēs un Glahsu-Nam-

mōs tahdu Stahdu wirsu rohdaht, kas winnam par Barribu derr. Es esmu redsejis, ka, kad Bassarā Bulla. Deenas useet un Pehrfons pakfal nahk, tā ka waijaga, Aukas un Wehras deht tohs lezzeklu. lohkus peepeschi semme laist, ihšā laikā, (ja zittadi ta Sehlla irr Semmē,) schis Dsirnektis ahtri rahdaht. Zaur to redsams, ka Siltums un eeflehgtis Gaisis pee scho Zahrpinu Iskuhnoſchanas lohti palihds. Pee karstahm Dohbehm tas gan no ta pahrlēeku eeflehgtā Gaisa nahkt warr, ka Pirſchu-Kohki no winneem tā lehti tohp aisuemti.

Gan daschas Mahzibas irr sinnamas, kā schohs Zahrpinus buhs isdeldeht un nonahweht, bet winnas ne warr allaschin wehrā likt, ja ne grihb zaur tahm leelaku Stahdi padarriht, kā pafchi schē Zahrpi teem Stahdeem darra. Daschi nemm Seepju, eemehrz to Uhdēni un apleij tahs Stahbus ar scho Sahrmi. No ta tee Zahrpi gan masu Brihdi suhd, bet wiffai winni zaur to ne teef ispohtiti; arri es nomannijis esmu, ka tas tahm Mellonehm drufzin kaitigs; jo winnu lappas zaurzaurim Traipijumus dabbu.

Turpretti lihds schim wifftabbak irr isdeweess,
 schohs nejaukus Weefus pee winnu Iskühnoscha-
 nas aiskaweht, kad labbà laikà tohs lezzeklus,
 Glahsu - un Kohku - Mammus tikkufchi wehsina.
 Zo kad winni kà wahji Tahcpini winnu Barribas
 dehl ween to Siltumu eemih, tad winni to zaur-
 schaudamu Gaisu nemas ne warr panest. Bet ja
 tas Dsirneklis jaw iskühnojees un deesgan stiprs to
 Gaisu isturreht; jeb ja itin karsts laiks, tad winnu
 wairs ne isdeldeht warr, lai tohp wehsinahts jil
 ween grihb.

Za kahds no manneem lassitajeem zaur
 daudskahrtigu Usluhkoschanu labbak buhtu isjeh-
 dsis, kà scho Dsirnekli warretu isdeldeht, tad es
 winnu luhdsu, man ar mihtigu Prastu to sinnu
 doht.

Peelikkums.

Daschas Mahzibas no Sahlu un Saknu
 Schahwešanas.

Peht teem Padohmeem ta zeen: Mahzitaja Eisen.

Schi Sinnaščana fewischki teem Namneekem,
 kurreem Pagrahs newa, teem Weefu-Namminee-
 keem (Trakteereem) kam ahtri Meelasti japataiša,
 teem Kuggu-kaudim, Zellawihreem un Saldateem
 leeri derrehš. Rattru Stahdu, lai irr kahds grih-
 bedams, schahweht warr; tikkai pee Kreewa-
 Ahboteem un Radihseem tas wehl ne irr isdeweess.
 Tikkai tohs preekšč jitteem derrigus es scheitan
 peeminnešču. — Za teem Stahdeem, ko schah-
 weht grihb, ne buhs bruhneem kluht, bet miht-
 steem un balteem palift, tad tohs ne buhs likt fa-
 wihst, bet peepeeschi tahs us karstu Krahsni janest.
 Arri preekšč Eščchanu derrigas Mescha-Sahles,
 tahdas barrojamas Dahršusahles, ir audšinatas

Sahles, kas daudskahrt Waffarà no Dahrfa teel ismestas, arri tahs no Saknehm un Rahposteem nogreestas lappas par lohpeem un Zahleem schahweht warr, kas nabbageem laudim dauds labbu nu pasneegtu. Kad ta Maise tikkai no Zepa isnemta, tad to ar tahdahm Sahlehm pildihst warr; jeb arri tahspaschas Saulé warr schahweht, winas par lohpu-Barribu Seemà glabbadams. Wehl tahs warr nobruzzinaht, un ar drufzin Milteem maifitas, teem Zahleem preekscha zelt; zaur ko dauds labbiba tohp pataupita.

Wiffas par Istehreschanu schahwetass Sahles pehz eeksch Kartusehm tohp eespeestas, ka tahs labbi paglabbaht un lihds fewis nemt warr.

Pukku-Rahposti.

Tee Sarri no ta Stahda tohp noplehsti, tas Steebriis, pehz ka winasch refns, weenu jeb wairak Meises tohp zaurfchkelts; tee Razzeni paschi,

tik tahlu kà winni mihtsti, tohp nomisoti un schkehrsam zaurgreesti. Wiffu lohpa janobruzzina un us Rahmi jaleel, ko tomehr ne wiffai zeeti us Krahsni nolift warr. Tam Krahsnim jaw waijag fiktam buht, ka tee Pukku-Rahposti neds wiht, neds sapuhst, bet tudalin fahst schuhst.

Ta Nobruzzinashana noteel tà: Tee nolau-sti nomisoti un fashkelti Stahdu. Sarri werdoschà mihtstà Uhdni tohp eemesti tà kà tas no Ugguns nozelt; tur eeksch atstahj winnus weenu Minuti, bet tohs Razzenus drufzin ilgak. Pehz tohs Seetà jaemett, un jaleez winnus drufzin noschuhst, pirms kà tohs us Strahgi frau. To ahtru Schahweschanu es pawehleju tahs Sapuhshanas dehl, kas winneem tà lehsti, kà wiffahm nobruzzinatahm leetahm useet.

Ta Pukke Schahweschanà bruhna leekahs, bet wahroht winna atkal balta kkuht. Paslarjã Weetã winnu leel fihksti palift, pirms kà ta eeksch Kartusehm tohp eekrauta bet pehz atkal to Kartusi us Krahsni jaleel, ka winna faufa kkuht. Kad scho Rahpostu wahriht gribb, tad to papreeksch it karstã, bet mihtstã Uhdni janobruzzina, lihds

fa winsch nobahl; ta bruhna Sulle tohp noleeta. Kad winsch Sulle tik ilgi tohp atstahes, kamehr winsch auksts kluis, tad tas wairs ne mihssti wahrahs. Tà jauka ta Rikts gan ne isskattahs, fà ta no prischeem Puffkukahpostem; bet ja winni labbi wahriti teef, tad winni ne tà sihssti un nesmekkigi paleef, fà dasch gan dohmahs.

Brokkolu-Kahposti.

Schis irr it teizams Stahds, ja winnu pareisi walkahc mahk, un skahde, fa winsch wehl tà retti tohp baudihes. Winnam tas Gals tohp nogreests un tas Smadsens isehsts; bes ta winsch dauds Stihgas mett, fo Suppé warr eelikt, jeb arri fà aukstu Spargelu-Sallati banda; paschà Pagrabbà winsch tahs wehl aismett. ScheeDihgflit labbi, fà tas Smadsens un tee Sarri tohp schahweti. Abbi ne tohp nobruzzinati, bet it fà tee Puffku-Kahposti tudalin us siltu Krahsni likti,

fa winni ahtri noschuhst. Ir winnus leef drufzinflapjus un sihsstus kluhst, piems fà tohs eekrauj, bet pehz ta Karduse atkal teef schahweta. Tee Brokkolu-Kahposti preeksch Wahrischanus ne tohp nobruzzinati, jeb ballinati, fà tee Pawahri to fauz, jo tas winneem to labbaku Smalku panemm.

Kahlu-Kahposti un Kahli.

No teem nemm tikkai to fallu un mihsstu Dalku, topaschu eschetterstuhrigòs Gabbalòs fagreedsams, un talihds pee teem Kahkeem, kurrus janobruzzina un jeschahwe. Abbi preeksch Wahrischanas ne tohp bruzzinati, bet tikkai siltà Uhdeni nomasgati un tad pee Ugguns zelti.

Balti, falli un dseltani Sawiju- un Spalwu-Kahposti.

Tohspaschus janobruzzina, rupji jafagreesch un us Skrahgi jaleef. Kad winni noschunshi,

tad winnus arri tamehr pafslapjà Weetà jaleef, kamehr winni atlaudufchees. Pee Eekraufifchanas drufzin fagruhftas Mufchatu-Puffes un Pippars tohp ftarpakafifhts, arri faufi Sihpoli tohp pee-likti. Pehz ta Kardufe atkal pahrfchahweta tohp, pirms kà ta fawà ihftenà Weetà glabbata teef.

Weidsoht fchee fchahweti Rahposti kà tee pri-fchi tohp wahriti, un winnus nemaf ne newaijag nobruzzinaht, bet tee tudalin ar werdoschu Uhdeni pee Ugguns tohp zelti. Ja winnus aufstà Uhdeni eemehrz, tad tee tà fihlfti klufst, kà lufhti, un nemaf ne usbreen, lai winnus wahra, kà gribbedams; tà kà winni turpretti lohti mihlfti klufst, kad winnus tudalin ar wahritu Uhdeni usleef.

Bruhnkehposti.

Zahs Steebru fappas tohp nobrauzitas, ta Razzenu Serde Gabbalòs fagreesfa, un filtà Iftabà jeb Krahnfi us Strahgeem likta. Pehz winnas noleez, ka zahs atlaischahs, eekrauj zahs eeksch

Kardufehm, fchahs atkal fchahwedams. Es ne esmu mannijis, arriq tabs buhtu, winnus kà tohs baltus Rahpostus nobruzzinaht, un tohs tà us ah-traku Iswahrfichanu fatalfiht; bet es fchkeetu, it kà tas gan notikt warr. Schohs Bruhnkehpostus buhs preeksch Wahrfichanas werdoschà Uhdeni nobruzzinaht, to fillu Sulli noleedams; ar Preeku tad redsams, kà atjaunati tee papreeksch fchahweti Rahposti atkal rahdahs.

Mahzini, Pehterfilles, Bohrkani, Mohres,
Suklurafaknes, Aufufaknes un Skorzoneru-
faknes.

Schee stipri tohp nobruzzinati, un tad jeb tshetter kantigi, jeb plaffkanòs Gabbalòs fagreesfi, un peepeeschi us filtu Krahnfi likti; winni eeksch Kardufehm tohp eekrauti, bes ka winni atlaudufchees. Zahs wahrijamas Saknes ne buhs papreeksch nobruzzinaht, bet tikkai filtà Uhdeni no-

masgabt, un tad tudalin ar werdoschu Uhdni Ulguns wirfu list.

Skahbenes, Spinnaschi, Portulak-Lappas, Meldes, Endiwjes, Zellmallas, Tuhkumasahles, Dragoni, Bresiljes, Dadschi, leelas Skahbenes (jeb Rapontiklappas,) Lattukas un zittas taukainas Sahles.

Schahs gruhiti tà irr schahwejamas, ka winnas tomehr wissai prischas leekahs. Kad winnas papreeksch nobruzzina, tad winnas weenà Piffà falihp. Ja winnas ne ar dauds Darbu lappu pee lappas par Schahweschanu gribb noschfir: tad it labbi darrichts, kad tahs teef fagreestas un siltà Istabà us Skrahgi, bet tomehr ne pa bees, faifitas. Jeb arri tahs fakappatas lappas us Krahsni schahweht warr, kad winnas siltà Istabà deesgan ir nowihtufchas.

Jaunas Beetulappas, bastas Beetes, un sewischti Kehrweles, Pehtersilles Sulkura-Saknes un Se'rijulappas, Kehrfschi, Sinnepu Lappas, Bihwotes, Noragga, Dille, Borages, Ruhte, jaunas Nahtres, Maurasahle, Kasupehdas (Gihrsis,) Plohstabahrdsis, Sinnepu-Seedi, Jahnalohki, Lohzini un zittas tahdas leesas Sahles.

Wissas schahs Sahles jeb nobruzzinatas un smalki fakappatas, jeb jehlas, fagreestas jeb weschelas, — tahs nobruzzinatas us Krahsni, un tahs zittas karstà Istabà us Skrahgi list warr; arri tahs stiprà Saules Spohschumà labbi schuhst.

Tahs jaunas Nahtres tapeh; wehrtas, schahmetahm tapt, ka winnas tiffai weenu Meddelu prischas un jaunas dabbuht warr. Nomasga winnas, fakappa tahs it labbi, tahspaschas ahri schahwedams. Winnas, kà leekahs, mihsstaki wahrahs, kad winnas preeksch Schahweschanas ne tohp nobruzzinatas.

Jaunas Beetusaknes ar Steebreem un lappahm, nenobruzzinatas, tiffai kappatas un schah-

wetas, un ar Sweesteem un Krehjumu wahritas, gan drihs kà Turku-Puppas smelke. Bet preeksch Wahrischanas winnas labbi jabruzzina, ka ta Beetu-Smakka suhd. Tadeht tahs Beetes beesi isfehj, tahs istehredams, ko iswelk, ka tahs zittas jo stiprak isaug, kurras tad lihds Ruddeni atstahj, pehz no tahm tahs it farkanas islassidams. Schis Ehdens (Batschwinsch) labbi smelke, un ar to winnam ihpaschu Saldumu tà fahstigs irr, kà winsch tai Muttes Puhchnofchanai pretti stahw. Es topaschu fewischi pawehleju tapehz, ka tahs Beetes lehti pa Pulkeem audsinah warr.

Spargeles.

No tahm tee Galli jeb Puff, jeb weffelu Pirkstu garri tohp nemti, tohs ahtri Skrahgi us filtu Krahfni nolikdams; bet papreeksch winni tahp nobruzzinati, un ta Sulle noleeta.

Saldi Sirni.

Lihds schim irr tee it jauni nemti, un eemehrzeti schahweti tappusch; bet labbak tohs janemm puschdri isauguschus, prohti tapat, it kà winnus prischus mehds wahriht, tohs paschus ne eemehrzedams, jo zittadi winni ne lehti mihshti wahrahs. Bet kad tas Pahlstis no teem iskuhpameem Zwaikeem un winnu stahbas Sulles puhst un bruhns paleek, ja winnam ne deesgan Gaisa; un kad tas jaw dauds ahtrak schuhst, ne kà tee Sirni; tad tohs Sirnus jaisnem, winnus us Skrahgi karstà Istabà schahwedams, bet tohs Pahlstus us filtu Krahfni. Winnus eekraujoht, abbus warr kohpa salikt; bet zeeti tohs ne eekraut warr, jo zittadi tas Sallums winneem nosuhd. Pirms kà winnus wahriht gribb, tohs janobruzzina ar it karsu Uhdni.

Tohs saldus Sirnus bes Pahlsteem, kà jaw fazzihst ne nobruzzinatus tik kai us Skrahgi karstà Istabà, jeb us mehreni filtu Krahfni jeschahwe. Tee preeksch Wahrischanas nobruzzinati Sirni gan sallaki leekahs, bet ir grubtak it mihshti wahrahs.

Turkupuppas un jaunās Dahrpuppas.

Tahs nenobruzzinatas Garrumā eeksch divi Gabbaleem tohp zaurgreestas, jeb schkehrsam it smalki sagreestas. Ir winnas ne warr zeeti sakraut, jo zittadi tahs nobahl. Sewischki tahs Dahrpuppas preeksch Schahweschanas labbi janobruzzina. Abbahm ne mas ne buhs wiht, bet us Krahnī labbi schuhst, ka winnas japrohjam falkas leekahs; bet tohs Strahgus buhs divi Dirktus augsti pahr to Krahnī pazelt, ka winnas ne pee-degg. Tahs Garrumā zaurgreestas Puppas lab-bak pee Suppehm derr, bet ir jo wehlat schuhst.

Sallates.

Winnas jaemehrz eeksch tik dauds werdo-schu Uhdēni, kā eeksch tahm wiffai eewelkahs; tad leez winnas aukstas palikt, un pehz tahspaschas ar Elji, Ertiki, Sahlu un Pippari fataifā. Tahs sagreestas Galwa - Sallates, ko tudalin, kad

winnas sagreestas, un bes ka tahs leek nowihst, us Strahgi jakrauj, un kad winnas drufzin ir atlaiduschees, ar drufzin Pippari eeksch Kardufsehm jaeektrausta; tahs Portulak - Lappas, Tuhkumafahles, Tuhstufahles, tohs Kehrschus, tahs Spargeles, Mescha - Appinu Skohstas, Sellrijufahnes ar Serbeslappahm, tohs Brokkolu - Utaugus, tahs Zellmallas u. t. pr. us scho paschu Wiht tohp darrinatas. Arri winnas, weenu pee ohtra maifitas, par Eshchanu warr fataifih.

Tahs darrinatas un schahwetas Sallates ar Ertiki un Uhdēni tohp atmehrzetas, drufzin Sahls peelikts, un tudalin tapat bauditas, jeb arri wehl Elje peeleeeta. Kad ta Sallatu Ertikifchana weena lohti sinnama leeta, tad es tikfai peeminneschu; ka es preeksch zitteem Dahrfa Augleem Sihpolus un Schallottes darrinahē mehdsu. Dee Sihpoli tohp nomifoti un Gabbalōs sagreesti; tahs Schallottes ar Misehm un weffelas tohp nemtas. Abbas it stipri fahlitā Uhdēni tohp eeliktas, kur eekschā tohs Sihpolus weenu Deenu un tahs Schallottes divi Deenas jaatstahj. Taggad tahs Schallottes tohp misotas, kad ta Mife zaur to fahlitu Uhdēni

irr atraisijufees; abbas prischâ Uhdemî labbi teef
 nofkallotas, ka tas Sahls gan drihs wiffai is-
 welkâhs. Tad pahre teem Sihpoleem, tapeh; ka
 winni irr sagreesti, weenu Reisi, — ber pahre tahm
 Schallottehm tapeh; , ka tahs wesselas, trihs
 Reises ic werdoschu Ettiki wirfu jaleij, winnas
 tur eekfcha atstahdams, lihds kad tas Ettikis rem-
 dens ktuis. Pehdigi tohs Sihpolus jeb Schal-
 lottes Sukkuraglahsi jeb schkohretâ Pohdâ jaceleef,
 turstarpa Lohsbehru Lappas, Kardamomu, Nagli-
 nus, Englantschu Wirzi, wesselu Pippari, Drag-
 gonu, jeb fo wehl gribb, kaisidams; talihds tas-
 pats Ettikis tohp pahrelets un winnas tâ teef
 glabbatas. Kad winnas labbas, tad tahs jakrauj
 us Skrahgi Krahsna wirfu; tahs noschuufchas ja-
 apflazzina ar Ettiki, ka winnas atmihzinajahs un
 eekfch Kardusehm warr-eekrautas tapr.

Biffites.

Tahs us Krahsni schahwetâs dauds smekli-
 galas ktuhst, na kâ tahs lihds schim Gaisâ schah-

wetas ktuufchas; arri es jaw samannijis esmu, ka
 winnas eekfch Kardusehm dauds labba! usturrahâs.
 Pirms kâ tahs tohp eekrautas, winnas tohp no-
 liktas, ka atlaischahs, un drufzin Pippars tohp
 starpa kaisihts. Arri labbi effohr, winnas preekch
 Schahwetâchanas nobruzzinahr, to es wehl ne pahre-
 meklejis esmu.

Bihbotes, jeb Bihbants.

No tahm tahs mihsstas, wehl ne ispfauku-
 fchas Swahrpas tohp nemtas, no tahm afchahm
 Lappahm, kas winnu starpa stahw, schkistitas, us
 Krahsni schahwetâs un tad eekrautas. Warr buhr,
 ka tahs, it kâ tahs Biffites ir karstâ Saulé labbi
 noschuhst.

Tas Wahrrutks.

Pawaffarâ un Ruddeni winsch schkehsam
 un peh; Gaxumu, it kâ tas nahf, Gabbalôs it

smalki tohp fagreests, peh; winsch par Pulweri tohp fagruhsis un zaur smalku Ufschu. Seeti zaur-laisis. Bet winnu jaeckrauj Wafku, Papihri, ka tas Slapjums to minnam ihpaschu nepastahwigu Sahli ne atkaufe; job wehl labbak winnu Pud-delös eeberr. Ir tas Saimineeks topaschu Pawaffarà par Waffaru fewim fagahdabt warr, jo tam jaunam Mahrutkam tad wehl nekahds Spehks, bet schim schahwetam tas allaschin paleet; turklat tas labbums, ka ir tohs teewalus Sarrinus par to nemt warr. Ja winnu ar Ettiki job Gallasfulli gribb nowahriht, tad winnu papreeksch aukstà Uhdent jaeemehrz, zaur ko winsch tudalin fawu Sciprumu ardabbu.

Sukkura-Sakne.

Winna tapat tohp schahweta, kà tas Mahrutks, tikkai winnapapreeksch deufzin tohp nobruzzinata, ka winnai jo labbak to Uhdu warr nowillt; arri winnai Wafkupapihrs ne waijag. Bet arrig

ta teizama Sahle, ko no Sulkurusaknes Lappahm un Seedeem pataisa, zitahet jaw walfota tap-pufi, to es ne sinnu.

Tas Sihpols.

Ta irr ta Sahle, kas gan drihs kattram Eh-denim tahs labbakas Smakkas dehl tohp peelikta, un tadehl tas teem Pawahreem Kaisers darra, kad aggrà Pawaffarà Sihpolu Lappas wehl ne dabbutamas. Zellös tas wehl gruhtak nahk, jo Seemaslaità tas safalst un Pawaffarà tas fawihst. Ja winnus Garrumà fagreestus preeksch Schahweshanu noleek, tad winni daschas Deenas ne schuhst, bet turpmaf tà ahtri, kà tikkai kaut kahds Stahds schuhst warr, prohti kad tee Sihpoli schkehrsam irr zaurgreesti. Winnus nemas ne buhs likt fawihst, bet peepeschi ta; jashahwe, it kà tahs Schallottes, to Purramu, tohs Jahnalohkus un Iohzianus. Tee diwi pehdigi tohp smalki fagreesti un steigtim schahweti.

Tee ne gattawi Pahksti no Spannu:
Pippara.

Tohs schkehrsam jagreesch zauri Gabbalds,
winnus ahri us Krahsni schahwedams. Pee
Raguës tohs war peelikt.

Rokkambolis jeb lohjiti Riplohki.

Tee irr tee Riplohki ar Sehflu; winni dauds
jaukaki un lehnaki no Smakkas, ne kà tee ihsteni
Riplohki. It kà tee Rokkamboli niknà Gaisà un
eeksch lihpanahm Sehrgahm spehzigi pretti tur-
rahs, fewischki Saldateem un Ruggutaudim da-
schadu labbumu pafneegdami; rapatt winni arri
pee teem Zeppeteem derr, kas gruhsti sawahrijami,
no furreem daudskahrt Wehders usruhgt, jeb
Wehdera-Sahpes zellahs, ar Wahrdu pee Annu-
Sohfu, un Pihlu-Zeppeescheem. Kas weenreis-
eeraddees, winnus baudiht, tam tee arri labbi
smelke. Winnus jafagreesch schkehrsam Gabbal-

lds, tohs peepeeschi schahwedams un smalki fa-
gruhsdams; arri winnus Ehdamu. Galdà Glasti
turreht warr, ka tee winnu Druageem tudalin pee
Kohkas. Scheem wehl warr peelikt Lauka-Eglites,
Zitronu. Mises, Paeglu Ohgas, Pleedrukohka
Seedus, fagrufstus, un ko zitti wehl sinnahs.

Wehl man japeeminn, ka tahs schahweras
Sahles un Saknes, ko zickahrt noleek, lai tahs
atlaischahs, ir ar tik dauds Uhdeni warr apflaz-
zinahrt, ka winnas lohkainas kluhst; tiklai tahs
Kardufes tudalin atkal labbi jafschahwe. Wehl
man jaisstahsta, ko es fazzihst gribbeju, mahzida-
mas, daschas Sahles un Saknes us Strahgeem
effohst schahwejamas. Par to weenu Strahgi ja-
pataifa, kas tik leels, kà tas Krahsns, us ko tam
buhst stahweht, topafchu ar linneem pawilfdams.
Us scho Strahgi tohs schahwejamas Auglus ar
linnu lakkatu wirfu jaberr. Weens no fapihsteem
Rihksteem pataifihstes Wihjeklis arri par to derr.

Norahdischana

to teescham jaunu, no Wahdsemmes atnah-
kuschu Dahrsa: Sehflu,

kas pahrmekletâ un ustizzamâ Wehribâ, jeb lee-
lakôs jeb masakôs Bakkischôs lihds ar Stahdeem,
Ahhobu-Kohkeem un Pulkufihpoleem ilgaddôs pee-
ta Cefahzeja schahs Brahmarinas irr dabujamas.

Sachtu = Sehklas.

leela jeb Kehku Bresilje.

Masa Bresilje.

Beetes jeb Sweklas, dseltenas un baltas.

Borragu Sahles.

Zaurfahpu = Sahles.

Zuhkuma = Sahle.

Dille.

Jahna = kohki.

Dahrsa = Kehweles.

Spanjern = Kehweles.

Kaulu = Sahle.

Ihsapes.

Lamendils.

Meirahus.

Dollandes, farkanas un baltas.

Zitronu = Melisses jeb Wischusahles.

Lupstaga.

Noragga, jeb Norahntnu = Sahle.

Waffaras = Purrawas.

Seemas = Purrawas.

Dfeltans Portulaks.

Ruhte.

Itatu Wenkahlis.

Rosmariju = Sehkla.

Salwijes.

Englendru Stahbenes.

— Spinnaschi.

Spinnaschi ar appolu Sehflu.

— ar aschu Sehflu.

Wahdsemmes Seemas = Eihmijans.

It kruhsas Ollandru Pehtersilkes.

It kruhsas Sellrijes.

It leelas Punnu jeb Leipzigeru Sellrijes.

Ihstais Rabarberis.

Galwas. Sallatu Sehlla.

Mafas aggrejas salkas Ollandru Galwas. Sallates.

Aggrejas bruhnas Alminagalwas. Sallates.

Aggrejas salkas Alminagalwas. Sallates.

Schahs trihs it fewischki par Audsinaschanu lezje-
klös derr.

Rà Affinis farkanas Worellu. Sallates ar melnu
Sehllu.

Raibas Worellu. Sallates ar baltu Sehllu.

leelas dseltenas Berlineru Sallates.

leelas dseltenas Ollandru Sallates.

leelas dseltenas Montree Sallates.

leelas dseltanas Mohgula Sallates.

leelas dseltanas Wahzas Printschu. Galwas Sal-
lates.

leelas dseltanas Prahtu. Sallates.

leelas bruhnas Prahtu. Sallates.

leelas Suktura. jeb Sweedrugalwas. Sallates.

Greeschamas Sallates jeb bahschamas Larrukes.

Seemas Endiwijes ar plattahm Lappahm.

It kà Spalwas kruhsas Endiwijes.

leelas dseltenas Englendru. Seemas. Endiwijes.

Lauka. Sallates, jeb Kapunzelsallates.

Kress. Sahles Sehlla.

Kahpostu. Sehlla.

Teel labbaki aggreji Zihprufemmes Puklukahposti.

Teel labbaki aggreji Englendru Puklukahposti.

It teeli wehleji Zihprufemmes Puklukahposti.

It teeli wehleji Englendru Puklukahposti.

teeli Sewurteru balti Kahposti.

teeli plaskani Braunschweigeru balti Kahposti.

teeli plaskani Ollandru balti Kahposti.

teeli semmigi Englendru balti Kahposti, kas lohti
zeetu Galwu dohd.

teeli kà Affinis farkani Galwas. Kahposti.

teeli balti Sawiju. Kahposti.

teeli wehleji salki Brabanderu Seemas Wirsiu-
Kahposti.

Aggrais balts Kahlis wirf Semmes.

Wehlejs balts Kahlis wirf Semmes.

Wehlejs silsch Kahlis wirf Semmes.

Dseltans un balts Kahlis appaksch Semmes.

Itatu Brokkosu. Kahposti.

Greeschami Rahzi.

Semmigi kruhfi Bruhntahposti.

Semmigi kruhfi salki Bruhntahposti.

Augsti kruhfi Bruhntahposti.

Balti fà Spalwas kruhfi Galwasahposti.

Spalwu- jeb Plimaschu - Rahposti.

Saknu - Gehkla.

Tejamas aggregas Ollandru lezjekla - Karrottes.

Garras farkan' - dseltanas Karrottes.

Garri leidneru Bohrkani.

Garras, fà Affinis farkanas Beetes.

leelas baltas Zellmallas.

Aufas - Sakne.

Skorzoneru - Sakne.

Mohres.

Garras Bardowiku Pehterfilles.

Garras Sufkura - Pehterfilles.

Sufkurasaknes.

Kapungelsaknes.

Rahzian - Gehkla.

Aggreji balti Ollandru lappumehnescha Rahzini.

leeli balti Ruddens - Rahzini.

Dseltani appoli Seemas Rahzini.

Uhduma Rahzini.

Appoli Englendru Turnipp - Rahzini.

Garri Englendru Turnipp - Rahzini.

Zeltawas jeb Markusemmes - Rahzini.

Runkelrahzini jeb leelas baltas Sweklas.

Radihfi - un Rutki.

Balti appoli Mehnescha - Radihfi.

Sarkani appoli Mehnescha - Radihfi.

Garri fà Affinis farkani Englendru Borellu Ra-

dihfi.

Balti garri Seemasrutki.

Balti garri Bassaras - Rutki.

Melni Erwurteru Rutki.

Sihpotu - Gehkla.

leeli, fà Affinis farkani Ollandru Sihpoti.

leeli, dseltani Ollandru Sihpoti.

leeli, balti Ollandru Sihpoti.

leeli, farkani Spanjeru - Sihpoti.

leeli, balti Spanjeru - Sihpoti.

Daschi Graudi.

Garri balti lohjiti Kreew'ahboli.

Aggreji balti Ollandru Kreew'ahboli.

Garri salki lohjiti Kreew'ahboli.

Aggreji Keffards augdami Kreew'ahboli.
 Masi falli Kreewaahboli.
 Leeli balti Mandelu-Gurri.
 Leeli balti Blaschku-Gurri.
 Daschas zittas Putru-Ahbolu Sortes.
 Leelas Englendru Artshoffes.
 Spanjeru Kardifaknes.
 It labbas Englendru Spargeles.
 It labbas Melonu un Kanteluppu-Sortes.
 It labbas Arbusu jeb Uhdens-Melonu Grandi.
 Saldi Sirni, fo ar Tschaumatu ehst warr.
 It aggreji tappumehnescha Sulfur'sirni.
 Aggreji Englendru Sulfur'sirni ar pilnigeem Pahr-
 steem.
 It leeli platti Englendru Sohbinu-Sirni.
 Leeli balti Ollandru Sohbinu-Sirni.
 Leeli Ollandru Sulfur'sirni ar melneem Dihgsteem.
 Leeli Sineseru falbi Sohbinusirni.
 Leeli Ungrusemmes falbi Sohbinusirni.
 It aggreji falbi Krup- (siffti) Sirni par Lezzeleem.
 Saldi Krup-Sirni ar pilnigeem Pahrsteem.
 It semmigi Sulfur'sirni, fo Schelastibas-Sir-
 nus fauz.

Zbluppinajami Sirni.

Zeizami aggreji Pohgusirni.
 Leeli Klemmera-jeb Wontanell-Sirni.
 Leeli usputufchi Pohgusirni.
 Leeli falli Pohgusirni par Schahwefchanu.
 Leeli pellegi Kapuzineru Sirni.
 Sibli Pohgusirni ar pilnigeem Pahrsteem.
 Zeizami sibli Pohgusirni par peepeschu Audsina-
 schanu.

Puppas.

Leelas Turkupuppas.
 It leelas plattas Leidneru-jeb Windsora-Puppas.
 Leelas plattas Sohbinu-Kahrupuppas.
 Sulfura-jeb Pehrlupuppas.
 Sifftas Sohbinu Puppas.
 Aggrejas baltas Kruppuppas.
 Dseltenas Kruppuppas par Lezzeleem.
 Leelas Uggunspuppas jeb brangas Puppas no Au-
 struma Semmes.
 Sahles, kas par Lohpubarribu dert.
 Leeli farkani Ollandru Ahbolini.
 Luzenneru-Ahbolini.
 Timoteus-Sahle.

Meddus - Sahle.

Englendru Kaisahle.

Sprantschu Kaisahle.

Pfawusirni (par Barroshanu.)

Rohku = Sehkla.

Balts Afazijas = Rohks.

Sirnu = Rohks no Siberias = Semmes.

Ehrschku Sehkla — un wehl wairak, ne kà simt' un peeze desmit Sehklu Sortes no tahdeem Rohkeem, kas eeksch tahm Seemela. Semmehm tahs tà sauktas jaunās Pa-faules aug.

Pukku = Sehkla.

Teizama islassita Dahrsa-Nagglinu-Sehkla.

labbaka Lauka-Nagglinu-Sehkla.

Teizama bruhna lakke.

labbakas Bassaras = Lewkoje: no wissahm Pehrwehm.

labbakas Seemas = Lewkojes no wissahm Pehrwehm.

Peezdesmit un wehl wairak Bassaras = Pukku Sortes.

Wehl: Labbaku-Sehkla, Englendru Sinnepes un Indianu Kresse.

Pee schahm Pulkusehllu Sortehm wehl ifgaddōs bauds jaunās tohp peeliktas.

Pukku = Sihpoli ifgaddōs Ruddeni dabbujami.

Ollandru Izhazintes, daschas no tahm labbakahm Sortehm.

Ollandru Tulpes.

Ollandru Muschat. Izhazintes.

Krokus jeb Pawaffaras = Zaprahns, no daschahm Pehrwehm.

Ihrispukke jeb Sohbinu = Letje.

Schee ifgaddōs lihds Sullu-Mehnescha Gallam irr dabbujami:

Anemones (Dahrsa Wehja-Pukkes,) koshchas pilditas Sortes.

Ranunkeles, koshchas pilditas Sortes.

Tubberoses. — Ta wissjahkaka Amarillis = Pukka, to ir Sohbinu = Letji no Sweedru-Semmes sauj.

Schallottu = Sihpoli, Rokkambol = Sihpoli un tà prohjam.

Wehl: Daschas Pehpelu Sortes.
Kohfchi seededami Kohzini no Amerikas Seemela-
Semmehm.

Wiffas Sortes to labbaku Auglu Kohku, fà Ah-
betu, — Bumbehru, — Pluhmju - un
Kefbehru Kohku.

Pirfchu - un Aprikofu - Kohki.
Sustrinu - Stikkenbehru - un Avenu - Kohzini.
leelas ustizzamas Simelappu - Kohfes.
Iabbakas Bihnakohka Sortes.

Stahdi.

Ahnanas - Stahdi, no labbakas Sortes.
Drihnum kohfchi Nagglinustahdi, Aurikles, Prih-
meles (Dahrfa Galla - Bilfes) un daschi
zitti Pukku - Stahdi un Kohzini.

Spargelu - Stahdi, leeli balti.
Semmesohgu Stahdi, tshettras teizamas Sor-
tes.

Lavendul - Zipressu - Rosmariju - un wairaf tahdi
Stahdi.

Dahrfa Nihki.

Smalki Englendru un Wahji Dahrfa - Naschi, un
Naschi par Cepohrafchanu, Kohkulahp-
stas, Kohkafahgi, Kohkaseenu Schkehres.

Des ta pee mannis gan drihs katrà Gads-
kahrà Pukkes nogreestas un Pohdòs, daschi Kohka-
Istabas un Dranschu - Namma Stahdi, Pomran-
tshukohki, Mirtukohki un rà prohjam irr dabbutjami.